

INTERVIEW

”

**Nový šéf ČPP chce
zůstat v digitálním
světě osobní**

“

Obsah

04

INTERVIEW

Nový šéf ČPP chce zůstat
v digitálním světě osobní

08

LEGISLATIVA A PRÁVO

Budoucnost a podoba
hromadných žalob v ČR

24

EKONOMICKÉ INFORMACE

Český pojistný trh
v mezinárodním srovnání

36

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Požáry v Česku

04

INTERVIEW

Nový šéf ČPP chce zůstat v digitálním světě osobní

08

LEGISLATIVA A PRÁVO

Budoucnost a podoba hromadných žalob v ČR

12

LEGISLATIVA A PRÁVO

PanDORA?

16

LEGISLATIVA A PRÁVO

Zákaz provizí se nekoná

20

INTERVIEW

Regulace pojišťoven je opravdu hodně

23

NOVINKY Z ROZHODOVACÍ PRAXE

Body za bolestné

24

EKONOMICKÉ INFORMACE

Český pojistný trh v mezinárodním srovnání

27

POJISTNÉ SPEKTRUM

Zelená příležitost

30

POJISTNÉ SPEKTRUM

Příliš mnoho srn a prasat

34

POJISTNÉ SPEKTRUM

VÝZKUM: Čeští řidiči rádi porušují pravidla

36

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Požáry v Česku

38

Z DOMOVA

Máte dobře pojištěný dům?

41

INTERVIEW

Pandemie nás posunula k západním zemím

44

Z DOMOVA

Pojišťovna roku

46

ZE SVĚTA

Ozvěny z Paříže

48

RETROVIZE

Prvních 5 let

53

NEKROLOG

Zahynuli Vladimír Přikryl a Jana Čechová

54

PERSONÁLNÍ ZMĚNY

“

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, když před 30 lety byla založena Česká asociace pojišťoven, jejíž výročí si ostatně na následujících stranách Pojistného obzoru připomínáme, bylo jí dáno otci zakladateli do vínku reprezentovat pojistný trh navenek, dbát o jeho zájmy a dobré jméno, ať již v legislativní procesu, či při aktivní komunikaci s veřejností. A jelikož mám tu čest být jedním z řady jejích ředitelů, dovolím si zde pár poznámek na téma ČAP dnes. Sice se říká, že samochvála smrdí, ale proč bychom se měli stydět za to, že asociace více než obstojně naplňuje to, co od ní ředitelé členských pojišťoven na počátku očekávali. A možná jde v některých ohledech ještě dál.

“

“

Nesobecké sobectví pojišťovnictví

“

Úloha asociace je v jistém smyslu složitá. Budování důvěryhodnosti našeho lobbingu na národní úrovni znamená kontinuální snahu o transparentnost, férovost, řekl bych o nesobecké sobectví, tedy prosazování zájmů pojišťoven jen tehdy, mají-li reálný pozitivní dopad na jejich klienty. Musíme být zároveň schopni nabízet větší přesah, dát k dispozici naše znalosti a možnosti pro pomoc státu tam, kde je jí třeba. Vždyť podnikání pojišťoven se týká doslova každého předmětu lidské činnosti.

Namátkou mohu zmínit právě diskutované zapojení pojišťoven do projektu výstavby dostupného bydlení, náš projekt investic do výstavby zařízení pro dlouhodobou péči nebo sérii klimatických aktivit. Naše snaha do budoucna zmenšit riziko katastrofických škod a zachovat naši krajinu tak, jak ji známe, se odráží v řadě připomínek k zákonům v oblasti zemědělství či životního prostředí, v odborných seminářích a spolupráci s univerzitami. Sluší nám nejen preventivní kampaně financované z Fondu zábrany škod ČKP, které jsou viditelným příspěvkem pojišťoven k dopravní bezpečnosti s měřitelnými pozitivními dopady, ale i expertní zapojení do přípravy legislativy v oblasti dopravní bezpečnosti nebo i unikátní projekt identifikace nehodových lokalit.

Zabýváme se také tématy s širokým celospolečenským dosahem. Za nedávnou kampaní za zachování rodného čísla, na základě které stát do značné míry změnil svoji politiku prosazovanou posledních 12 let, stojí skupina asociací, ve které ta naše odvedla podstatnou část práce. Výsledkem bude nejen úspora času a nákladů, ale především nebudou občané nuceni přejít na jiný výrazně složitější systém, což by mohlo vést k digitálnímu vyloučení a další erozi důvěry ve stát v této komplikované době.

Spolupráce se státem je přitom pro nás velmi důležitá především v oblasti pojistitelných rizik, která hromadí proměňující společnost postižená negativním demografickým vývojem. Přivedení soukromých prostředků do oblasti sociálních a zdravotních služeb je tématem, jehož naléhavost stoupá téměř exponenciálně, a pojišťovny se do této diskuze chtějí aktivně zapojovat.

Díky silnému evropskému týmu máme dnes příležitost vynikat mezi zeměmi střední a východní Evropy v evropském lobbingu a být platnou pomocí v úsilí Insurance Europe o prosazování stanovisek evropského sektoru pojišťoven. Umožňujeme pojišťovnám evropské regulaci lépe rozumět a být na ni připraveni.

Autorita asociace je ale dána nejen rovnocenným přístupem k velkým i malým členům, ale třeba i důvěrou pojišťoven, která je vidět na řadě samoregulačních aktivit, které trh kultivují a zlepšují.

Naše asociace se stala významným centrem vzdělávání. Při zkouškách odbornosti jsme prozkoušeli jen za poslední 3 roky přes 12 tisíc lidí, poskytujeme jim následně vzdělávání, pořádáme s frekvencí jednou týdně semináře na odborná témata z našeho oboru, modernizujeme kurzy základů pojišťovnictví a nabízíme kurzy hard a soft skills na míru potřebám členů. Vysvětlujeme také principy pojištění široké veřejnosti. Experti a zaměstnanci asociace se často objevují v poradenských rolích v televizních pořadech, tištěných i online médiích.

Tím ale rozhodně škála aktivit, které ČAP pro pojišťovny, ale i celou společnost dělá nebo se aktivně podílí na jejich realizaci, nekončí. Bohatství našeho sektoru spočívá v jeho úžasné rozmanitosti. Možná právě proto se nejen můžeme, ale musíme účastnit okolního dění. Jedině tak naplníme roli ČAP, kterou jsme začali utvářet před 30 lety.

Jan Matoušek
výkonný ředitel České asociace pojišťoven

Nový šéf ČPP chce zůstat v digitálním světě osobní

Pavel Wiesner nastoupil v ČPP na místo jejího bývalého šéfa Jaroslava Besperáta, který náhle zemřel na sklonku loňského roku. V ČPP ale působí na různých pozicích již přes dvě dekády. Zeptali jsme se ho, jak chce navázat na svého předchůdce a jak hodlá v nové pozici čelit ekonomické krizi, vysoké inflaci nebo digitalizaci.

Gratuluje ke jmenování do funkce předsedy představenstva ČPP. Jaké jsou Vaše priority ve vedení pojišťovny?

Nebylo vůbec snadné nastoupit do funkce za okolností, které tomu předcházely. Nejen ty první dny po náhlém odchodu Jardy Besperáta byly těžké. Řekl bych, že se s tou situací v mnohém pořád vyrovnáváme, ale je to pochopitelné, takové věci potřebují čas.

Ale zpět k vaší otázce. Priority naší pojišťovny jsou ovlivněny současnou turbulentní dobou, kdy se řeší inflace spojená s ekonomickou krizí a válkou na Ukrajině. Největší výzvou je pro nás proto zachování kontinuity dynamického rozvoje ČPP. Řadu let se nám stabilně daří dosahovat dobrých hospodářských výsledků a chceme, aby tomu bylo tak i nadále.

Chceme pokračovat v rozvoji moderní pojišťovny, aby byla spolehlivým partnerem pro své klienty a partnery. Aby byla přátelská ke svým zaměstnancům. Jsem přesvědčený, že dobrá péče o zaměstnance dělá ze společnosti úspěšnou firmu. A úkolem managementu je vytvořit takové podmínky, aby se lidé ve firmě cítili dobře a pro společnost pracovali rádi. Vnímám to jako svůj základní úkol. Dlouhodobě stavíme na několika attributech – férovost, poctivost, přátelství, týmová spolupráce a inovace. Dalším úkolem je také udržet kvalitní spolupráci s obchodními partnery. Je velmi důležité, abychom čerpali z jejich podnětů a snažili jsme se je přetavit do praxe.

Jak jste sám zmínil, nastupoval jste do funkce za nelehkých okolností. Náhlé úmrtí Jaroslava Besperáta otřásl celým pojistným trhem. Jak se s tím vyrovnáváte a budete chtít navázat na jeho odkaz?

Jaroslava Besperáta jsem měl ve veliké úctě a nesmírně jsem si ho vážil. Jako šéf byl pro mě obrovskou inspirací, vnímal jsem ho jako člověka, od kterého jsem se toho hodně naučil, a zároveň byl nejen skvělým šéfem, ale i dlouholetým kamarádem. Mít možnost navázat na jeho odkaz a pokračovat v rozvoji stabilní pojišťovny pro naše zaměstnance, klienty i partnery je pro mě velkou poctou.

Stejně jako pro Jaroslava Besperáta, tak i pro mě je naše pojišťovna srdeční záležitostí a věřím v hodnoty, které zde on mnoho let budoval.

V jakých oblastech chcete ČPP rozvíjet? A nakolik jsou tyto vize reálné s ohledem na aktuální ekonomickou situaci?

Právě ve složitých ekonomických dobách vidím velký potenciál pro rozvoj. Zlepšování a zejména zjednodušování procesů a masivní digitalizace zefektivňují fungování celé pojišťovny.

Mou vizí je pokračovat v rozvoji pokrokové pojišťovny, která hojně využívá rozličných IT nástrojů tak, aby byla spolehlivým a flexibilním partnerem pro své klienty ve všech oblastech. Velká konkurence na českém trhu v oblasti pojišťovnictví je pro nás navíc velkou motivací. Chceme udržet krok a být i v dalších letech mezi těmi nejlepšími.

V ČPP působíte na různých pozicích již 22 let. Jak vzpomínáte na své začátky?

Na své začátky vzpomínám velmi rád, protože mi daly základ, ze kterých čerpám dodnes. První zkušenosti z pojišťovnictví jsem získal v Kooperativě, kam jsem v roce 1998 nastoupil na praxi a kde jsem začínal, jak se říká, od píky. Do ČPP jsem nastupoval v roce 2001, od té doby se pojišťovna proměnila a nesmírně vyrostla. Předepsané pojistné dělalo tenkrát téměř 1,4 miliardy, zatímco za loňský rok jsme na předepsaném pojistném překročili 13 miliard. V segmentu pojištění průmyslu, který jsem historicky řídil, jsme měli v roce 2001 předepsané pojistné pod 100 milionů korun, za rok 2022 jsme přesáhli obrát 2 miliardy, což je ohromný posun.

Za ty dvě desítky let se zrychlila doba, která nyní vyžaduje pružnější a dynamičtější přístup. Občas vzpomínám na začátky v ČPP, která dříve sídlila na pražské Pankráci. Bylo to pár kanceláří s dřevěnými podlahami a se starým vybavením. Dnes sídlíme na Pobřežní ulici v Karlíně v moderní, ekologické a oceňované budově. Naše sídlo reflektuje do značné míry i posun celé společnosti.

foto © Goran Tačevski

”

Stejně jako pro Jaroslava Besperáta, tak i pro mě je naše pojišťovna srdeční záležitostí a věřím v hodnoty, které zde on mnoho let budoval.

Jsem rád, že mě má životní a profesní cesta dovést právě sem, do ČPP. Vážím si toho, jaké máme vztahy, jsme skvělá parta lidí.

Pojišťovnictví bylo i Váš studijní obor. Jak hodnotíte kvalitu vzdělávání tohoto sektoru? Je podle Vás dostatečná?

Myslím, že málokdo vám řekne, že chtěl být v životě pojišťovákem. Já jsem jako malý chtěl být hasič, pilot a asi jako hodně kluků i popelář (*smích*), ale nikdy by mě nenapadlo, že si svoje místo najdu v oboru pojišťovnictví. Je to specifický obor, pojištění je spojené prakticky se vším ve vašem životě, musíte také na sobě pořádku pracovat a neustále se vzdělávat. Kvalitu vzdělání považuji za základ a podle mě je určité škoda, že na veřejných vysokých školách dnes už nenajdete pojišťovnictví jako samostatný obor. Na VŠE je například součástí programu bankovníctví a pojišťovnictví. Na mé cestě za odborným vzděláním mě ovlivnily dvě

osobnosti, a to Václav Křivohlávek, který působí na Vysoké škole finanční a správní, a Eva Ducháčková z VŠE. Oba jsou velkými odborníky a v mnohém formovali mé vnímání pojišťovnictví jako oboru a služby.

V roce 2022 ČPP meziročně rostla podle statistik ČAP o 6,9 % a drží si pátou pozici v žebříčku. V neživotním pojištění ČPP rostla v objemu produkce o 7,8 %, v životním pojištění o 3,8 %. ČPP dlouhodobě vykazuje stabilní růst. V čem spatřujete recept na úspěch?

Podle mého jde především o kombinaci tří aspektů, a to kvalitních pojistných produktů, bez kterých nelze na trhu uspět, a za klíčové dále považuji proškolené a široké síť obchodní služby a také spolehlivou likvidaci. To vše samozřejmě musí být doplněno o marketingovou podporu a stabilní tým zaměstnanců. Protože stále platí, že úspěch každé firmy stojí a padá s kvalitou vlastních lidí.

Za našimi výsledky však nestojí jen to, že umíme reagovat na změny vyvolané chováním klientů na pojistném trhu, ale za vším musíte hledat především dlouhodobou koncepční práci.

ČPP také pravidelně získává dobré hodnocení v anketě Pojišťovna roku. Čím si to vysvětlujete?

Velmi si vážím ocenění z ankety Pojišťovna roku, protože dobrá úroveň vzájemné spolupráce s makléři význačně přispívá k našemu obchodnímu růstu. Letos jsme získali čtyři medaile, obhájili jsme loňské zlato z kategorie Autopojištění, máme také druhé místo v kategorii Pojištění občanů. Dvakrát bronz jsme si odnesli za Životní pojištění a Pojištění podnikatelů. V posledních letech se nám v této prestižní anketě daří pravidelně sbírat ty nejcennější kovy, ale být mezi nejlepšími je stále náročnější, je pravdou, že v pojišťovnictví vládne značně konkurenční prostředí. Za našimi úspěchy stojí kvalitní produkty a servis, který makléřům poskytujeme. Chtěl bych poděkovat nejen všem hlasujícím makléřům, ale také našim zaměstnancům, bez jejichž usilovné práce a péle by pojišťovna nemohla fungovat a prosadit se na trhu mezi nejlepšími.

V souvislosti s aktuální ekonomickou situací některé pojišťovny upozorňují na nárůst pojistné kriminality. Jaká jsou Vaše očekávání?

Ze statistik vidíme, že počet pokusů o pojistné podvody v průběhu let narůstá, stejně tak i uchráněná částka. Loni prošetřovali naši specialisté více než tisíc případů. Uchráněná hodnota dosáhla téměř 90 milionů korun, což je téměř dvojnásobek oproti roku předchozímu.

Tento nárůst si vysvětlujeme tím, že nám vzrostl počet klientů, které jsme dokázali oslovit svou nabídkou. Stále platí, že podvody jsou nejčastěji spojené s pojištěním vozidel, jelikož v tomto segmentu evidujeme nejvíce pojistných smluv.

Jestli bude mít současná ekonomická situace vliv na poctivost lidí při uplatňování pojistných událostí a zvyšující se trend prováděných šetření bude i nadále pokračovat, teprve uvidíme během následujících měsíců.

Dalším velkým tématem je digitalizace nejen v souvislosti s přechodem na online v případě pojištění odpovědnosti za provoz vozidla. Jak se na tuto změnu připravujete?

Ano, jednou z velkých výzev, která celý náš sektor čeká, je implementace nové motorové směrnice do lokálních legislativ EU. Přičemž tím nejdůležitějším bodem je právě přechod na online pojištění povinného ručení.

Podle mého názoru to bude znamenat stejnou revoluci jako demonopolizace povinného ručení v roce 2000. Po této implementaci nebude trh už nikdy jako dřív. V podstatě se bude jednat o vstup do online světa v celé oblasti pojišťovnictví. Otevírají se tím však také další možnosti.

Tato nová realita 21. století klade na bedra pojistitelů nároky, které ještě před deseti lety nebyly s pojišťovnictvím vůbec spojovány. Pojišťovny vytvářejí týmy odborníků z oblasti programování, bezpečnosti i práva, které spolupracují s tradičními týmy obchodníků nebo tvůrců produktu. Tyto týmy mají před sebou složité otázky, jako například jak spojit legislativní ochranu klienta s jeho požadavky na pojištění. Příkladem může být legislativa GDPR ve spojení s vedením klientova pojistného zájmu.

Obrovskou výzvou do budoucna je pro pojišťovny nepochybně vývoj umělé inteligence a její směřování. Čekají nás nové otázky a řešení v oblastech technologických, etických a legislativních. Příkladem mohou být virtuální pobočky. Už dnes se mohou naši klienti setkat s voicebotem na klientské lince, který jim pomáhá řešit každodenní životní situace, ve kterých chceme být našim klientům partnerem.

S postupnou modernizací však před námi stojí další, neméně podstatný úkol, a to jak v komunikaci s klientem v tomto digitálním světě i nadále zůstat osobní.

ČPP je vnímána jako pojišťovna, která se soustředí zejména na pojištění motorových vozidel. Je to stále vaše největší doména? A jak vnímáte eskalaci nárůstu škodní inflace v povinném ručení?

Jakkoliv jsme historicky známí jako pojišťovna, která se soustředí zejména na pojištění vozidel, dnes je situace zcela jiná. Dá se říci, že autopojištění

nám otevřelo cestu ke klientům a díky tomu rosteme i v dalších segmentech. V posledních letech jsme se etablovali jako univerzální pojišťovna, kde klient může pojistit nejen své auto, dům, ale také svou rodinu nebo celý svůj podnik. Pojistit umíme také velké firmy, celá města nebo obce.

Význačnou pozici v autopojištění si však stále držíme. Jsme třetím největším poskytovatelem povinného ručení na českém trhu. Navíc ČPP se loni výrazně dařilo i v havarijním pojištění. A je to právě havarijní pojištění, které je vždy určitým měřítkem kvality pojišťovny v oblasti autopojištění. Ukazuje se, že řidiči hledají také další možnosti, jak finančně ochránit své vozidlo. Průběžně roste zájem o nejruznější typy připojištění.

Z celotržních statistik vyplývá, že k výraznějšímu nárůstu inflace v oblasti povinného ručení dochází především v posledních dvou letech. Jestliže v předchozích letech byla škodní inflace kolem 6 %, v předloňském roce již přesáhla 7 % a v loňském roce se již blíží k 10 %. Ale v oblasti majetkových škod z povinného ručení, kde bezpochyby převažují poškození vozidel, došlo mezi prvním čtvrtletím loňského a letošního roku k nárůstu dokonce o 15,9 %. Je tedy zřejmé, že inflaci v oblasti autoopravenství, která se promítá do nákladů na pojistná plnění, ovlivňují rostoucí ceny energií, náhradních dílů, poruch v dodavatelsko-odběratelských vztazích a samozřejmě i mezd. Na tuto skutečnost musíme reagovat postupným růstem ceny pojistného, který se samozřejmě víc promítá do peněženek těm řidičům, kteří způsobují více pojistných událostí.

Česky pěšky je váš projekt, který má inspirovat veřejnost ke zdravějšímu životnímu stylu. Daří se vám to?

A jak o své zdraví pečujete Vy?

Rád bych řekl, že zapojování se do celospolečenských aktivit je pro nás v ČPP stejně důležité jako dlouhodobá prosperita podnikání. Tato proaktivita je součástí naší strategie být celospolečensky odpovědnou firmou, a proto jsem rád, že se můžeme pochlubit řadou zajímavých aktivit. Jednou z nich je právě projekt Česky pěšky, který se letos koná již potřetí.

Spolupracujeme s Klubem českých turistů a v tomto ročníku také s Centrem Paraple, společně jsme vytipovali možné trasy pochodů, které jsou vhodné i pro vozíčkáře. S propagací projektu nám pomáhají také naši ambasadoři, v letošním ročníku frontman skupiny Chinaski Michal Malátný a herečka Jitka Čvančarová. Oba nadchla idea celého projektu a také její charitativní stránka.

Naším záměrem je motivovat širokou veřejnost ke zdravému životnímu stylu prostřednictvím pochodů napříč celou republikou, cílem je tedy hlavně prevence. Turistika je skvělá aktivita, při které jde skloubit sportování, poznávání krás naší země, a zároveň je to čas, který mohu strávit s rodinou. Své práci dávám maximum, i proto si cením volných chvil zvláště o víkendech, kdy mohu trávit aktivní čas se svojí manželkou a třemi dcerami na čerstvém vzduchu. Ve volném čase se kromě rodiny rád věnuji také golfu, lyžím, běhání nebo jízdě na kole. Takže co se týče sportu, myslím, že mám splněno.

Děkujeme za rozhovor.

Ing. Pavel Wiesner

V pojišťovnictví působí 25 let. Vystudoval Vysokou školu finanční a správní v Praze, obor pojišťovnictví. Od roku 1998 působil v Kooperativě na úseku pojištění hospodářských rizik, odkud v roce 2001 přestoupil do ČPP. Svou kariéru v ČPP zahájil jako upisovatel pojištění majetku a odpovědnosti podnikatelů, během deseti let dosáhl pozice ředitele úseku. Od ledna 2023 je předsedou představenstva ČPP.

Budoucnost a podoba hromadných žalob v ČR

JUDr. Mgr. Drahomíra Murínová / Česká asociace pojišťoven

Mgr. Michaela Švejnová / JŠK, advokátní kancelář

Seriál k hromadným žalobám (2. díl)

Je tomu již pěkná řádka let, kdy se poprvé v tuzemském prostředí otevřela diskuze nad institutem hromadných žalob a jejich implementací do českého právního řádu. Od té doby jsme měli možnost prostudovat hned několik různých návrhů zákonů, které se o toto pokoušely, a každý z nich byl koncepčně zcela odlišný. Nyní jsme ale již ve fázi, kdy je nezbytné přestat otázku hromadných žalob řešit a namísto toho ji definitivně vyřešit.

Důvodem je především již uplynulá implementační lhůta, podle které měla ČR směrnicí EP a Rady EU o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitele 2020/1828 („směrnice“) implementovat do 25. prosince 2022 a má tak už nyní značné zpoždění. Proto by se dalo očekávat, že oba návrhy upravující hromadné řízení, tedy návrh zákona o hromadném řízení a návrh doprovodného změnového zákona („návrhy“), budou v těchto dnech již v závěrečné fázi legislativního procesu. Realita je však taková, že návrhy byly teprve na začátku června 2023 podrobeny diskuzím a připomínkám na Legislativní radě vlády. Na vládu přitom dorazily oba návrhy s celou řadou rozporů, a to ve vztahu k naprosto zásadním a koncepčním parametrům, jako je například volba mezi principem opt-in versus opt-out, což jsme již považovali za definitivně vyřešenou otázku. Jinými slovy, podoba návrhů není ještě ani zdaleka finální, a to nikoliv ve smyslu ladění detailů, nýbrž ve vztahu ke koncepčním okruhům. Není tedy možné ani se špetkou jistoty říct, v jaké

podobě budou nakonec schváleny. Za této situace by proto nemělo přidanou hodnotu zaobírat se konkrétní úpravou jednotlivých institutů, a proto se tento článek zaměří právě na rozpory, jejich podstatu, účel a důsledky.

K problematice rozporů v legislativním procesu

Jak vlastně vznikají rozpory? Povinné připomínkové místo může označit některou ze svých připomínek za zásadní. Pokud se v rámci jednání k vypořádání připomínek nepodaří najít kompromisní řešení, vzniká rozpor, který je řešen na úrovni náměstků. Pakliže ani zde není dosaženo shody, je rozpor na základě čl. II odst. 3 jednacího řádu vlády posunut na úroveň členů vlády – tedy řešen mezi tím členem vlády nebo vedoucím jiného orgánu, který je předkladatelem materiálu, a členem vlády nebo vedoucím jiného orgánu, který zásadní připomínku uplatnil. Jednací řád, stejně jako legislativní pravidla vlády počítají i s variantou, že ani na této úrovni není dosaženo konsenzu.

Plyne to z povinnosti stanovené jednacím řádem, podle které je pro plenární jednání vlády povinnou součástí předkládací zprávy popis rozporu, který se nepodařilo odstranit ani na úrovni členů vlády. Legislativní pravidla vlády pak v čl. 8 odst. 6 ve spojení s čl. 5 odst. 8 sdělují výslovně, že se v takovém případě předloží rozpor spolu s návrhem k rozhodnutí vládě.

A právě v této fázi legislativního procesu se návrhy právě nachází. Je tedy patrné, že rozpor, který se dostane až na úroveň, kdy by o něm měla rozhodovat vláda na svém jednání, by měl být spíše výjimkou vzhledem k množství předchozích kroků, které je třeba uskutečnit za účelem nalezení kompromisního řešení. V tomto případě však ani všechny tyto kroky nevedly ke kýženému výsledku, což se samozřejmě může stát, ale že se tak děje hned ve vztahu k několika otázkám v rámci jednoho návrhu, není standardní a především ani žádoucí.

Problém dle našeho názoru spočívá v tom, že výsledná podoba návrhů

se může po projednání vládou radikálně lišit od návrhů rozeslaných do připomínkového řízení, kde se k němu měly možnost vyjádřit dotčené subjekty. V tomto konkrétním případě navíc nemluvíme o jedné či dvou dílčích otázkách, ale hned o několika zcela zásadně koncepčních okruzích, které mohou z původních návrhů vytvořit zcela jiné návrhy, postavené na odlišných principech a s naprosto jinými parametry.

Podle čl. 5 odst. 12 legislativních pravidel vlády by mělo být v případě významných změn návrhu opakováno připomínkové řízení, aby byl odstraněn uvedený nedostatek a „nový“ návrh mohl být podroben veřejné diskuzi, jejímž cílem je odhalit případná úskalí či

fázi legislativního procesu však již bývá málokdy návrh natolik komplexně domyšlen, jako je tomu právě po procesu připomínkového řízení.

Konkrétní rozpory a jejich úskalí

O množství rozporů a souvisejících problémech již bylo řečeno hodně. Pojdme se proto nyní krátce podívat na to, o jaké konkrétní rozpory se jedná. Všechny tyto rozpory mají přítom na svědomí pouze dvě povinná připomínková místa – konkrétně ministr pro legislativu a předseda LRV a místopředseda vlády pro digitalizaci. Jejich připomínky ve vztahu k níže uvedeným tématům navíc byly téměř slovo od slova totožné.

sporům byl natolik silný, že z něj neslevila ani v navazujících diskuzích, stejně jako se nepodařilo tuto otázku, která se již dříve jevila jako vyřešená, vyjednat na úrovni odpovědných ministrů a tento rozpor se dostal až do fáze, kdy o něm bude jednat vláda.

Mezi uváděné důvody patří například tvrzené obtíže s vymezením skupiny a jejich členů², jejich oslovením a ochotou být přímo identifikován³. Další subjekty přisuzují odhlašovacímu principu také nezanedbatelný „*prevenční efekt*“ spočívající v tom, že odhlašovací režim „*umožňuje reálně a efektivně podávat hromadné žaloby v případech, kdy individuální škoda je relativně malá, ale počet poškozených je naopak rozsáhlý*“⁴. Myšlenka

Jak vypadají hromadné žaloby po uplynutí implementační lhůty?

nedomyšlenosti návrhu, navazující vztahy s jinými předpisy apod. V praxi však dochází k opakování připomínkového řízení jen zcela výjimečně a v situacích, kdy materiál vykazuje velké množství rozporů a konkrétní znění má tedy řadu silných odpůrců, většinou od návrhu předkladatel upustí. Zde to však není vzhledem k povinné implementaci možné, proto bude muset být nějaké řešení nalezeno. A s ohledem na transpoziční termín neočekáváme, že by bylo připomínkové řízení opakováno. Je tedy vysoce pravděpodobné, že po zapracování závěrů jednání vlády ohledně rozporů budou do Poslanecké sněmovny rozeslány návrhy v podobě, která bude vykazovat vnitřní neprovázanost, či dokonce rozpornost, a současně budou obsahovat řadu nedomyšlených a problematických ustanovení, s čímž bude bezpochyby snaha se vypořádat cestou pozměňovacích návrhů. V této

Opt-in versus opt-out

Nejvíce diskutovanou otázkou právem je a vždy byl základní princip, na kterém budou hromadné žaloby postaveny. Historicky se uvažovalo také o odhlašovacím principu (opt-out), ten byl ale následně opuštěn a aktuální návrh zákona o hromadném řízení („*ZoHŘ*“) je postaven na přihlašovacím principu (opt-in)¹. Primárním uváděným důvodem byl záměr Ministerstva spravedlnosti („*MSp*“) pojmout transpozici evropských předpisů minimalisticky, čímž mj. argumentovalo při vypořádání připomínek také ve vztahu k ostatním bodům (viz níže).

Záměr některých připomínkových míst prosadit odhlašovací princip po této argumentaci neutichl, spíše naopak. Jejich zájem na zachování tohoto principu alespoň ve vztahu k bagatelním

má být zjevně taková, že už jen potenciálně přisouzená vysoká částka by měla odstrašující efekt a měla by minimalizovat počet případů, ve kterých dochází k plošnému porušování povinností ze strany podnikatelů.

Jakkoliv se MSp při „*prosazování*“ přihlašovacího principu omezilo v zásadě pouze na strohé odůvodnění v podobě minimalistické transpozice a odkaz na doporučení Evropské komise⁵, existuje řada dalších a podstatně pádnějších argumentů, které za volbou tohoto principu stojí a které byly ze strany řady subjektů v průběhu let akcentovány. Přihlašovací princip například nejlépe odráží soukromoprávními principy, jako je například autonomie vůle jedince či zásada, že právo náleží bdělým. Obdobně je významným

¹ „Pro úplnost je nicméně třeba poznamenat, že výše zmiňovaná zástupná (negativní) žaloba dle zákona o ochraně spotřebitele otázku přihlašování neřeší. Pro podání této žaloby tak není třeba zajišťovat žádné přihlášené spotřebitele. Případný výsledný negativní výrok soudu se přitom bude vztahovat na všechny spotřebitele v obdobné právní a skutkové pozici.“ (FORST, Adam. Česko na cestě k hromadnému řízení. *Pojistný obzor* [online]. 2023, (1), 14–15. [cit. 2023-06-12]. Dostupné z: <https://pojistnyobzor.cz/uploads/1684424478.pdf>).

² Vymezení předpokladů členství ve skupině má být podle návrhu ZoHŘ, který byl připomínkovan, jednou z podstatných náležitostí hromadné žaloby a vymezení skupiny a jejích členů potom součástí usnesení o přípustnosti hromadné žaloby.

³ Viz připomínky zmocněnkyně vlády pro lidská práva. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORNCMALVTYM/>.

⁴ Viz připomínky ministra pro legislativu a předsedy Legislativní rady vlády a místopředsedy vlády pro digitalizaci. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/pripominky/KORNCMALVTYM/>.

⁵ „Strana žalující by se měla vytvářet na základě výslovného souhlasu fyzických nebo právnických osob, které tvrdí, že jim vznikla škoda (zásada, opt-in). Každá výjimka z této zásady, ať již ze zákona, nebo z rozhodnutí soudu, by měla být založena pouze na důvodech řádného výkonu spravedlnosti“ (článek 21 doporučení Komise číslo 2013/396/EU ze dne 11. června 2013 o společných zásadách pro prostředky kolektivní právní ochrany týkající se zdržení se jednání a náhrady škody v členských státech v souvislosti s porušením práv přiznaných právem Unie).

argumentem také článek 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, který předpokládá aktivní jednání jedince v možnosti domáhat se svého práva. Zavedením přihlašovacího principu tak nemůže dojít k situaci, kdy se jedinec ani nemusel dozvědět, že je subjektem řízení, tím pádem neměl možnost projevit svou vůli se z řízení odhlásit, ale byl by vázán jeho výsledkem, včetně povinnosti participovat na úhradě nemalé odměny neziskové organizaci. Současně už přihlašovací režim sám o sobě řeší často skloňovaný problém, který má být jedním z důvodů pro zavedení odhlašovacího principu, v podobě takzvané racionální apatie, kdy jednotliví spotřebitelé nezahajují pro (ne)velikost své pohledávky a náklady samostatná soudní řízení.

Advokátní přímus

Předmětem sporu se stal také požadavek na odstranění povinného zastoupení advokátem, a to s argumentem, že žalobcem má být právnická osoba, která se problematikou profesionálně zabývá, proto je požadavek na zastoupení advokátem zbytečný. Autoři tohoto argumentu však neberou v potaz skutečnost, že žádná z podmínek kladených na oprávněnou osobu nezajišťuje specializaci této osoby nejen v oblasti hmotného, ale i procesního práva.

Sporné body

- 1 | základní princip (odhlašovací nebo přihlašovací princip)
- 2 | povinné zastoupení advokátem
- 3 | rozsah působnosti
- 4 | seznam osob oprávněných podávat hromadné žaloby
- 5 | zveřejňování informací o podání hromadné žaloby

Jedním z požadavků kladených na neziskovou organizaci zatím je, že musí po určitou dobu aktivně působit v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů. Lze tedy předpokládat, že se bude v této oblasti orientovat a ideálně bude mít hlubší míru znalostí v dané problematice. Nelze však bez dalšího předpokládat, že taková nezisková organizace bude mít rozsáhlé právní znalosti, tím spíš, když neexistuje žádný zákonný požadavek na to, aby taková organizace měla právní oddělení nebo alespoň jednoho právníka. Hromadné žaloby přitom představují významné novum pro české procesní právo, jakkoliv v určité kvazipodobě existují v určitých oblastech již nyní. Navíc se předpokládá, že svým rozsahem pokryjí velkou oblast otázek hmotného práva, které budou navíc řešeny v jednom řízení ve vztahu k přinejmenším desítkám osob. Domníváme se, že za těchto okolností budou hromadné žaloby výzvou i pro advokáty jinak v soudních sporech zběhlé a že povinné zastoupení advokátem je v zájmu samotných spotřebitelů a zde navíc skutečně namístě.

Rozsah působnosti návrhů

Ačkoliv MSp argumentuje minimalistickou transpozicí plošně ve vztahu k oběma návrhům a všem obsaženým bodům, nepropsala se tato idea ani vzdáleně do rozsahu působnosti návrhů. Zatímco směrnice vyžaduje, aby bylo hromadné žaloby možné podávat pro případ porušení právních předpisů vyjmenovaných v příloze směrnice, MSp od počátku rozšiřuje záběr návrhů na jakékoliv spory z jakýchkoliv poměrů mezi spotřebiteli a podnikateli.

Odůvodnění MSp pro odchýlení se od jinak protěžovaného principu minimální transpozice je přitom čistě legislativně technického charakteru. MSp odkazuje na stanovisko odboru kompatibility působícího pod Úřadem vlády, podle kterého není možné pouze odkázat na přílohu směrnice a „*bylo by nutné vypočíst všechny relevantní předpisy českého právního řádu, jimiž se předmětné směrnice transponovaly*“⁶ a tyto by navíc bylo potřeba pravidelně aktualizovat.

Zatímco některé subjekty požadovaly dodržení principu minimální transpozice

i ve vztahu k rozsahu působnosti návrhů, jiná připomínková místa naopak požadují rozšíření působnosti ještě nad rámec spotřebitelských sporů. Ministra pro legislativu a místopředsedy vlády pro digitalizaci se nepodařilo v tomto přesvědčit, aby ustoupili z této své připomínky, a tím se i tato otázka stala předmětem rozporu, o kterém bude rozhodovat vláda.

Osoba vnitrostátního žalobce a nároky na něj

Návrhy, které byly podrobeny připomínkovému řízení, předpokládaly, že žalobcem bude pouze nezisková organizace zapsaná na seznam osob oprávněných podávat hromadné žaloby. K zápisu na tento seznam by bylo potřeba splnit řadu podmínek, které v zásadě odpovídaly podmínkám stanoveným směrnici pro účely zápisu na seznam osob oprávněných podávat přeshraniční hromadné žaloby⁷. Ve vztahu k vnitrostátním hromadným žalobám směrnice umožňuje tyto podmínky změnit, což bylo promítnuto především do zpřísnění podmínky aktivního působení v oblasti ochrany spotřebitele, kde došlo k prodloužení z 12 měsíců na 3 roky. V rámci připomínkového řízení bylo navrhováno jak prodloužení, tak zkrácení této minimální doby působení neziskové organizace. Po připomínkovém řízení došlo ke zkrácení této doby na 12 měsíců.

Některá připomínková místa nicméně požadovala možnost určit subjekt oprávněný podávat vnitrostátní hromadné žaloby *ad hoc*, který by musel splňovat požadavky dané směrnici, pouze by nemusel být zapsán na seznamu osob oprávněných podávat hromadné žaloby. Předmětem sporu se tak stal požadavek na vypuštění podmínky posouzení ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu, přičemž posuzování splnění podmínek by bylo ponecháno toliko na soudu v rámci řízení o přípustnosti žaloby. Dále tato připomínková místa neustoupila ze svého požadavku na úplné oddělení práva podat hromadnou žalobu a práva podávání zástupných žalob dle zákona o ochraně spotřebitele, přičemž požadavky na žalobce dle zákona o hromadném řízení by měly být dle těchto připomínkových míst stanoveny komplexně a výhradně v zákoně o hromadném řízení.

§ Esenciální otázka financování hromadných žalob zůstává stále otevřená

Uveřejňování informací

Konečně posledním rozporem je požadavek na to, aby se v rejstříku hromadných řízení uveřejňovala informace o podání hromadné žaloby ještě předtím, než soud rozhodne o přípustnosti této žaloby. Argumentem na podporu tohoto požadavku je tvrzení, že rejstřík by měl sloužit veřejnosti jako nástroj usnadňující přihlašování do hromadných řízení, a proto by měl zahrnovat informace o řízení již ve fázi po podání žaloby, nikoliv až po rozhodnutí o přípustnosti této žaloby. Argument však nebere v potaz, že ačkoliv nebude žaloba připuštěna a k řízení tak nedojde, bude i tak zasaženo do dobré pověsti žalovaného už jen tím, že byla proti němu podána žaloba. Uveřejňování až okamžikem připuštění žaloby je tak bezpečnou pojistkou proti tomu, aby nedocházelo ke zneužívání hromadných žalob, nebo pokud je již takováto zneužívající žaloba podána, aby ji soud mohl odmítnout a pověst žalovaného tak nebyla poškozena.

Rozpory to nekončí. Jaké jsou další nevyřešené otázky?

Nad rámec rozporů je návrh předkládán vládě ještě s další otevřenou, zcela esenciální otázkou, a tou je financování hromadných žalob. Zástupci neziskových organizací v průběhu příprav návrhů

opakovaně připomínali, že pro ně má tato otázka zásadní význam, když za podmínek předestřených oběma návrhy (soukromé financování limitované požadavkem, že prostředky nesmí plynout od třetí strany, která je konkurentem žalovaného, je na žalovaném závislá nebo významně ovlivňuje žalobce) nebudou schopni hromadné žaloby podávat. Důvodem mají být nejen problémy s financováním samotných hromadných žalob, ale především negativní důsledky případného neúspěchu v soudním řízení, který by ve většině případů skončil likvidací a zánikem samotné neziskové organizace.

Taková představa je nepřekvapivě trnem v oku i potenciálně žalovaným stranám, které by naopak ani v případě svého úspěchu nikdy nevymohly zpět nemalé náklady vynaložené v hromadném řízení, kdyby vymáhaná částka neziskovou organizaci zlikvidovala. Proto všechny tyto subjekty v připomínkách často požadovaly zakotvení jakéhokoliv zajištění, například v podobě složení jistoty, která by v případě neúspěchu hromadné žaloby byla použita na náhradu nákladů řízení žalované straně. MSp nicméně veškeré snahy tohoto typu odmítlo z důvodu, že navyšováním bariér na vstupu by nedošlo k naplnění smyslu a účelu hromadných žalob, protože neziskové organizace by je odmítaly podávat.

Na druhou stranu však MSp jasně sdělilo, že nevidí prostor pro zajištění financování hromadných žalob z veřejných zdrojů. Dostáváme se tak do začarovaného kruhu, kdy se tato otázka jeví jako neřešitelná. Aby mohl celý institut hromadných žalob efektivně fungovat a neziskové organizace byly schopny a ochotny hromadné žaloby podávat, je nezbytné nutně tuto otázku uspokojivě vyřešit. Ač se jí MSp zatím úspěšně vyhýbá, je zřejmé, že o ní bezpochyby ještě uslyšíme.

O hromadných žalobách ještě uslyšíme

Může se zdát, že o hromadných žalobách bylo za poslední dobu napsáno mnoho a další slova jen opakují dřívější vyjádření. Vzhledem ke stálé proměnlivosti návrhů se ale naopak tento institut ukazuje být snad až nevyčerpatelným tématem. Tento článek se problematikou hromadných žalob zabýval zase z trošku jiného pohledu, který, věříme, bude pro čtenáře nový a zajímavý. Nezbyvá než doufat, že v dalším čísle už bude aktuální stav návrhů umožňovat přinést komentář k finální podobě institutu hromadných žalob v České republice, o který se budou moci adresáti opřít a s jistotou se dozvědět, co je na tomto poli čeká a nemine.

⁶ Vypořádání připomínky Ministerstva financí k § 6 ZoHŘ.

⁷ Viz článek 4 odst. 3 směrnice.

PanDORA?

JUDr. Jana Lix Andraščíková, LL.M., právník,
koordinátor evropské agendy, gestor kybernetické bezpečnosti,
Česká asociace pojišťoven

V poslední době došlo k několika významným změnám v evropských legislativních předpisech v oblasti kybernetické bezpečnosti. Finančním sektorem, pojistné odvětví nevyjímaje, již několik let rezonuje především téma DORA¹.

Koncem minulého roku totiž došlo k publikaci nařízení v Úředním věstníku EU, jehož finální verzi máme aktuálně k dispozici, která však ještě bude v následujícím období doplněna početnými level 2 předpisy, a to především regulačními technickými standardy (RTS) a implementačními technickými standardy (ITS). Otázkou tedy zůstává, jestli DORA není tak trochu Pandorou.

COVID-19 ovlivnil kyberbezpečnost

V následujících odstavcích představím již známé požadavky DORA vymezené v samotném nařízení a stručně i kontext celkového legislativního rámce, na který tento významný předpis navazuje. Důležitost odolných informačních a komunikačních technologií (ICT) se výrazně projevila v souvislosti s pandemií covidu-19, která vedla k bezprecedentnímu nárůstu kybernetické aktivity, což s sebou přináší výzvy, příležitosti, avšak rozhodně i možnosti zneužití. Silnou politickou motivací Evropské komise k přijetí komplexního legislativního rámce upravujícího kybernetickou bezpečnost finančního sektoru, který by posílil jeho odolnost a reakceschopnost v kontextu rychlého technologického vývoje a souvisejících nových hrozeb, lze dovodit také z rychlosti vyjednávání DORA.

Evropská komise publikovala návrh tohoto nařízení v září 2020 v rámci

balíčku k digitálním financím obsahujícím i digitální finanční strategii. Po navazující veřejné konzultaci, do které se ČAP vzhledem k relevanci předpisu zapojila, započaly lednem 2022 dialogy. Ve srovnání s tradičním evropským legislativním procesem, který bývá častokrát táhlý, tyto netrvaly ani půl roku.

Rychlé přijetí nařízení

DORA, kterou doplňuje změnová směrnice², tak nabyla platnosti dne 16. 1. 2023 a účinnost započne dne 17. 1. 2025. Vzhledem k povaze právního podpisu, a tedy nařízení, je DORA závazná v celém rozsahu a přímo použitelná ve všech členských státech. DORA je dle článku 2 aplikována na všechny finanční sektory, včetně pojišťoven, zajišťoven, zprostředkovatelů. Optikou našeho sektoru je relevantní, že podniky vyňaté z působnosti článku 4 Solventnosti II jsou vyňaté rovněž z působnosti DORA.

Neboť je jejím cílem odstranění národní dohledové i regulační fragmentace a co nejvyšší míra unifikace digitální odolnosti finančního sektoru v EU, což by mělo posílit i jeho globální konkurenceschopnost, byla zvolena forma nařízení. Od toho si evropský zákonodárce slibuje posílení právní jistoty a spolupráce, odstranění přeshraničních překážek, což povede k rovné hospodářské soutěži, posílení důvěry a jistoty na finančních trzích a obzvláště posílení digitální

odolnosti, prevence a stability evropského finančního systému vůči kybernetickým zranitelnostem a rizikům. Finanční sektor nejenže se digitalizoval jako celek, ale v důsledku digitalizace se rovněž prohloubila jeho vzájemná propojení a závislosti mezi ním a poskytovateli infrastruktury a služeb z řad třetích stran, čímž jsou myšleni poskytovatelé ICT. Proto DORA zavádí a harmonizuje požadavky na digitální operativní odolnost, a to tak, že dotčené společnosti jsou povinny zajistit, že dokážou odolat, reagovat a zotavit se ze všech typů narušení a hrozeb spojených s ICT.

DORA a povinnosti pro pojišťovny

Jednou z priorit pojistného sektoru byla proporcionalita. To se v textu DORA průběžně odráží, např. právě u působnosti a výjimek pro mikropodniky, jelikož DORA rozumně bere v potaz nejenom velikost, povahu, charakter služeb dané finanční instituce, ale zejména její celkový rizikový profil. Vychází zde z racionálního předpokladu, že větší finanční subjekty mají k dispozici více prostředků a kapacit na rozvoj řídicích struktur, podnikových strategií apod.

DORA je tedy výrazně principově založená a *future proof a innovation friendly*, a to proto, aby obstála při turbulentním vývoji i z dlouhodobého hlediska. To text skutečně reflektuje v jednotlivých ustanoveních, která nejsou nadbytečně preskriptivní co do způsobu řešení, ale spíše vymezují cíle, které je finanční instituce povinna naplnit. Tato orientace na výsledek souvisí také s rizikovou a principovou založeností.

DORA byla inspirována mezinárodními normami pro kybernetickou bezpečnost z řady ISO/IEC 27000, což by mohlo zjednodušit implementaci požadavků. Jednotné požadavky na finanční subjekty se vztahují na řízení rizika v oblasti ICT, ohlašování, testování, sdílení operativních a jiných informací. Kromě toho je zásadní, že se evropský zákonodárce snažil zastat svého slova a konsolidoval, nebo se o to alespoň značně pokusil, také v praxi častokrát problematické asymetrické smluvní vztahy s poskytovateli ICT v postavení třetích stran (ICT TPPs). Neopomněl ani pravidla pro dohled nad ICT TPPs a obecná pravidla pro spolupráci dohledových orgánů.

Kapitola II nařízení je věnována řízení rizik. Finanční subjekty mají mít zavedený interní

řídicí a kontrolní rámec a jsou povinné stanovit odborný a nezávislý vedoucí orgán, který je plně odpovědný za dohled a jejich provádění. Za myšlenkou kybernetické hygieny na všech úrovních obsahuje DORA požadavky na identifikaci, ochranu a prevenci, detekci, reakceschopnost, vzdělávání i komunikaci interně i navenek. Cílem je, aby finanční subjekt měl spolehlivý, ucelený a dobře zdokumentovaný rámec pro řízení rizik, který vytváří předpoklady pro rychlé, účinné a komplexní řešení. Avšak, i když mohou finanční subjekty zadat ověřování kompatibility interně anebo externímu subjektu, nese sám nadále odpovědnost. A ačkoli poskytování služeb ICT v rámci skupiny s sebou nese specifická rizika a přínosy, nemělo by být automaticky považováno za méně rizikové než poskytování služeb ICT poskytovateli mimo finanční skupinu, a proto by mělo podléhat stejnému regulačnímu rámci. Principový a proporcionální charakter formulací v DORA je znát i v požadavcích na

detekční mechanismy se pravidelně testují. Primárním cílem je zde prevence těchto nežádoucích aktivit do budoucna.

Dále mají finanční subjekty zavést ucelenou politiku zachování provozu ICT, kterou uplatňují prostřednictvím specializovaných postupů a mechanismů zaměřených na zajištění kontinuity zásadních nebo důležitých funkcí. Ve výsledku by měla být zajištěna rychlá, vhodná, účinná reakce na všechny incidenty, omezení škod a obnova činnosti. K tomu je potřeba neprodleně aktivovat specializované plány a dále odhad předběžných dopadů, škod a ztrát, popř. realizovat i krizovou komunikaci. Ta je založena na připravené krizové komunikační strategii, přičemž pro tyto účely je pověřena alespoň jedna osoba.

Na to navazuje nutnost politiky zálohování a postupy a metody obnovy, přičemž při obnově zálohových dat pomocí vlastních systémů finanční subjekty použijí systémy ICT, které jsou fyzicky a logicky odděleny

DORA je závazná v celém rozsahu a přímo použitelná ve všech členských státech.

aktualizované systémy, protokoly a nástroje ICT, které mají být přiměřené rozsahu operací, spolehlivé, vybaveny dostatečnou kapacitou ke správnému zpracování dat potřebných k výkonu činnosti a včasnému poskytování služeb a k realizaci vysokých objemů objednávek, zpráv nebo transakcí, a to i v případě zavádění nové technologie, a technologicky odolné.

Jako součást rámce pro řízení rizik finanční subjekty identifikují, klasifikují a náležitě zdokumentují veškeré obchodní funkce, úlohy a povinnosti podporované ICT, informační aktiva a aktiva v oblasti ICT podporující tyto funkce a jejich úlohy a závislosti ve vztahu k rizikům v oblasti ICT. Finanční subjekty podle potřeby a alespoň jednou ročně přezkoumají přiměřenost této klasifikace a dokumentace.

Dále DORA vymezuje požadavky na nepřetržitě sledování a kontrolu bezpečnosti a fungování systémů a nástrojů ICT a minimalizaci dopadu rizik.

Kromě toho mají finanční subjekty povinnost mít zavedeny mechanismy včasné detekce neobvyklých aktivit, včetně problémů s fungováním sítě ICT a incidentů souvisejících s ICT, a mechanismy identifikace potenciálních významných kritických míst. Všechny

od zdrojového systému. Při obnově provozu jednotlivých funkcí finanční subjekty zohlední, zda se jedná o zásadní nebo důležitou funkci a potenciální celkový dopad na tržní efektivitu.

Dále finanční subjekty shromažďují informace o zranitelnostech a kybernetických hrozbách a o incidentech souvisejících s ICT, zejména kybernetických útocích, a analyzují jejich pravděpodobný dopad. O tyto informace může požádat i dohledový orgán.

Kromě toho klade DORA důraz i na školení zaměstnanců a povědomí o bezpečnosti v oblasti ICT a průběžné sledování relevantního technologického vývoje.

Kapitola III upravuje povinnosti finančních subjektů v oblasti řízení, klasifikace a hlášení incidentů, tedy zavést a uplatňovat konzistentní a integrovanou detekci, řízení a hlášení prostřednictvím ukazatelů včasného varování, postupy k identifikaci, sledování, evidenci, kategorizaci a klasifikaci ICT incidentů, postupy ke zmírnění dopadů apod. Klasifikace incidentů probíhá na základě několika kritérií vymezených v článku 18. Jedná se o počet dotčených klientů nebo transakcí, dobu trvání, územní rozsah, ztrátu údajů, význam zasažených služeb a ekonomický dopad.

K incidentům, které jsou klasifikované jako závažné, se vztahují další úkoly – povinné ohlašování dohledu (ČNB) a předložení relevantní dokumentace. Také je však možné dobrovolné ohlašování dohledu/CSIRT, pokud se finanční subjekty domnívají, že hrozba je relevantní pro finanční systém, uživatele služeb nebo klienty. Interakce, poskytnutí zpětné vazby dohledového orgánu, je vymezena jako možnost totožné jako poskytnutí informací veřejným nefinančním orgánům, např. právě ÚOOÚ. I u ohlašování DORA umožňuje outsourcing na třetí stranu, ale nadále platí plná a konečná odpovědnost finančního subjektu. Bližší informace a očekávanou standardizaci mají upravit level 2 předpisy.

Testování odolnosti proti kyberútokům

Kapitola IV je dedikována testování digitální provozní odolnosti zásadních a důležitých funkcí. Pro účely posuzování připravenosti na řešení incidentů, identifikace slabých míst, vad a nedostatků a rychlého zavedení

nápravných opatření finanční subjekty (jiné než mikropodniky) při zohlednění kritérií proporcionality vytvoří, udržují a aktualizují spolehlivý a ucelený program testování digitální provozní odolnosti jakožto nedílnou součástí rámce pro řízení rizika. Tento program lze realizovat formou různých hodnocení, testů, nástrojů a politik, jako např. hodnocení a zjišťování zranitelnosti, analýzy otevřených zdrojů, posouzení bezpečnosti sítě, analýzy nedostatků, přezkumy fyzické bezpečnosti, dotazníky a antivirová softwarová řešení, v případě proveditelnosti přezkumy zdrojových kódů atd. Testování mohou realizovat externí či interní nezávislé subjekty, u kterých je nutná prevence střetů zájmů. Frekvence je minimálně jednou do roka.

Specificky je v DORA věnován prostor penetračnímu testování. Požadavky na subjekty provádějící penetrační testování vcelku extenzivně definuje v článku 26 a následujícím. Určené finanční subjekty na základě faktorů souvisejících s dopady, případných hledisek finanční stability, včetně systémové povahy finančního subjektu a konkrétního rizikového profilu v oblasti ICT, úrovně vyspělosti finančního subjektu v oblasti ICT nebo dotčených technologických prvků, provádějí alespoň jednou za tři roky pokročilé testování s využitím penetračního

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady o digitální provozní odolnosti finančního sektoru a o změně nařízení (ES) č. 1060/2009, (EU) č. 648/2012, (EU) č. 600/2014 a (EU) č. 909/2014.
Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-CS/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A32022R2554>.

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2556 ze dne 14. prosince 2022, kterou se mění směrnice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 a (EU) 2016/2341, pokud jde o digitální provozní odolnost finančního sektoru.
Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32022L2556>.

Dohledové pravomoci nad pojišťovnami a dalšími finančními institucemi náleží ČNB, nicméně hlášení a řešení incidentů spadá pod NÚKIB.

testování na základě hrozeb. Na základě rizikového profilu finančního subjektu a s přihlédnutím k provozním okolnostem může příslušný orgán v případě potřeby požádat finanční subjekt, aby tuto četnost snížil nebo zvýšil. Finanční subjekty posoudí, které zásadní nebo důležité funkce je třeba zahrnout do penetračního testování na základě hrozeb. Výsledek posouzení určí přesný rozsah penetračního testování na základě hrozeb a musí být potvrzen příslušnými orgány.

Pokud jsou do rozsahu penetračního testování na základě hrozeb zahrnuti ICT TPPs, přijme finanční subjekt nezbytná opatření a záruky k zajištění účasti těchto ICT TPPs na penetračním testování na základě hrozeb a po celou dobu si ponechá plnou odpovědnost. Finanční subjekty mají dále povinnost zajistit, aby ve smlouvách uzavřených s externími subjekty provádějícími testování byla požadována řádná správa výsledků penetračního testování na základě hrozeb a aby jakékoli související zpracování údajů, včetně jakéhokoli vypracování, uložení, agregace, návrhu, hlášení, sdělení nebo zničení, neohrozilo finanční subjekt.

Na konci testování a po schválení zpráv a plánů nápravných opatření finanční subjekt, resp. externí subjekt předloží orgánu souhrn příslušných zjištění, plánů nápravných opatření a dokumentaci. Orgán vydá osvědčení o provedeném testu v souladu s požadavky. I pro tuto oblast

DORA zdůrazňuje, že odpovědnost vždy nese finanční subjekt.

Kromě toho DORA *pro futuro* počítá s alternativou, že na základě odborných znalostí, které již některé příslušné orgány získaly, zejména pokud jde o provádění rámce TIBER-EU, by toto nařízení mělo členským státům umožnit, aby na vnitrostátní úrovni určily jediný veřejný orgán jako odpovědný za všechny záležitosti penetračního testování.

Spolupráce s třetími stranami

Kapitola V upravuje outsourcing, což je snaha právě o úpravu asymetrických smluvních vztahů s ICT TPPs, vč. sledování subdodavatelských řetězců. Kapitola bude dále doplněna level 2 požadavky, prozatím jsou formulace v nařízení spíš obecné. Je opětovně zdůrazňována plná odpovědnost finančního subjektu a také proporcionalita ve vztahu k povaze, rozsahu, složitosti a významu závislostí v oblasti ICT a rizik vyplývajících ze smluvních ujednání se zohledněním toho, jak zásadní či důležité jsou příslušné služby, procesy nebo funkce a jaký je potenciální dopad na kontinuitu a dostupnost finančních služeb a činností na individuální úrovni i na úrovni skupiny.

Kromě toho je zde vymezena povinnost finančního subjektu, který jakožto součást svého rámce pro řízení rizika vede a aktualizuje registr informací s ohledem na všechna smluvní ujednání. Smluvní ujednání se řádně zdokumentují, přičemž se rozlišuje mezi těmi, která se týkají služeb ICT podporujících zásadní nebo důležité funkce, a těmi, která se jich netýkají. Finanční subjekty alespoň jednou ročně nahlásí příslušným orgánům počet a charakter nových ujednání.

Relativně detailně jsou však definovány požadavky na finanční subjekty před uzavřením smluvního ujednání o využívání služeb ICT, avšak nadále budou doplňovány level 2 předpisy. Je nezbytné posoudit několik faktorů – zda se smluvní ujednání týká využívání služeb ICT podporujících zásadní nebo důležité funkce; zda jsou splněny podmínky dohledu pro uzavření smlouvy; identifikace a posouzení relevantních rizik, včetně možnosti, kdy smluvní ujednání může přispívat k zesílení rizika koncentrace dále definovaného článkem 29; přezkum vhodnosti ICT TPPs a identifikace případných střetů zájmů, které mohou smluvní ujednání způsobit.

DORA zakotvuje i požadavky na formu smlouvy, která musí být písemná, a to či už v listinné podobě, nebo v jiném formátu, který lze stáhnout, je trvalý a přístupný. Obsah má být srozumitelný a má zakotvovat např. úplný popis všech

funkcí a služeb; ustanovení týkající se dostupnosti, hodnověrnosti, integrity a důvěrnosti; požadavky na penetrační testování; povinnost a práva ICT TPPs; právo nepřetržitě sledovat výsledky ze strany finančního subjektu; výpovědní lhůty a povinnosti hlášení; exitovou strategii atd.

Jednou z priorit, které nejenom pojistný sektor komunikoval v předchozích fázích legislativního procesu, bylo právě důkladné a praktické nastavení exitové strategie. To je v DORA obsaženo s úmyslem, aby když ICT TPPs zásadním způsobem poruší platné právní předpisy nebo smluvní podmínky; sledováním rizika se zjistí okolnosti, u nichž se má za to, že mohou změnit plnění funkcí poskytovaných prostřednictvím smluvního ujednání; v rámci celkového řízení rizika v oblasti ICT TPPs jsou zjištěna slabá místa, a to zejména s ohledem na zajištění dostupnosti, hodnověrnosti, integrity a důvěrnosti údajů, ať již osobních, či jiných citlivých údajů, nebo jiných než osobních údajů, nebo příslušný orgán již nedokáže dále efektivně dohlížet na finanční subjekt v důsledku podmínek příslušného smluvního ujednání nebo okolností s ním souvisejících, bylo možné smluvní vztah bez dopadu na kontinuitu poskytovaných služeb a dodržování regulatorních požadavků ukončit. Finanční subjekt má mít připravenou strategii ukončení smluvního vztahu, která zohlední rizika jako např. případné selhání, snížení kvality poskytovaných služeb a funkcí, jakékoli narušení činnosti v důsledku nevhodného či chybného poskytování služeb nebo jakéhokoli vážného rizika nebo v případě ukončení smluvních ujednání za kterékoli z okolností výše. Dále má mít finanční subjekt identifikována alternativní řešení a vypracovány plány přechodu, které mu umožní odebrání nasmulovaných služeb a příslušných dat od ICT TPPs a jejich bezpečný a integrovaný přenos k alternativnímu poskytovateli nebo jejich začlenění v rámci vlastní organizace.

Dvojitý dohled

DORA specificky přistupuje k oblasti dohledu. V podstatě ho lze rozdělit do 2 separátních kategorií – dohled nad finančními institucemi a nově také dohled nad kritickými ICT TPPs.

Dohledové pravomoci nad pojišťovnami a dalšími finančními institucemi náleží ČNB, nicméně hlášení a řešení incidentů spadá pod NÚKIB. Příslušné orgány mají všechny kontrolní, vyšetřovací (např. kontroly na místě, přístup k dokumentaci apod.) a sankční pravomoci nezbytné k plnění svých povinností. Rozhodnutí o uložení správních sankcí nebo nápravných opatření musí být řádně odůvodněna, aby bylo

možné podat proti nim opravný prostředek. Rozhodnutí jsou publikována na webu. Členské státy se mohou rozhodnout, že nestanoví správní sankce nebo nápravná opatření za ta porušení, na která se podle jejich vnitrostátního práva vztahují trestní sankce. Tak či tak však sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující a musí zohledňovat, do jaké míry bylo porušení způsobeno úmyslně, nebo z nedbalosti, a všechny ostatní relevantní okolnosti.

Nová struktura dohledu nad kritickými ICT TPPs nese odlišné rysy. Evropské orgány dohledu (ESAs) prostřednictvím společného výboru a na základě doporučení fóra dohledu (ESAs, zástupce dohledového orgánu z každého státu, ECB, ESRB, Komise, ENISA, případně zástupci NIS úřadů) a kritérií určí ICT TPPs, kteří jsou kritičtí pro finanční subjekty, a jmenují hlavním orgánem dohledu pro jednotlivé kritické ICT TPPs 1 z ESAs na základě největšího podílu aktiv z hodnoty celkových aktiv. Relevantní kritéria jsou např. systémový dopad na stabilitu, kontinuitu nebo kvalitu poskytování finančních služeb; systémová povaha či význam finančních subjektů; počet globálních systémově významných institucí (G-SVI) nebo jiných systémově významných institucí (J-SVI), které spoléhají na daného ICT TPPs; míra nahraditelnosti ICT TPPs s přihlédnutím k těmto parametrům atd. Po finalizaci administrativního procesu ICT TPPs poté, co byl určen jako kritický, informuje daný ICT TPPs finanční subjekty, kterým poskytuje služby. DORA zvážila také specifika ICT TPPs z třetích zemí. Ty mají povinnost mít dceru v EU do 1 roka od určení kritičnosti. Zároveň je významnou odchylkou to, že kritičtí poskytovatelé platí za dohled poplatky.

Společně proti hackrům

Dále DORA prozatím na dobrovolné bázi upravuje možnost finančních subjektů vzájemně si vyměňovat operativní informace o kybernetických hrozbách a kolektivně využívat individuálních znalostí a praktických zkušeností na strategické, taktické a provozní úrovni, a zlepšit tak schopnosti adekvátního posuzování a sledování kybernetických hrozeb, obrany před nimi a reakce na ně. Do této výměny informací je dle DORA možné i zapojení veřejných orgánů a ICT TPPs. I na tuhle variantu jsme v rámci pracovní skupiny kybernetické bezpečnosti ČAP mysleli předem a již s několikaletým předstihem byl

vytvořen samoregulační mechanismus pro sdílení uvedených informací.

Nařízením DORA to nekončí

DORA však není izolovaným předpisem. Během implementace je proto nutné myslet na případné návaznosti, zejména na nově revidovanou směrnici NIS2³, která zavádí nová pravidla pro posílení kybernetické bezpečnosti po celé EU. Zároveň posiluje kybernetické požadavky pro středně velké a velké subjekty, které provozují a poskytují služby v klíčových sektorech.

Směrnice NIS2 pokrývá více sektorů a činností než dříve, sjednocuje hlášení o povinnostech a řeší bezpečnost dodavatelských řetězců.

Jednou z priorit pojistného sektoru bylo vymezení vztahu DORA k NIS2 jakožto *lex specialis*, což bylo naštěstí zohledněno. To znamená, že pro finanční sektor se primárně aplikuje DORA. Detailní informace o NIS2 lze najít na dedikovaném webu NÚKIB⁴.

Je nutno zohlednit i např. GDPR, které se zaměřuje na ochranu osobních údajů a práva jednotlivců v souvislosti s jejich údaji. DORA se na druhé straně zaměřuje na kybernetickou bezpečnost finančních institucí a stanovuje požadavky na odolnost proti kybernetickým incidentům. DORA vyžaduje od finančních institucí, aby měly robustní systémy a procesy pro řízení rizik spojených s ICT, včetně kybernetických útoků. To se pochopitelně dotýká i oblasti ochrany osobních údajů. Obě nařízení vyžadují od organizací, aby měly silné bezpečnostní opatření a aby byly schopny reagovat na bezpečnostní incidenty. Pokud dojde k bezpečnostnímu incidentu, který ohrožuje jak finanční odolnost podle DORA, tak ochranu osobních údajů podle GDPR, organizace budou muset dodržet požadavky na ohlašování obou nařízení (GDPR ÚOOÚ, DORA ČNB). Obě nařízení také zdůrazňují potřebu pravidelného hodnocení a aktualizace bezpečnostních opatření, aby byly v souladu se stále se vyvíjejícími kybernetickými hrozbami. DORA tak lze vnímat jako určitou nadstavbu zajištění povinností dle GDPR, např. ale ne výlučně v oblasti požadavků na technická a organizační opatření.

Dále je potřeba zohlednit Solventnost II nebo Data Act a neopomenout ani

očekávané legislativní novinky, jako například návrhy nařízení o horizontálních požadavcích na kybernetickou bezpečnost produktů s digitálními prvky⁵ nebo nařízení, kterým se stanoví opatření k posílení solidarity a kapacit v Unii pro odhalování kybernetických bezpečnostních hrozeb a incidentů a pro připravenost a reakci na ně.

Co se týká dalších kroků, momentálně je klíčový obsah a časový rámec vydání level 2 předpisů, které jsou relevantní pro řádnou interpretaci a implementaci. Tyto předpisy budou z pera ESAs, resp. i ECB a ENISA. Konkrétně DORA avizuje 8 RTS, 2 ITS, 2 obecné pokyny a prováděcí nařízení Komise ke klasifikaci incidentů a harmonizaci obsahu a vzorů hlášení. Kromě toho mají být vypracované technické rady Komisi ke kritériím, podle kterých jsou ICT TPPs určeny jako kritičtí pro subjekty na finančním trhu a ke zmíněným poplatkům za dohled ESAs. Vydání levelu 2 budou předcházet veřejné konzultace ve 2 kolech, do kterých se v rámci ČAP zapojujme.

Nadále tedy zůstávají nejasné některé podstatné oblasti. Délka prací a následný termín publikace levelu 2 ukážou, zda bude vytvořen dostatečný časový prostor pro implementaci doplňujících, ale určujících požadavků. Také se projeví, zda se povedlo zabránit duplicitním či kontradiktorním požadavkům DORA ve vztahu k ostatním legislativním předpisům či např. pokynům ESAs. Otázkou také zůstává, jak bude de facto probíhat ohlašování kompetentním orgánům a zda se (i v delším časovém měřítku) povede tento proces zefektivnit. Dnes by např. některé finanční instituce v případě jednoho kybernetického incidentu s dopadem na osobní údaje musely ohlašovat NÚKIB dle NIS2, ČNB dle DORA a ÚOOÚ dle GDPR.

Lepší spolupráce v EU

Evropský zákonodárce si od unifikační DORA slibuje nejenom dosažení v úvodu popsaných cílů a technologickou bezpečnost, ale taktéž tzv. bruselský efekt, po vzoru GDPR. Tím je míněno, že by principově a rizikově formulovaná DORA mohla být i v globálním kontextu pojímaná jako minimální standard v oblasti kybernetické bezpečnosti, který bude inspirací i pro jurisdikce z třetích zemí. To by pochopitelně zlepšilo i spolupráci se subjekty z EU.

³ Směrnice Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555>.

⁴ Dostupné z: <https://osveta.nukib.cz/course/view.php?id=145>.

⁵ Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-CS/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52022PC0454>.

⁶ Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN-CS/TXT/?from=EN&uri=CELEX%3A52023PC0209>.

Zákaz provizí se nekoná

Jejich výši ale bude potřeba obhájit

Mgr. Andrea Pauliková, manažer, poradenství pro pojišťovnictví, Deloitte Advisory

RNDr. Karel Veselý, Ph.D., partner, poradenství pro pojišťovnictví, Deloitte Advisory

Pobídky a jejich případný zákaz jsou v poslední době tématem vášnivých diskusí evropského pojišťovacího trhu. Může český pojistný trh fungovat bez provizí?

A jak to aktuálně vypadá na zahraničních trzích, které k tomuto drastickému kroku přistoupily?

V mnoha zemích byly vysoké provize identifikovány jako potenciální problém, což vedlo ke zvýšené pozornosti ze strany Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecské penzijní pojištění (EIOPA). Koncem minulého roku vyvolal rozruch mezi pojišťovnami a zprostředkovateli dopis Mairead McGuinness, komisařky EU pro finanční stabilitu, finanční služby a kapitálové trhy, poslanci Evropského parlamentu Markusu Ferberovi. V kontextu připravované nové retailové investiční strategie uvedla, že transparentnost týkající se provizí nemá dostatečný vliv na informovanost spotřebitelů a výsledky jejich investic. Zákaz pobídek by pravděpodobně vedl k podpoře inovací a zvýšení konkurence v odvětví, což by mělo mít pozitivní vliv jak na malé investory, tak na samotný trh. Jejich prohlášení vedlo ke znepokojení pojišťovacího trhu, že Evropská komise uvažuje o zákazu pobídek u rezervotvorného pojištění. Oponenti zákazu argumentují negativními zkušenostmi z trhů, kde byly provize u některých druhů pojištění omezeny nebo úplně zakázány.

Konec spekulací, alespoň na nějakou dobu, přineslo 24. května 2023 zveřejnění návrhu balíčku opatření „Retail investment

package“¹ Evropské komise, který obsahuje celou sadu navržených legislativních změn včetně změn ve směrnici IDD. Jak vyplývá ze zdůvodnění návrhu, Evropská komise zvažovala úplný zákaz provizí u rezervotvorných produktů, ale nakonec navrhuje zákaz pobídek jen v případech, kdy není poskytováno žádné poradenství. Současně se posílí tlak na výši nákladů rezervotvorných produktů včetně provizí, jelikož proces jejich schvalování by měl zahrnovat posouzení výše veškerých nákladů a poplatků včetně porovnání s příslušným benchmarkem, který EIOPA připraví a zveřejní. Tři roky po přijetí balíčku Komise posoudí účinky nových opatření na retailové investory. Pokud posouzení ukáže, že nepříznivé důsledky pro spotřebitele přetrvávají, Komise bude zvažovat návrh alternativních opatření, včetně dalšího rozšíření zákazu pobídek.

V centru pozornosti EIOPA i národních dohledů však bude výše provizí u všech pojistných produktů, nejen rezervotvorných. Podle aktualizované metodiky EIOPA z roku 2021² jsou provize jedním z klíčových retailových indikátorů rizik (vedle dalších, jako je například stornovost, škodní poměr nebo procento zamítnutých žádostí o plnění). Tyto indikátory představují

sadu parametrů, které mohou odhalovat trendy a upozorňovat na možná rizika pro spotřebitele v důsledku způsobu podnikání pojišťoven a zprostředkovatelů, které nemusí vždy jít ruku v ruce se zájmy zákazníků. Vysoké provizní sazby podle EIOPA mohou motivovat distributory, aby prodávali zákazníkům nákladově neefektivní produkty s cílem generovat provize. Mohou naznačovat nepoměr mezi výší plnění pro pojištěného, případně obmyšlenou osobu, a zaplaceným pojistným, přispívající k potenciálně nízké hodnotě za vynaložené peníze (value for money). Koncept value for money výstižně vysvětlila JUDr. Jana Andraščíková, LL.M., v článku „Zaklínadlo value for money“ v minulém čísle Pojistného obzoru.

V našem článku nejprve popíšeme zkušenosti dvou zemí, které již k zákazu pobídek přistoupily, konkrétně Velké Británie a Nizozemska. Dále se zaměříme na produkty, u kterých upozorňuje EIOPA na výši provizí, a porovnáme, jak je na tom z dostupných veřejných informací s výší provizí Česká republika vůči jiným zemím EU, resp. EHP.

Dopad zákazu pobídek ve vybraných zemích

Ve **Velké Británii** byly provize zakázány v rámci tzv. retail distribution review (RDR) 31. 12. 2012 pro fondy kolektivního investování, životní pojištění s investiční složkou, investice do svěřeneckých fondů, některé druhy penzí a strukturované investiční produkty.

Tento zásah do distribučního modelu se promítl do množství zprostředkovatelů i do

počtu zákazníků. Úbytek zprostředkovatelů byl zřejmý už v době před účinností RDR. Počet retailových investičních poradců poklesl o 23 % ze 40 566 odhadovaných FSA³ na konci roku 2011 na 31 132 na konci roku 2012 – první den RDR. Nejsilněji byl zasažen bankovní distribuční kanál, kde můžeme zaznamenat pokles o 44 % mezi lety 2012 a 2013. Řada bank přestala úplně poskytovat finanční poradenství. Velká část propuštěných poradců se z bank přesunula k IFAs (nezávislý finanční poradce). Podle statistik RMAR⁴ od roku 2013 počet zprostředkovatelů opět pomalu rostl na 36 400 ke konci roku 2019. Výzkum FCA⁵ z roku 2021 tvrdí, že kvalita poradenství a spokojenost zákazníků se zvyšují a ubývá počet stížností na poradce za nesprávný prodej.

Avšak podle studie KPMG⁶ z listopadu 2021 jsou velké skupiny obyvatelstva zcela bez přístupu k poradenství, velká skupina obyvatel se dostala do tzv. insurance gap.

a přidružených opatření na finančních trzích. Výsledným zjištěním bylo, že spotřebitelé mají omezenou ochotu platit za poradenství a stále očekávají poradenství „zdarma“. Po zavedení přímé platby spotřebitelé méně konzultují, protože nechtějí platit za poradenství, obzvláště když mají přístup k množství srovnávacích webů. Počet poradců postupně klesá, což je trend, který začal již před zavedením provizního zákazu. Zpráva konstatuje, že hodnocení nedává důvod zpochybňovat zákaz provizí, nicméně je potřeba nadále situaci sledovat a vyhodnocovat.

Již zmíněná studie KPMG ale ukazuje, že zákaz pobídek a regulace investičního poradenství v Nizozemsku ovlivnily dostupnost a povahu poskytovaných služeb pro retailové klienty. Ti, kteří nemají dostatečně vysoká investiční aktiva, mají omezený přístup k investičnímu poradenství a jsou často odkazováni na digitální nástroje. Podle studií provedených

produktům **cestovního pojištění** a identifikovat potenciální zdroje rizika poškození spotřebitelů, aby v případě potřeby byla přijata příslušná dohledová opatření. Přezkum se uskutečnil na vzorku 201 pojišťoven z 29 zemí a ukázal, že průměrné úrovně provizí v cestovním pojištění jsou vyšší (24 %) ve srovnání s ostatními produkty neživotního pojištění (18 %). Průměr navíc dostatečně nevypovídá o extrémech: existují pojišťovny, které platí distributorům cestovního pojištění mimořádně vysoké provize, které přesahují 50 % pojistného. Extrémně vysoké provize považuje EIOPA za velmi znepokojující z hlediska nízké hodnoty pro zákazníky, přičemž identifikovala případy, kde výše provizí vyplacených distributorům překračovala výši celkového pojistného plnění vyplaceného zákazníkům i několikanásobně.

Na základě dat uvedených ve zprávě EIOPA o spotřebitelských trendech 2021⁹

Konec spekulací o provizích přinesl návrh balíčku opatření „Retail investment package“.

I když podle průzkumu FAMR⁷ jenom 40 % poradenských firem má stanovenou minimální částku investice, studie KPMG naznačuje, že zákazník s částkou do 100 000 liber nedosáhne na žádnou, případně pouze limitovanou poradenskou službu.

Nizozemsko má nejpřísnější pravidla ze všech evropských zemí ohledně provizí za finanční služby. V roce 2013 byl zaveden zákaz platby a přijímání provizí za zprostředkování složitých finančních produktů (životní pojištění, investiční pojištění, hypotéky, pohřební pojištění pro případ pracovní neschopnosti, riziko úmrtí).

Nizozemský úřad pro finanční trhy (Autoriteit Financiële Markten) zaznamenal, že jen několik měsíců po zákazu provizí vzrostla konkurence na trhu poskytovatelů, což nakonec vedlo k diverzifikaci nabídky produktů. 23. ledna 2018 předložil nizozemský ministr financí parlamentu zprávu s hodnocením zákazu provizí

organizací DUFAS v sektoru soukromého bankovníctví mají retailoví zákazníci omezený nebo žádný přístup k investičnímu poradenství, pokud jejich investovaná aktiva nepřesahují 500 000 €. Pro porovnání, retailoví zákazníci v rámci eurozóny mají v průměru k dispozici na investování částku 10 300 €.

Provize zůstávají v hledáčku dohledu

Celá řada dokumentů, které vydala EIOPA v poslední době, vypovídá o narůstajícím tlaku na národní dohledové orgány, aby důsledně kontrolovaly dodržování směrnice o distribuci pojištění, včetně požadavků POG, a vyžadovaly od tvůrců produktů obhájení value for money. Pobídky pro zprostředkovatele jsou vnímány jako jeden z faktorů, který může vést k nízké value for money.

V roce 2018 uskutečnila EIOPA tematický přezkum⁸ s cílem lépe porozumět

se úroveň provizních sazeb (definovaných jako podíl celkových pořizovacích nákladů a celkového předepsaného hrubého pojistného) v rámci EHP výrazně liší mezi jednotlivými členskými státy. Například zatímco průměr takto určených provizních sazeb v zemích EHP byl v roce 2020 u IŽP (unit-linked) 3,3 %, u šesti členských států byly provizní sazby vyšší než 10 %. Ve zprávě není uvedeno, o jaké státy se jedná, ale jak ukážeme níže, jsou důvody se domnívat, že mezi těmito šesti je i Česká republika. Z pohledu zákazníka složité produkty s vysokými náklady (včetně těch s vysokými provizemi) zvyšují podle EIOPA obavy související s možným nesprávným prodejem a nedostatečnou hodnotou za peníze.

Pozornost EIOPA se zaměřila i na pojištění úvěrů (Credit Protection Insurance, CPI) prodávané bankami, a to konkrétně na **produkty pojištění spotřebitelských úvěrů na bydlení (hypoték), pojištění**

¹ Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL amending Directives (EU) 2009/65/EC, 2009/138/EC, 2011/61/EU, 2014/65/EU and (EU) 2016/97 as regards the Union retail investor protection rules.

² EIOPA: Retail Risk Indicators: methodology update, 9. 12. 2021.

³ Financial Services Authority (FSA) – orgán odpovědný za regulaci odvětví finančních služeb ve Spojeném království v letech 2001 až 2013.

⁴ Retail Mediation Activities Return – základní regulační výkaz předložený firmami, které poskytují zprostředkovatelské služby.

⁵ Financial Conduct Authority (FCA) – původní orgán FSA prošel několika změnami a byl posléze přejmenován na FCA.

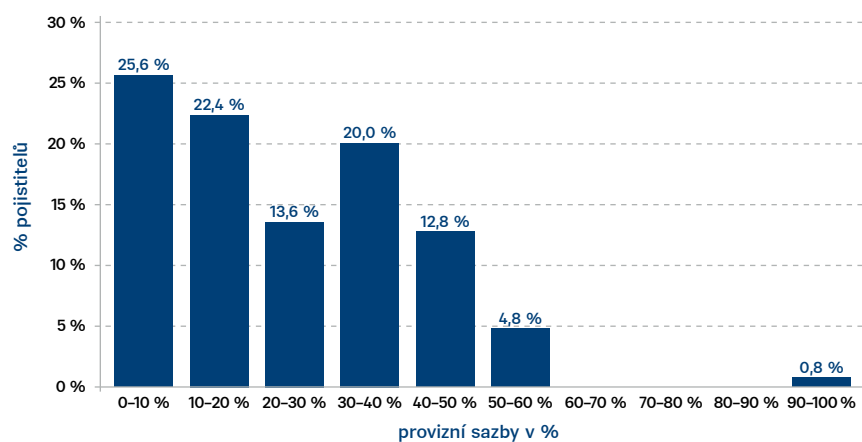
⁶ KPMG study: Commission-based remuneration vs fee-based remuneration, is there a better model for retail investors? November 2021.

⁷ FCA: Evaluation of the impact of the Retail Distribution Review and the Financial Advice Market Review. December 2020.

⁸ EIOPA: Consumer Protection Issues in Travel Insurance: A Thematic Review, 1. 10. 2019.

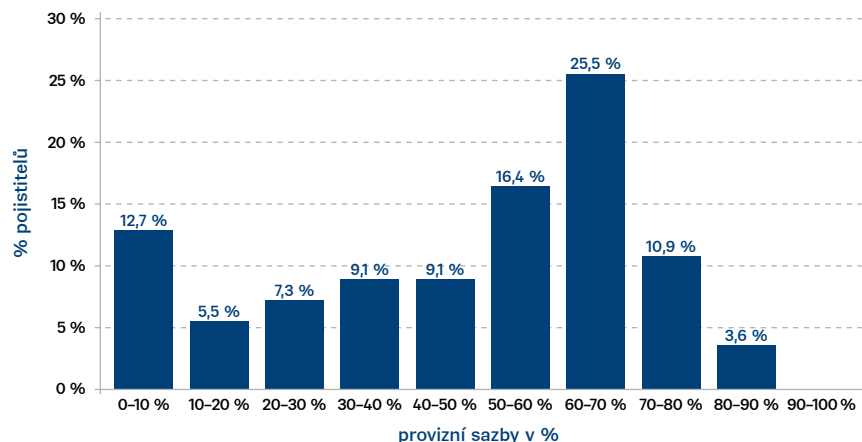
⁹ EIOPA: Consumer Trends Report 2021, 20. 1. 2022.

Graf 1: Histogram výše provizí v zemích EHP pro pojištění spotřebitelských úvěrů na bydlení (běžně placené)

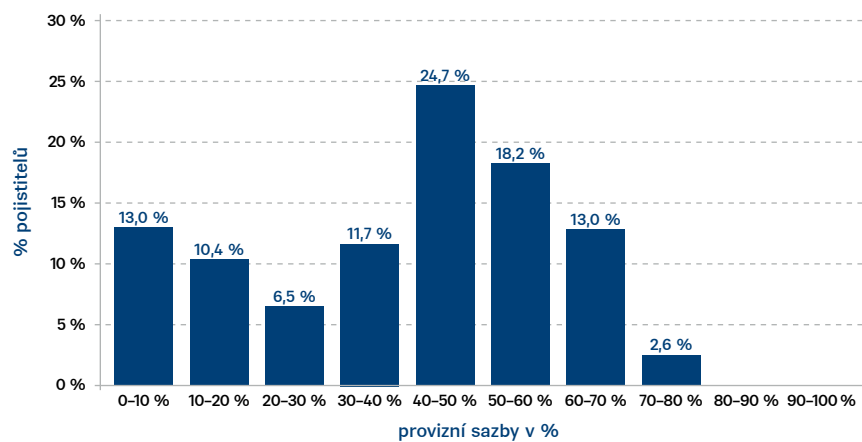
Zdroj: EIOPA (Thematic review on Credit Protection Insurance /CPI/ sold via banks)

Graf 2: Histogram výše provizí v zemích EHP pro pojištění úvěrů z kreditních karet (běžně placené)

Zdroj: EIOPA (Thematic review on Credit Protection Insurance /CPI/ sold via banks)

Graf 3: Histogram výše provizí v zemích EHP pro pojištění spotřebitelských úvěrů (běžně placené)

Zdroj: EIOPA (Thematic review on Credit Protection Insurance /CPI/ sold via banks)

spotřebitelských úvěrů a pojištění úvěrů z kreditních karet. V období let 2018–2020 zrealizovala tematický přezkum¹⁰ na vzorku 174 pojišťoven a 145 bank. Provize pro banky pro tři produkty CPI byly podle EIOPA ve většině případů nad 40 % hrubého předepsaného pojistného a výrazně vyšší v porovnání s jinými pojistnými odvětvími¹¹. V České republice jsou provize z pojištění spotřebitelských úvěrů a pojištění úvěrů z kreditních karet dokonce nad 50 %. 30. září 2022 vydala EIOPA varování, ve kterém upozorňuje pojišťovny a banky, aby řešily situaci týkající se vysokých odměn a střetů zájmů v souvislosti s prodejem pojištění úvěrů, jinak mohou čelit rázným dohledovým opatřením včetně zákazu distribuce vybraných produktů nebo zrušení registrace banky jako pojišťovacích zprostředkovatelů.

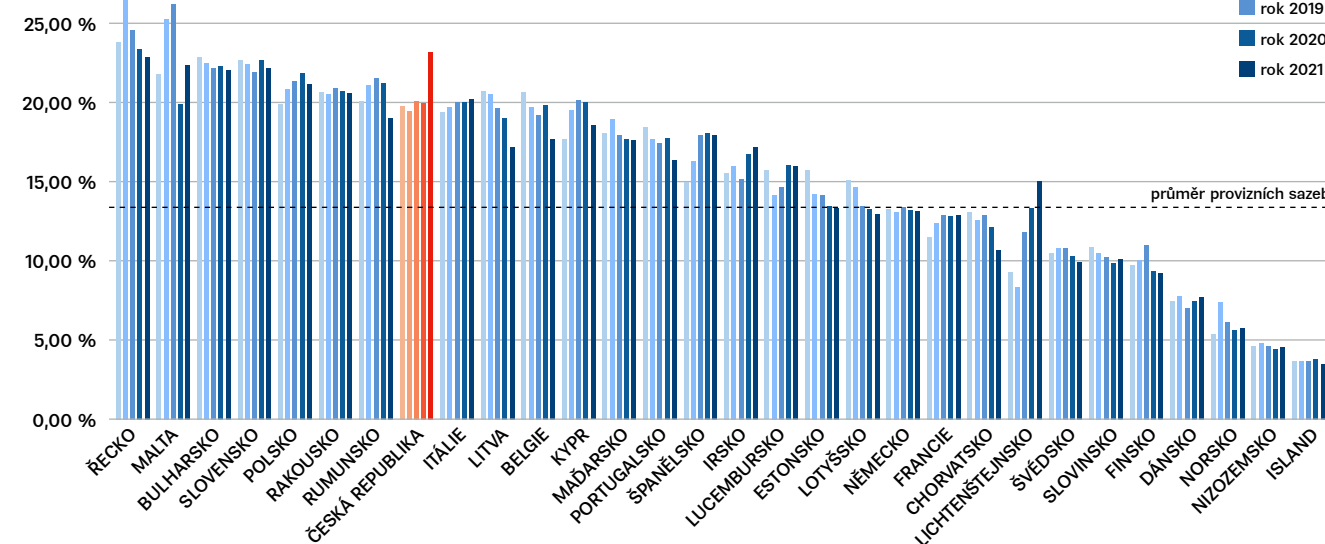
Provize na českém trhu

Na českém trhu není výše provize z pojištění přímo regulována. Od 1. prosince 2016 je v ČR účinná regulace vratek provizí životního pojištění v případě ukončení pojištění v prvních pěti letech (a související regulace odkupného pro zákazníky). Tato úprava měla vesměs pozitivní efekt na storna v životním pojištění i na kvalitu distribuce. Nicméně byl od té doby zaznamenán další růst sazeb ziskatelských provizí životního pojištění významně nad hranici 200 % prvoročního pojistného.

Pro srovnání výše provizí v ČR vůči dalším zemím EHP jsme provedli analýzu na základě dostupných dat sestavených z kvantitativních reportů pojišťoven (QRT) v rámci Solventnosti II. Provizní sazby jsme vypočetli v souladu s metodikou EIOPA jako podíl akvizičních nákladů a hrubého předepsaného pojistného. Provizní sazby v České republice jsou podle tohoto srovnání výrazně vyšší než průměr EHP, a to jak u neživotního pojištění (20,6 % ve srovnání s průměrem EHP 13,5 %), tak zejména u životního pojištění (17,1 % ve srovnání s průměrem EHP 6 %). EIOPA, respektive národní dohledy mají k dispozici i mnohem podrobnější srovnání po jednotlivých pojistných odvětvích, resp. po jednotlivých pojišťovnách.

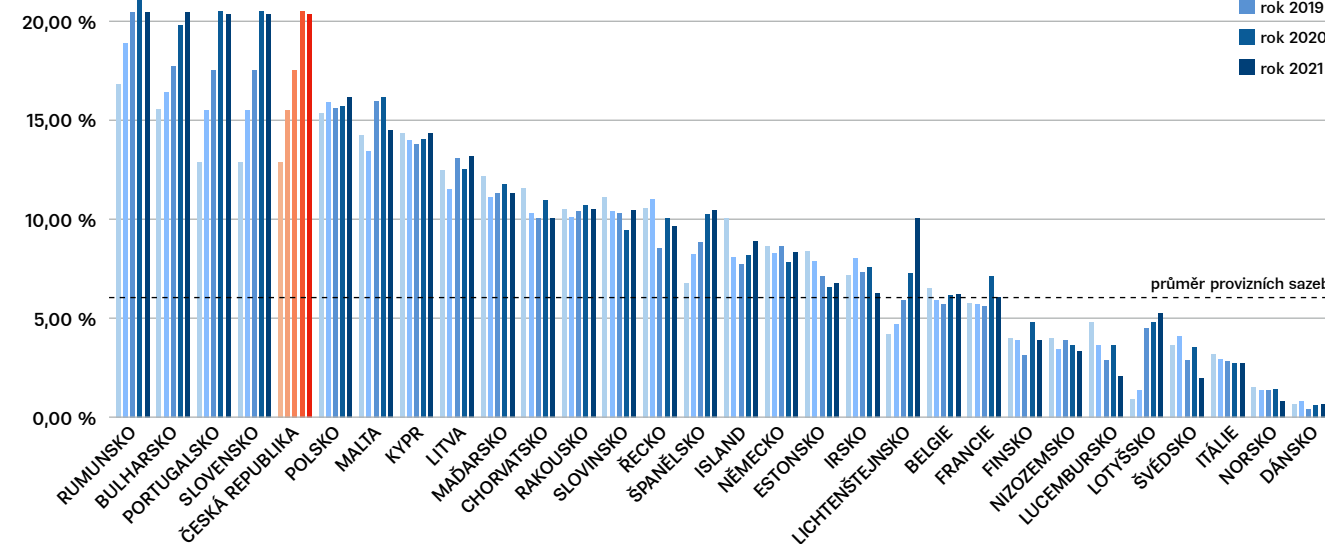
V České republice je úloha zprostředkovatelů pojištění zásadní a těžko nahraditelná. V případě

Graf 4: Provizní sazba pro neživotní pojištění (hrubé pořizovací náklady / hrubé předepsané pojistné)

Zdroj: Deloitte Advisory s. r. o.

Graf 5: Provizní sazba pro životní pojištění (hrubé pořizovací náklady / hrubé předepsané pojistné)

Zdroj: Deloitte Advisory s. r. o.

zrušení či omezení provizí by mohl na českém trhu nastat výrazný propad v nabídce pojištění a dostupnosti služeb zprostředkovatele pro širší populaci. V praxi se obdobné riziko realizovalo v případě důchodové reformy v roce 2013, kdy byly provize u penzí z II. pilíře nastaveny tak nízké, že celá řada zprostředkovatelů produkt nabízela jen okrajově nebo vůbec, což (vedle dalších faktorů) přispělo k nízké účasti v II. pilíři a neúspěchu celé reformy. Z průzkumu, který uskutečnila společnost Deloitte ve spolupráci s agenturou STEM/MARK v roce 2014 na vzorku 1066 respondentů, vyplynulo, že i zákazníci, kteří si již uzavřeli životní pojištění, by za poradenství byli ochotni zaplatit

v průměru jen 657 Kč, což není reálná odměna za práci zprostředkovatele u tohoto typu produktu. Bylo by zajímavé si zjistit aktuálnější údaje, i když patrně od té doby nedošlo k zásadní změně.

Jaká je budoucnost distribučních pobídek?

Zveřejnění návrhu balíčku opatření „Retail investment package“ Evropské komise přineslo alespoň na nějaký čas jasno ohledně tolik diskutovaného zákazu provizí z rezervotvorného pojištění, který Komise prozatím s výjimkou případů bez poradenství nenavrhuje. Provize však zůstávají pro všechny druhy pojištění nadále v centru zájmu dohledových

orgánů, a to především v případech, kdy má výše provize podstatný dopad na value for money pro zákazníka nebo vede k doporučení méně vhodného produktu. Dá se očekávat, že aktivity dohledu i případné změny právní úpravy budou cílit i na distributory, kteří mají ve vztahu k pojišťovnám často silnější vyjednávací pozici. Příkladem je prodej pojištění úvěru bankami, u kterých je již nedávné varování EIOPA cílené o něco silněji právě na banky v pozici distributora. Jelikož provize v České republice jsou vyšší než ve většině zemí EU, resp. EHP, pojišťovny i distributoři by neměli být překvapeni, pokud se na riziko negativních dopadů vysokých provizí soustředí pozornost i u nás.

¹⁰ EIOPA: Thematic review on Credit Protection Insurance (CPI) sold via banks, 28. 9. 2022.

¹¹ Pojištění majetku proti požáru a jiným škodám, pojištění ztráty příjmů, pojištění motorových vozidel, pojištění léčebných výloh a další produkty životního pojištění.

Regulace pojišťoven je opravdu hodně

Do pojišťovnictví nastoupila jako nováček, přesto je ostřílenou profesionálkou na legislativu, zejména oblast AML. Markéta Hlavinová zastává od února letošního roku post hlavní právničky ČAP. Na její první dojmy i priority legislativní sekce ČAP jsme se zeptali v následujícím rozhovoru.

Proč jste se rozhodla nastoupit do ČAP?

Do ČAP jsem přišla z Finančního analytického úřadu (FAÚ), kde jsem strávila řadu let na různých pozicích a za tu dobu se zabývala různými oblastmi činností, které spadají do kompetence FAÚ. Začínala jsem v oddělení mezinárodní spolupráce, poté jsem se několik let věnovala konkrétní dohledové činnosti a poslední roky zejména právní a legislativní oblasti. Byla to ohromně zajímavá práce, měla jsem možnost setkat se a spolupracovat

pocit, že to je to přesně to, co hledám. Velmi mi vyhovuje postavení a činnost asociace, kdy v té právní a legislativní oblasti, ve které se já pohybuji, je jakýmsi prostředníkem mezi veřejným a soukromým sektorem, koordinujeme a zastupujeme samozřejmě zájmy pojišťoven, nicméně abychom v tom byli úspěšní, je nezbytné vždy vnímat a snažit se pochopit pozice obou stran a to mě moc baví. Navíc při své práci mohu užít zkušenosti z předchozího působení, zejména z legislativního procesu.

pracovat, mě jednoznačně překvapil ten ohromný rozsah činností, který se pod zkratkou ČAP skrývá, oblastí, kterými se zabývá, a dále velmi vysoká profesionalita, odbornost a obrovské nasazení lidí, kteří tady pracují.

Čím se liší Vaše předchozí práce od té současné? A jaké to je, přijít do sektoru pojišťovnictví z Finančního analytického úřadu?

Přicházím z pozice ve státní správě, která už svou podstatou, nastavením, pravidly i vnitřní kulturou je odlišná, přestože

Vnímám, že té regulace, která na ně v poslední době dopadá, je opravdu velké množství a naším úkolem je jim s tím pomoci.

s mnoha chytrými a inspirativními lidmi nejen v ČR, ale i v zahraničí v rámci relevantních mezinárodních organizací a jsem za tuto zkušenost velmi vděčná. Nicméně po těch letech jsem měla pocit, že už v této oblasti nemám úřadu mnoho co nabídnout a že bych se ráda posunula dál. Lákalo mě také trochu vykročit ze své komfortní zóny a nahlédnout i do jiného oboru, než jsou prevence praní peněz a financování terorismu a mezinárodní sankce. Rozhlížela jsem se přirozeně ve finančním sektoru, ale přímo pojišťovnictví mě, přiznávám se, nejprve vůbec nenapadlo. Nicméně jakkoliv to zní zvláštně, tak již po prvním setkání v rámci přijímacího řízení jsem měla

Jak jste asociaci vnímala? A je něco, čím Vás například po nástupu překvapila?

Asociaci jsem ze své pozice v čele právního odboru FAÚ, pod který spadala jak legislativní činnost, tak ale i ta dohledová, chápala jako jedno z profesních sdružení povinných osob, tedy subjektů, nad kterými FAÚ vykonává dohled a které jsou adresáty příslušné legislativy, ale třeba i metodických pokynů, které jsme připravovali. Každopádně jsem ale už tehdy vnímala ČAP jako jednu z nejvýraznějších asociací, která za své členy a jejich zájmy bojovala velmi profesionálně, tvrdě a z mého tehdejšího pohledu někdy až urputně. Potom, co jsem v ČAP začala

FAÚ rozhodně není tím zcela typickým „úřadem“ v tom trochu negativním slova smyslu, minimálně v tom, že se vždy snažil a snaží být otevřený a komunikovat se všemi.

Další odlišnost je v tom, že FAÚ je v pozici regulátora, který nastavuje pravidla a vynucuje jejich dodržování, kdežto v ČAP jsme v podstatě na druhém břehu, když zastupujeme adresáty těchto pravidel, zprostředkováváme kontakt mezi nimi navzájem, přibližujeme a vysvětlujeme výstupy státní správy pojišťovnám a naopak tlumočíme jejich postoje a názory vůči státu. Pro mě je to velmi obohacující změna, kdy teprve až teď zvenku vidím, že ač jsme se snažili,

Pohled regulátora byl často jednostranný a někdy bohužel až arogantní a ne vždy vnímal zcela dobře realitu, ve které povinné osoby fungují.

aby tomu tak nebylo, tak ten pohled regulátora byl často jednostranný a někdy bohužel až arogantní a ne vždy vnímal zcela dobře realitu, ve které povinné osoby fungují.

Jaké jsou Vaše priority v rámci legislativní sekce ČAP, které jste gestorem?

Prioritou a hlavní náplní činnosti legislativní sekce byla a i nadále bude diskuse nad aktuální českou, ale i evropskou novou či připravovanou legislativou, které zcela přirozeně zabírají většinu času a prostoru, a to i nadále vnímám jako hlavní úkol této sekce. Nicméně byla bych velmi ráda, abychom se kromě posuzování a připomínkování legislativy pravidelně věnovali i diskusi nad konkrétní právní otázkou, kterou pojišťovny aktuálně řeší, a diskuse nad ní s právníky z ostatních pojišťoven by mohla být pro všechny zúčastněné přínosná a obohacující.

Jak podle Vašeho názoru probíhá spolupráce pojišťoven na připomínkování klíčových legislativních návrhů?

Jestli si mohu dovolit za tu krátkou dobu hodnotit, překvapila mě ohromná profesionalita právníků v pojišťovnách

a obrovský rozsah a přehled, který kolegové z compliance a dalších útvarů mají, množství témat a oblastí, které musí pokrýt a které stále narůstá.

Spolupráce je podle mého názoru velmi dobrá, flexibilní, velmi dobře je nastaven i systém a kanály pro sdílení informací. Samozřejmě vždy je co zlepšovat, byla bych například moc ráda, kdyby se nám podařilo, aby se více členů sekce aktivně zapojovalo do její činnosti.

Plánujete na způsobu vedení legislativní sekce ČAP něco změnit?

Rozhodně neplánuji dělat žádné převratné změny, protože jak jsem již řikala, zdá se mi její činnost velmi dobře nastavená a připadalo by mi zbytečné a namyšlené měnit za každou cenu něco, co funguje, nicméně časem nějaké menší změny samozřejmě nevylučuji. Za velmi důležité směrem od nás vůči pojišťovnám považuji, že je třeba neustále a téměř každodenně pracovat na tom, aby pojišťovny vnímaly naši přidanou hodnotu, náš přínos pro ně. Je třeba to mít na mysli neustále, a to i když jsme někdy pod časovým či jiným tlakem, stále vnímat, že jsme tu pro ně. Pokud jde naopak o pojišťovny, jak už jsem řikala, ráda bych zapojila i ty

dosud méně aktivní členy sekce třeba tím, že dostanou možnost přinášet diskusní témata ohledně aktuálních právních problémů, které trápí i ty menší pojišťovny. Pokud si už teď mohou dovolit drobnou kritiku či povzdech, někdy nám naši práci komplikuje nedostatečná komunikace a koordinace uvnitř pojišťoven, na podporu čehož bych ráda také zapracovala.

Jsou podle Vás pojišťovny dostatečně pružné při implementaci legislativních změn?

Pojišťovny přistupují k implementaci nové legislativy, a to jak té národní, tak té evropské, velmi zodpovědně, racionálně a aktivně. Za velmi efektivní považují, že velmi často znají a vnímají, a to i díky ČAP, ty legislativní návrhy od samého počátku jejich vzniku, jsou o nich informovány už ve fázi přípravy. U těch pro pojišťovní sektor významných předpisů mohou tedy prostřednictvím ČAP prezentovat svá stanoviska a připomínky nejen v rámci řádného připomínkového řízení, ale neformálně již při jejich tvorbě. S tím potom samozřejmě souvisí jejich daleko větší schopnost porozumění nové legislativě a jejímu záměru a samozřejmě jim to pomáhá s tím, začít se včas na implementaci připravovat. Vnímám, že

Náš finanční sektor je kultivovaný, panuje v něm vysoké povědomí o problematice prevence praní peněz.

té regulace, která na ně v poslední době dopadá, je opravdu velké množství a naším úkolem je jim s tím pomoci.

Jste uznávanou profesionálkou na oblast AML. Existují z Vašeho pohledu legislativní rezervy v aktuální verzi zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu?

Určitě existují a my jsme si v poslední době byli dobře vědomi toho, že zákon proti praní peněz je v mnoha ohledech zastaralý, přežitý a nevyhovující a že už zcela neodpovídá skutečné situaci na finančním i nefinančním trhu. Zákon pochází z roku 2008 a realita je dnes v mnoha oblastech, které pokrývá, již velmi odlišná. Dalším jeho problémem je právě široký záběr této regulace, jejímž adresátem je velmi různorodá skupina subjektů počínaje bankami, pojišťovnami přes další finanční instituce včetně směnárny, spadají tam provozovatelé hazardních her, realitní makléři, ale i advokáti a notáři. Je tedy zřejmé, že regulovat jedněmi pravidly takto rozličnou skupinu je velmi obtížné, zvlášť když zároveň většina z nich má svoji sektorovou úpravu, která se také neustále vyvíjí a její provazba s AML zákonem není vždy zcela vyřešena. Zákon byl kdysi připravován na míru zejména pro banky, které byly v té době hlavními a neaktivnějšími hráči v oblasti prevence a odhalování praní peněz, a jeho aplikace na zcela odlišné druhy subjektů je velmi obtížná a vyžaduje leckdy velkou míru kreativity. V současné době se v EU vyjednávají nařízení, které upraví povinnosti

v této oblasti jednotně pro celou EU. To bude představovat nespornou výhodu pro velké subjekty působící v různých státech EU, kdy nebudou narážet na jednotlivé ne zcela harmonizované národní právní úpravy, nicméně výzvou bude, jak se naopak vypořádá s národními specifiky, národními sektorovými úpravami regulujícími některé typy povinných osob, když zdaleka ne vše je na úrovni EU harmonizováno.

Jak si stojí Česká republika v porovnání s ostatními zeměmi v boji proti praní špinavých peněz a organizovanému zločinu?

Domnívám si, že si nestojíme vůbec špatně, což ostatně potvrdila i různá mezinárodní hodnocení, která v České republice v této oblasti v posledních letech probíhala, i když samozřejmě vždy byly konstatovány i nějaké nedostatky. Každopádně náš finanční sektor je kultivovaný, panuje v něm vysoké povědomí o problematice prevence praní peněz, vnitřní systémy jsou na velmi vysoké úrovni. Protože jsem se v této oblasti pohybovala dlouho, vnímám, jak obrovský skok tento sektor za poslední roky udělal, samozřejmě za vynaložení velkého množství finančních i lidských zdrojů. V posledních letech se rovněž zlepšovalo i povědomí a snaha o to, být v souladu s pravidly i mezi menšími subjekty, subjekty v nefinančním sektoru, což je velmi důležité, protože preventivní opatření budou fungovat jen tehdy, pokud budou povinnosti dodržovat všichni ti hráči, kteří mohou být legalizací výnosů z trestné činnosti vystaveni.

Za jaké prohřešky nejčastěji ukládá Finanční analytický úřad pokuty při neplnění základních povinností AML zákona?

Nejčastěji se jednalo o pochybení v oblasti tzv. kontroly klienta. Kontrola klienta je široký soubor opatření, který zahrnuje zjišťování původu finančních prostředků, se kterými klient nakládá v rámci určitého obchodu či obchodního vztahu, zjišťování skutečných majitelů, pokud je klient

právnícká osoba, průběžné monitorování a vyhodnocování transakcí za účelem odhalení podezřelého obchodu. Jde o opatření velmi časově náročná, nákladná a v neposlední řadě i ne příliš „proklientská“ a je tedy zásadní a nezbytné je s klientem vždy správně komunikovat.

V souvislosti s agresí Ruska se jistě změnil i pohled na rizika a kontrolu podezřelých obchodů s touto zemí. Jak se to projevilo do činnosti firem i FAÚ?

Ano, je to přesně tak, napadení Ukrajiny Ruskem a následně přijaté sankce proti Rusku změnilly vnímání problematiky mezinárodních sankcí všemi zainteresovanými subjekty.

Do té doby řada českých firem celkem pochopitelně vnímala sankce jako něco trochu virtuálního, namířeného proti zemím, se kterými se příliš neobchoduje, nebo pouze proti některému typu strategického zboží, v lepším případě spoléhaly na automatizované vyhledávací systémy.

Ani protiruské sankce z roku 2014 po anexi Krymu nezbudily příliš pozornosti, protože ještě nebyly zdaleka tak rozsáhlé. Ty současné sankce jsou specifické zejména svou bezprecedentní šíří, kdy jsou namířeny proti ohromnému množství subjektů, zboží, činností, a každý vnitrostátní subjekt bez výjimky jim teď musí věnovat pozornost. Nedodržení sankcí znamená nejen hrozbu vysoké pokuty pro ten daný subjekt, ale i velké reputační riziko pro celou Českou republiku.

Samozřejmě i pro FAÚ tato situace představovala obrovskou výzvu, v prvních týdnech a měsících po jejich vyhlášení bylo nezbytné velké množství kapacit přesunout na řešení sankcí, všichni se na nás obraceli s dotazy, jak postupovat, bylo potřeba řadu věcí nově či lépe nastavit. Nicméně zároveň jsme vnímali ze strany českých firem velkou vůli a ochotu sankce dodržovat i široké porozumění jejich účelu, přestože to pro všechny znamenalo často velké ekonomické i jiné problémy.

Markéta Hlavínová

Je od začátku února 2023 hlavní právnickou právního oddělení ČAP. Patří mezi uznávané profesionály v oblasti AML. Do ČAP přišla z pozice ředitelky právního odboru Finančního analytického úřadu, na které působila necelých 5 let. Ve Finančním analytickém úřadu ale pracovala na různých pozicích 16 let. V posledních letech se rovněž věnovala přednáškové a publikační činnosti, je spoluautorkou komentáře k AML zákonu.

Body za bolestné

Mgr. Lenka Petraková, JŠK, advokátní kancelář

Mgr. Jakub Mařík, JŠK, advokátní kancelář

Způsobuje anestezie bolest srovnatelnou s těžkým otřesem mozku? A může to posoudit soud sám bez znalce? Aneb analogická aplikace metodiky při odškodňování bolesti způsobené lékařským zákrokem.

V případech náhrady újmy na zdraví je již téměř neodmyslitelnou pomůckou metodika Nejvyššího soudu, která pro účely určení výše bolestného obsahuje přehled bolestivých stavů ohodnocených body, kterým se následně přiřazuje finanční hodnota. Z podstaty věci tento výčet neobsahuje všechny možné bolestivé stavy a zejména neobsahuje bolestivé stavy způsobené lékařskými zákroky. Pro tyto případy metodika stanoví, že má být použita položka svou povahou nejbližší. V praxi pak tato analogická aplikace často působí problémy.

nebo zavedení dýchací trubice jako položky cizí těleso v ústech, hrtanu a průdušnici. Soudy prvního i druhého stupně toto hodnocení znalce odmítly jako excesivní s tím, že všechny lékařské zákroky, které žalobce prodělal, byly provedeny v důsledku řešení primárního úrazu a jejich ocenění je vyjádřeno již v bolestném za úraz. Dále zdůraznily nepřiměřenost bodového ohodnocení analogicky aplikovaných položek, když je podle nich nezbytné rozlišovat mezi bolestí způsobenou vražením cizího tělesa do lidského těla zpravidla za plného vědomí a šetrným zavedením lékařského

dalšího rozhodnout, že takové bolestivé stavy nebudou odškodněny, ale má si případně za účelem ohodnocení bolesti vytrpět při konkrétním lékařském zákroku vyžádat posudek od specializovaného lékaře.

Zároveň Nejvyšší soud potvrdil, že nemá být hodnocen každý dílčí úkon nebo „každý řez skalpelem“ samostatně, i to, že první operace má být hodnocena jako otevřená rána a další invazivní zákroky mají být hodnoceny samostatně, jen pokud jsou srovnatelné s operací (nemá být tedy odškodňována například nitrožilní aplikace léků apod.). V ostatních případech je bolestivost léčby zahrnuta již v hodnocení bolestného za úraz. Nejvyšší soud však připustil, že v případech, které si vyžádají významné invazivní zákroky nad rámec obvyklého způsobu léčby, je namístě, aby byly odčiněny i bolesti spojené s takovými zákroky. Pro tyto případy Nejvyšší soud považuje za využitelný systém, kdy je analogicky použita položka metodiky, u které dojde k poměrnému snížení bodového hodnocení například na polovinu.

K použití metodiky se nedávno vyjádřil i Ústavní soud v rozhodnutí pod spisovou značkou I. ÚS 1010/22, ve kterém se zabýval výší náhrady za ztížení společenského uplatnění. I Ústavní soud potvrdil povinnost soudů aktivně se zapojit do určení výše náhrady nemajetkové újmy oproti nekritickému přejímání závěrů znaleckých posudků. Zašel v tomto ohledu nicméně ještě o krok dál, když soudům uložil pečlivě posuzovat, zda je v konkrétním případě míra ztížení společenského uplatnění skutečně odbornou otázkou, kterou má hodnotit znalec. Podle Ústavního soudu

Rozhodnutí Nejvyššího soudu odmítá excesivní analogické hodnocení bolestného při lékařském zákroku.

Právě problematikou analogické aplikace položek metodiky a jejich limitů při ohodnocení bolestivých stavů způsobených lékařskými zákroky se v nedávném rozhodnutí pod spisovou značkou 22 Cdo 455/2022 zabýval Nejvyšší soud.

Žalobce v tomto případě při srážce s automobilem utrpěl četná závažná zranění, která si vyžádala řadu lékařských zákroků. V rámci soudního řízení bylo zpracováno několik znaleckých posudků, přičemž v jednom z nich znalec přistoupil k hodnocení bolestivosti jednotlivých lékařských zákroků analogicky podle metodiky a ohodnotil například anestezii jako těžký otřes mozku

nástroje s použitím analgetik (souhrn bodů za takto analogicky znalcem ohodnocené lékařské zákroky odpovídal například položce traumatické amputace ruky v zápěstí). Žalobci tedy přiznali nárok na bolestné pouze ve výši, která odpovídala primárnímu úrazu.

Nejvyšší soud dal soudům nižších stupňů za pravdu v tom, že nemají pouze nekriticky přebírat závěry znaleckých posudků, nicméně zdůraznil, že posouzení míry vytrpění bolesti je odbornou otázkou, a musí být proto hodnoceno znalcem. Pokud se bodové hodnocení určené znalcem jeví jako nepřiměřené, jako tomu bylo v tomto případě, nemůže soud bez

totiž stačí k vyřešení této otázky často vlastní závěr soudu na základě jiných důkazních prostředků, zejména svědeckých a účastnických výpovědí.

Uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu tedy na jednu stranu otevírá možnost uplatnění nároku na bolestné i ve vztahu k některým samostatným lékařským zákrokům, zároveň ale explicitně odmítá excesivní analogické hodnocení dílčích úkonů podle položek, které bolesti skutečně vytrpěné při takovém zákroku zjevně neodpovídají. V návaznosti na rozhodnutí Ústavního soudu pak můžeme jen zvědavě vyčkávat, zda jeho přání odklonu od metodiky bude obecnými soudy vyslyšeno.

Český pojistný trh v mezinárodním srovnání

Jonathan Walmsley, Axco

Společnost Axco sídlící v Londýně a zabývající se poskytováním analýz o globálním pojistném trhu se pro Pojistný obzor blíže podívala na výsledky České republiky včetně porovnání s ostatními zeměmi.

Níže uvedený graf (na str. 28) zobrazuje pětiletý časový rámec pro celkový český pojistný trh, na kterém je vidět, že i přes mírné zastavení růstu v důsledku globálních stresových faktorů zůstal trh do značné míry stabilní a stále se pohybuje na vzestupné trajektorii, čímž si udržuje své světové postavení co do velikosti trhu.

V posledních letech však inflace z mnoha důvodů prudce vzrostla po celém světě i v celém regionu. Jakmile

došlo k částečné privatizaci národní pojišťovny. Penetrace na trhu životního pojištění je nízká, i když podobná jako na srovnatelných trzích v regionu.

Trh ovládají Kooperativa a Generali Česká pojišťovna, které mají více než 50% podíl na trhu.

Trh individuálního životního pojištění je pro region typický tím, že poskytuje produkty rizikového pojištění, termínované pojištění a pojištění

ukáže, protože neexistují důkazy, že by tradiční distribuční kanály byly úspěšnější.

Se zavedením zákona č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění, který do českého právního řádu transponoval směrnici EU o distribuci pojištění, došlo k zásadnímu dopadu na trh životního pojištění. Zprostředkovatelé se chtěli vyhnout zatěžujícím registračním požadavkům a zaměřili se především na pojištění rizik, které nevyžaduje takovou míru poradenství a odpovědnosti jako produkty investičního pojištění.

Od zavedení zákona se zprostředkovatelský trh již zmenšil na čtvrtinu své dřívější velikosti, protože zprostředkovatelé buď opouštějí pojistný sektor, nebo se konsolidují s většími MLM nebo zastřešujícími skupinami.

Celkově se zdá, že se český trh životního pojištění drží na stabilní

Český trh neživotního pojištění byl v roce 2021 druhý největší ve střední a východní Evropě.

se inflace vrátí na normální úroveň, bude zajímavé sledovat, zda bude růst udržitelný, nebo zda je tento růst způsoben spíše inflací než trhem.

Životní pojištění

Trh životního pojištění v České republice je ve srovnání se sousedním Rakouskem a Polskem, tj. zeměmi s vyspělejšími trhy, středně velký, ale je větší než v Maďarsku a na Slovensku.

Český trh životního pojištění je relativně nezralý. Důvodem je skutečnost, že soukromé společnosti mohly vznikat až po pádu komunistického režimu, kdy

dožití spolu s pojištěním dožití pro děti a produkty investičního pojištění, jako jsou investiční pojistné smlouvy s malým krytím životních rizik. V posledních letech došlo ke změně struktury produktů prodávaných na trhu životního pojištění, kdy se spořicí prvek investičních produktů posunul směrem ke krytí životních rizik, a to po mnoha letech, kdy byl kladen důraz na spoření a vyšší provize.

Jedním z trendů na trhu je zakládání start-upů s dobře navrženým softwarem a výrazným zaměřením na zákazníka. Zda právě tyto společnosti v budoucnosti uspějí, se však teprve

úrovni. V prvních třech čtvrtletích roku 2022 vzrostlo pojistné životního pojištění meziročně o 3,2 %, přičemž v předchozím roce vzrostlo o 2,7 % (tyto údaje zahrnují pouze 10 % jednorázově předepsaného pojistného kvůli korekci zkreslení). To znamená, že reálný růst je ve skutečnosti záporný, neboť je nižší než průměrný index spotřebitelských cen, který pro rok 2022 činí 15 %.

Srovnání zemí

Penetrace českého životního pojištění je nižší než v Rakousku a vyšší než v Polsku. Má však podobný trend,

neboť penetrace životního pojištění ve všech třech zemích se oproti roku 2019 snížila. Níže uvedené údaje naznačují, že na českém trhu životního pojištění stále existuje potenciál pro expanzi, zejména ve srovnání s vyspělejšími rakouským trhem. V oblasti úrazového a zdravotního pojištění je penetrace nižší než v Polsku a Rakousku.

Společnosti se transformují a zařazují do portfolií více rizikových produktů v důsledku poklesu poptávky po investičních produktech a zatěžujících požadavků evropské směrnice IDD kladených na zprostředkovatele.

Neživotní pojištění

Český trh neživotního pojištění byl v roce 2021 35. největší na světě a po Polsku druhý největší ve střední a východní Evropě. Příjmy z neživotního pojištění v roce 2022 činily 117 mld. Kč.

Jako člen Evropské unie vychází česká pojistná legislativa ze směrnic EU o pojišťovnictví a většina pojistitelů je pobočkami nebo dceřinými společnostmi skupin se sídlem v EU, které své zajištění postupují skupinovými kaptivními zajistitelům.

V České republice působí 36 neživotních nebo kompozitních pojistitelů a dalších 14 neživotních poboček pojistitelů z EHP je zřízeno na základě právních předpisů o svobodě usazování. Trhu dominuje bývalá státní pojišťovna Generali Česká pojišťovna, těsně následovaná pojišťovnou Kooperativa (nyní součástí Vienna Insurance Group). Tyto dvě společnosti předepsaly v roce 2022 pojistné ve stejné výši jako dalších osm pojišťoven dohromady.

Kromě období pandemie covidu-19 vykazuje trh poměrně silný organický růst; podle předběžných údajů vzrostlo tuzemské přímé pojistné v roce 2022 o 8,6 %. To bylo způsobeno jednak vysokou mírou inflace stavebních nákladů a kampaní pojišťoven, která měla přesvědčit podniky a domácnosti, aby navýšily pojistné částky nemovitostí, a jednak nárůstem počtu řidičů, kteří si kupují havarijní pojištění motorových vozidel.

Očekává se, že v letech 2023–2024 se růst zmírní společně s klesající inflací, i když to může být do určité míry kompenzováno opožděným zvýšením rizikových sazeb v segmentu pojištění komerčních nemovitostí. Vzhledem k tomu, jak vysoká inflace ovlivňuje náklady na opravu škod na majetku třetích osob, mohou být pojistitelé donuceni agresivněji zvyšovat také sazby pojištění obecné odpovědnosti a sazby povinného ručení.

Srovnání zemí

Pojistné trhy na celém světě se potýkají s následky pandemie covidu-19 a v poslední době i s dalekosáhlými dopady války na Ukrajině.

V roce 2022 bylo na českém trhu neživotního pojištění předepsáno pojistné ve výši 117,212 mld. Kč, přičemž meziroční tempo růstu činilo 13,17 %. Přestože existuje mnoho důvodů růstu neživotního trhu, je vzhledem k vysoké inflaci obtížné posoudit, jaký je jeho skutečný růst.

Ve srovnání s Polskem, jehož ekonomika a pojistný trh jsou vystaveny podobným tlakům, jsou

O společnosti Axco

Společnost Axco je lídrem na trhu v poskytování informací, analýz a interních informací o pojištění globálnímu pojistnému trhu. Poskytuje výkazy o více než 170 teritoriích po celém světě s podrobnými strategickými informacemi společně s komplexními informacemi o dodržování předpisů. Mezi její klienty patří zajistitelé, pojistitelé a makléři, stejně jako konzultanti, manažeři rizik a celá řada dalších organizací. Pracuje s informacemi v mnoha různých formátech počínaje dlouhými zprávami o každém aspektu pojistného trhu a relevantními informacemi o samotné zemi až po přehledy dat o trhu poskytující statistické analýzy od výkonnosti pojistitele v dané zemi až po distribuční kanály.

čísla optimističtější. Polsko v letech 2021 a 2022 vykázalo na svém trhu neživotního pojištění 9% růst, nicméně v roce 2022 dosáhla inflace nejvyšší hodnoty, 17,9 %.

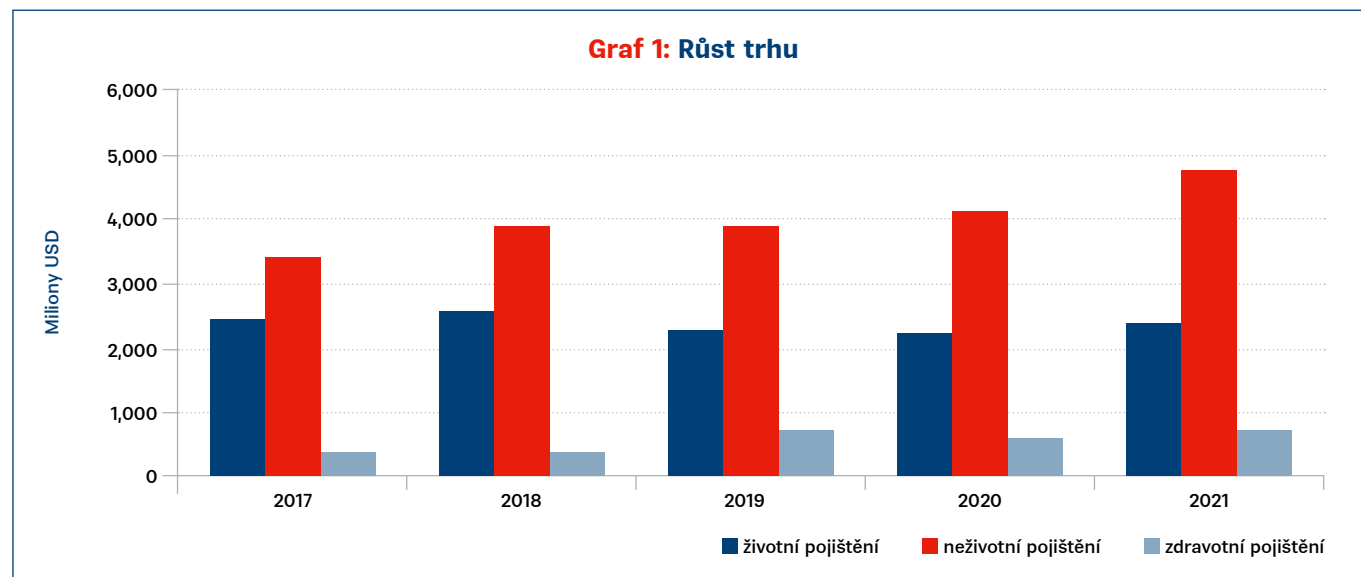
Pro srovnání, maďarský trh vykázal v roce 2022 (podle projekcí) na svém trhu neživotního pojištění růst ve výši 11,64 % při inflaci ve výši 14,6 %.

Ačkoli maďarský trh neživotního pojištění sleduje podobnou trajektorii jako český trh, nedosahuje stejného tempa.

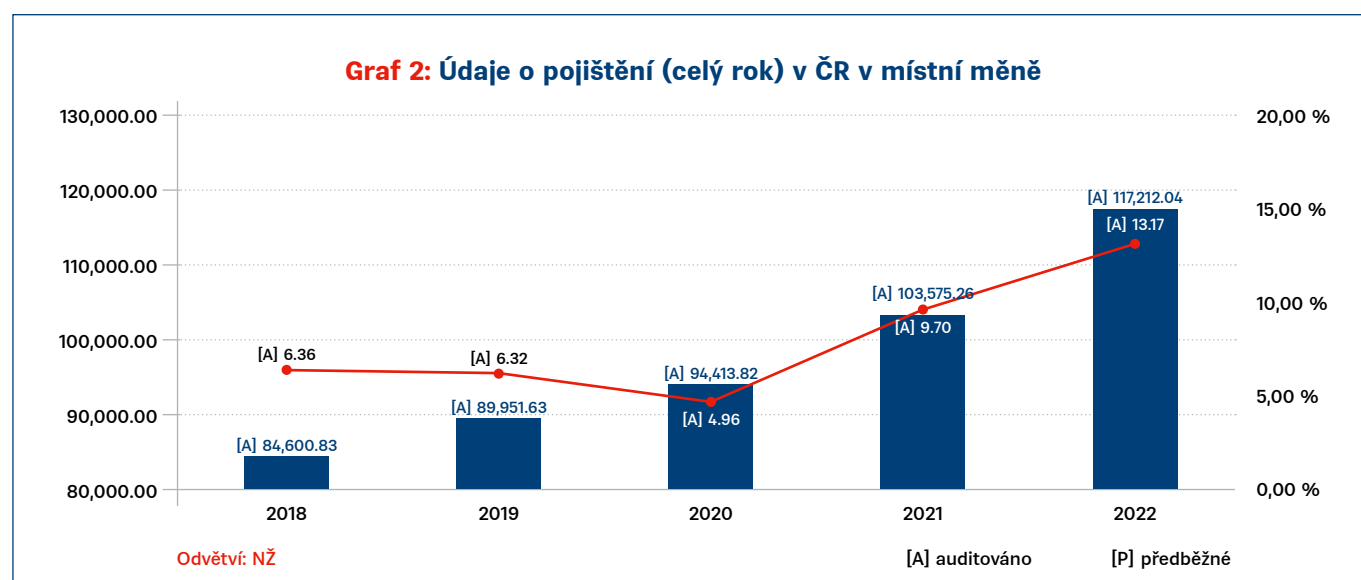
Tabulka 1: Porovnání životního pojištění

	Životní pojištění včetně připojištění		Neživotní pojištění		Úrazové a zdravotní pojištění		Celkem	
	%	na obyvatele	%	na obyvatele	%	na obyvatele	%	na obyvatele
Česká republika	0,84	219,97	1,70	455,51	0,27	70,38	2,80	735,86
Rakousko	1,41	714,63	3,11	1,568,71	0,67	336,83	5,19	2,620,18
Polsko	0,57	103,00	1,49	268,18	0,45	80,24	2,51	451,43

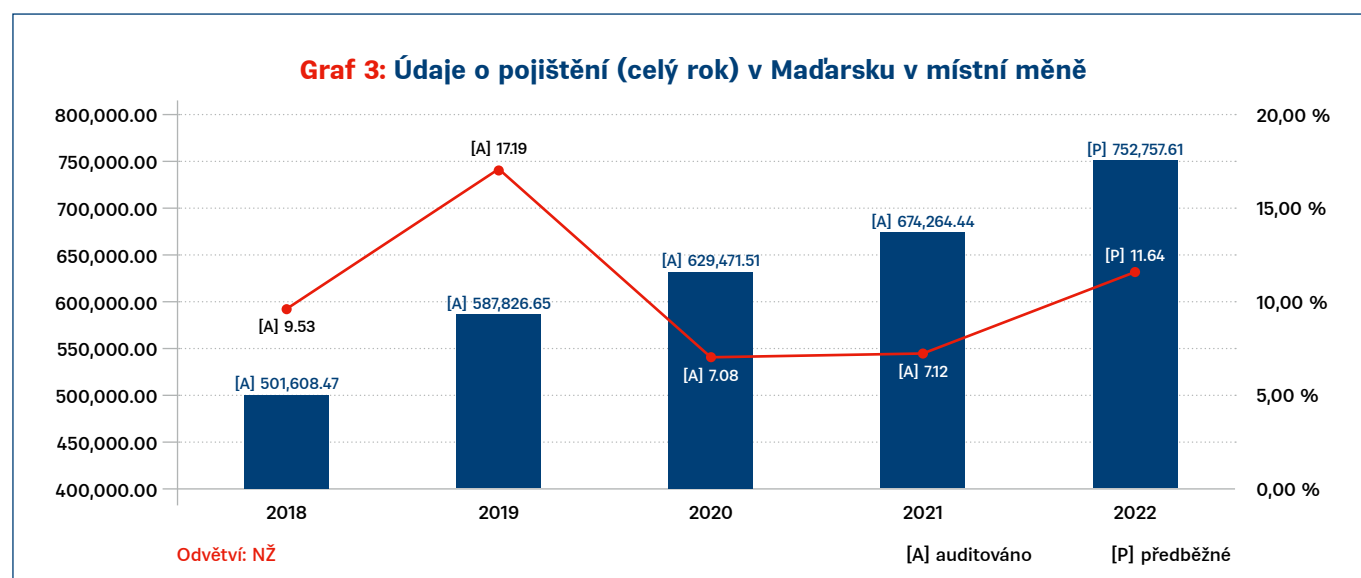
Zdroj: Axco

Zdroj: Axco

Zdroj: Axco

Zdroj: Axco

Zelená příležitost

Udržitelnost v oblasti financí: ESG a jeho role v pojišťovnictví

Julian Toth, COO, International Sustainable Finance Centre (ISFC), executive director, Czech Sustainable Investment Forum (Czech SIF)

V posledních několika letech se množí celosvětové snahy a politické iniciativy zaměřené na změnu klimatu. V čele těchto snah stojí Evropská unie (EU) se svou ambiciózní evropskou Zelenou dohodou a přijetím klimatického zákona EU.

Tyto dva pilíře agendy EU v oblasti udržitelnosti jsou odrazovým můstkem pro přeměnu bloku v moderní, zdrojově efektivní a konkurenceschopnou ekonomiku, která zároveň splní své cíle čistých nulových emisí do roku 2050. Klíčovým prvkem pro dosažení těchto cílů je agenda udržitelného financování EU a její nařízení, jejichž cílem je mobilizovat

a jejich řízení rizik udržitelnosti mohou investoři přijímat informovanější rozhodnutí v souladu se směřováním EU k ekologické transformaci. K tomu, aby tak bylo možné učinit, je však pro zajištění souladu s trhem zásadní jasnější definice pojmu „zelený“. Právě zde hraje taxonomie EU ústřední roli. Poskytuje jasnou klasifikaci spolu se souborem

V ČAP vznikla pracovní skupina, která se zabývá otázkou ESG v pojišťovnictví. V této návaznosti proběhne na podzim 2023 seminář na téma udržitelnosti.

alokovat kapitál na základě výkonnosti v oblasti udržitelnosti a vytváření dlouhodobé hodnoty. Na druhé straně si korporace stále více uvědomují význam faktorů ESG ve svém provozu, strategiích a investičních rozhodnutích. Začleněním aspektů ESG do svých obchodních modelů mohou společnosti zvýšit odolnost, zmírnit rizika a získat konkurenční výhodu v rychle se měnícím prostředí. V současné době jsme svědky akcelerace těchto témat i v našem regionu střední a východní Evropy (CEE), konkrétně v Česku.

Region střední a východní Evropy se nachází v klíčovém momentu při hledání udržitelné budoucnosti. Je silně závislý na fosilních palivech ve svém energetickém mixu a má velké hospodářské vazby na západní Evropu, hraje nedílnou roli v globálních dodavatelských řetězcích, jako je automobilový průmysl. To vytváří další tlak na společnosti ve střední a východní Evropě, aby zvýšily své úsilí o udržitelnost.

Nicméně tyto výzvy představují také příležitosti pro inovace, investice

Zatímco předpisy jsou relativně nové, koncept ESG existuje již desítky let.

kapitál a nasměrovat investice do ekologických a udržitelných činností, produktů a projektů.

Evropská regulace

Ústředním bodem úsilí EU je soubor předpisů, které prosazují větší začlenění environmentálních, sociálních a správních hledisek (ESG) do investičních rozhodnutí. Spíše než na ukládání rigidních povinností společnostem a finančním trhům se však zaměřují na vytvoření transparentního trhu založeného na datech. Víze je taková, že díky zveřejňování výsledků společností v oblasti udržitelnosti

podmínek, za nichž jsou hospodářské činnosti v různých odvětvích považovány za zelené, a zajišťuje, že investovaný kapitál skutečně přispívá k cílům v oblasti životního prostředí a v oblastech, kde je ho nejvíce zapotřebí.

Udržitelná budoucnost Evropy

Zatímco tyto předpisy jsou relativně nové, koncept ESG existuje již desítky let, v posledních letech se prosazuje a stává se hlavním proudem na kapitálových trzích a v podnicích po celém světě. Úvahy ESG jsou vodítkem pro investiční rozhodnutí, hodnocení rizik a tvorbu portfolia, což investorům umožňuje

a transformační změny. K dekarbonizaci průmyslových odvětví a zvýšení konkurenceschopnosti jsou zapotřebí významné investice. Tato poptávka po kapitálu otevírá dveře zahraničním investicím a spolupráci se soukromými i veřejnými finančními institucemi, včetně fondů EU. Strategickým využitím těchto zdrojů může region střední a východní Evropy podpořit dekarbonizaci, zvládnout rizika transformace a stát se centrem udržitelných inovací.

Bez sdílení zkušeností to nejde

Pro urychlení přechodu a usnadnění výměny znalostí je zásadní podporovat

Pojišťovny mají moc motivovat ostatní podniky a jednotlivce tím, že do svých upisovacích postupů začlení environmentální, sociální a správní faktory (ESG).

odborné diskuse, sdílet osvědčené postupy a podporovat inovativní přístupy. Akce, na nichž se setkávají stakeholderi z různých regionů, aby se podělili o praktické poznatky, představili úspěchy a zdůraznili získané zkušenosti, mohou hrát zásadní roli při prosazování pozitivních změn.

Právě to bylo hlavním cílem letošního CEE Sustainable Finance Summitu, jedné z největších evropských konferencí zaměřených na témata ESG a udržitelného financování, která se každoročně koná v Praze. Summit slouží jako platforma pro tvůrce politik, finanční instituce, vedoucí představitele v oblasti energetiky, podniky, investory a inovátory, kteří si zde mohou vyměňovat poznatky, vyslechnout si názory organizací, které čelí podobným výzvám, podpořit vzájemné vazby a podpořit pozitivní změny v regionu střední a východní Evropy.

Nedávno skončený summit, který se konal od 15. do 19. května 2023 a jehož byla společnost ČAP jedním z partnerů, získal pozitivní zpětnou vazbu za vysokou úroveň 130 řečníků a praktický a podrobný obsah zaměřený na konkrétní inovativní řešení, osvědčené postupy a nové trendy. Byli jsme také

svědky rostoucího zájmu ze strany pojišťovnictví, které hraje nedílnou roli při řízení přechodu na nízkouhlíkové hospodářství a zajišťování stability a odolnosti v podmínkách globální nejistoty.

Pojišťovny a ESG

Pojišťovny mají moc motivovat ostatní podniky a jednotlivce tím, že do svých upisovacích postupů začlení environmentální, sociální a správní faktory (ESG). Jejich úloha při poskytování záruk jednotlivcům, podnikům a celé společnosti proti nepředvídatelným komplikacím a posilování odolnosti uprostřed nejistot způsobených změnou klimatu je nesmírně důležitá. Pojišťovny, které mají jedinečnou pozici, by navíc mohly podporovat a řídit přechod na nízkouhlíkové hospodářství tím, že využijí své jedinečné znalosti rizik, budou přijímat udržitelná investiční rozhodnutí a vyvíjet inovativní pojistné produkty, které řeší vznikající výzvy v oblasti udržitelnosti.

Integrace faktorů ESG do obchodních modelů pojišťoven podtrhuje jejich rozvíjející se roli při řešení environmentálních a sociálních výzev a zároveň zajišťuje dlouhodobou životaschopnost. Úvahy o ESG jsou zakotveny v jejich činnosti, což dokládají interní cíle čistých nulových emisí, upisovací postupy a investiční strategie. Někteří pojistitelé dokonce podnikají kroky k omezení krytí společností silně závislých na fosilních palivech, čímž se přizpůsobují společenským očekáváním a zmírňují potenciální dopady uvázlých aktiv. Současně pojišťovny aktivně dekarbonizují svá investiční portfolia, přesměrovávají kapitál do udržitelných podniků a spolupracují s projekty infrastruktury obnovitelných zdrojů energie.

Pojistitelé a zajišťitelé disponují neocenitelnými údaji o fyzických rizicích, které čerpají ze svých zkušeností s oceňováním rizik přírodních katastrof, jako jsou povodně, požáry a zemětřesení. Sdílení těchto klimatických dat s výzkumníky a vědci přispívá k širšímu pochopení klimatických změn a podporuje vývoj účinných opatření pro zmírnění a přizpůsobení se těmto změnám. Pojišťovny však musí usilovat také o rozšíření svých odborných znalostí v oblasti transformačních rizik spojených s přechodem na udržitelnější a nízkouhlíkovou ekonomiku, která v současné době nejsou do

používaných modelů dobře integrována. Tato rizika, včetně politických změn, technologického pokroku a posunů na trhu, vyžadují rozvoj nových dovedností a znalostí, aby se zlepšily rámce pro posuzování rizik.

Tato transformace představuje pro pojišťovny obrovskou příležitost k inovacím a přizpůsobení jejich obchodních modelů. Mohou nově představit své strategie, integrovat data ESG pro přesnější oceňování a modelování, vytvářet produkty a služby na míru potřebám udržitelné ekonomiky a posilovat důvěru zákazníků, kteří stále více upřednostňují ekologické uvědomění a zásady udržitelnosti.

Přední pojistitelé, od průkopnických startupů jako Kita až po zavedené obry v oboru, jako jsou Aviva a Swiss Re, již stojí v čele přechodu na čistě nulovou ekonomiku. Stanovili si ambiciózní interní cíle, účastní se činností oborových orgánů, jako je Net-Zero Insurance Alliance a Finanční iniciativa UNEP, a nabízejí specializované produkty pojištění klimatických rizik. Tyto společnosti si nejen uvědomují význam udržitelnosti, ale vnímají ji také jako novou cestu k obchodnímu růstu.

Jako odvětví založené na dlouhodobém řízení rizik je pojištění jedinečně vybaveno pro řešení dlouhodobé povahy rizik spojených se změnou klimatu a poskytuje stabilitu a podporu v neustále se vyvíjejícím prostředí. Uvědomění si propojenosti finančních cílů a cílů udržitelnosti umožňuje pojistitelům zajistit si dlouhodobou životaschopnost podnikání a zároveň aktivně prosazovat pozitivní změny, zmírňovat rizika a utvářet odolný a udržitelný svět pro budoucí generace.

CEE Sustainable Finance Summit

Je to největší specializovaná hybridní akce zaměřená na udržitelnost ve financích a podnikání v regionu střední a východní Evropy (CEE). Jejím cílem je inspirovat, informovat, spojovat, vyzývat a řídit pozitivní změny. Pro zainteresované strany představuje jedinečnou příležitost získat lepší přehled o tématech a řešeních v oblasti udržitelného financování a získat podporu pro výzvy, kterým čelí.

Anketa: Co konkrétně podnikáte v oblasti ESG?

Za Kooperativu odpovídal Milan Medek, CSR manažer:

V prvé řadě se snažíme smysluplně zorientovat v regulaci, kterou ESG principy přinášejí, a vyhovět legislativním povinnostem, které jsou z našeho pohledu zatím málo praktické. Zároveň hledáme cesty, jak efektivně využít ESG v oblasti produktů, obchodu, distribuce či řízení vztahů se zaměstnanci nebo vlastního chodu firmy. Příkladem je Prevenční program pro odolnější krajinu – prostřednictvím pojištění municipalit motivujeme obce a jejich obyvatele k návratu krajiny do její původní podoby tak, aby zvyšovala schopnost zadržovat vodu a přirozeně tak bránila vzniku záplav.

Renata Hucková, zdroj: ČPP

Za ČPP odpovídala Renata Hucková, manažer odboru CSR:

Snažíme se, aby naše ESG aktivity byly pro veřejnost transparentní. Zaměřujeme se na rozvoj v oblasti informačních a komunikačních technologií a na projekty zaměřené na digitalizaci pojistných procesů. Naše digitalizace práce je i krokem k zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí. Zároveň analyzujeme naše současné investiční strategie, produkty a služby a přizpůsobujeme je novým požadavkům. Zaměstnanci jsou nabádáni k ekologickému chování a dodržování zásad šetrnosti a úspornosti. Pracujeme na kontinuálním vylepšování pracovních podmínek pro zaměstnance a snažíme se o větší zapojení do místních komunit. V roce 2022 jsme se jako první pojišťovna připojili svým podpisem k Memorandu 2017+ o podpoře LGBT diversity, inkluzi na pracovišti a aktivním uplatňování principu rovnosti. Formou pravidelných setkání také udržujeme kontakt s rodiči na mateřské a rodičovské dovolené, ale nezapomínáme ani na péči o kategorii zaměstnanců ve věku 55+.

Milan Medek, zdroj: Kooperativa

Za NN ČR odpovídala Hedvika Holá, výkonná ředitelka pro lidské zdroje:

NN Group vydala už v roce 2014 svou první zprávu o udržitelnosti v rámci primární emise akcí a veřejně tak nastínila svou strategii udržitelného podnikání. Od té doby došlo k mnoha krokům tímto směrem. Jedná se například o připojení k holandské dohodě na ochranu klimatu „Klimaataakkoord“ nebo k sektorové iniciativě „Net-Zero Insurance Alliance“, ale také třeba o podpis Evropské charty diversity ze strany NN ČR. V roce 2022 vydala NN Group Climate Action Plan, ve kterém je stanoven jasný plán pro snížení emisí skleníkových plynů na čistou nulu pro vlastní provoz NN do roku 2040 a její investice a úpis pojištění do roku 2050, čímž se zapojujeme do plnění cílů Pařížské dohody o klimatu. Dokladem dlouhodobého úsilí NN o udržitelný rozvoj je fakt, že akcie NN Group jsou již šestým rokem v řadě zařazeny do výběrového indexu Dow Jones Sustainability. V rámci ESG se naše strategie zaměřuje na tři hlavní oblasti: zdravý život, udržitelná planeta a inkluzivní ekonomika. Naše snaha o udržitelnost se tak již promítá i do produktů životního pojištění nabízených v ČR. Příkladem je naše připojištění dlouhodobé péče, které nabízí finanční podporu nad rámec státního příspěvku v nesoběstačnosti ve formě desetileté renty s výplatou až do věku 95 let.

Hedvika Holá, zdroj: NN

Za UNIQA odpovídá Marian Lorinčík, generální sekretář:

Prioritním tématem CSR u nás je podpora osvěty a destigmatizace v oblasti duševního zdraví. Aktivity probíhají celoročně. Využíváme pro ně jako tváře naše sportovní ambasadory. Současně spolupracujeme s odborníky z platformy Nepanikař a z Linky bezpečí v Česku a z Ligy za duševní zdraví na Slovensku. Vedle průběžných aktivit máme za sebou 2 větší komunikační vlny v loňském roce. První se věnovala „neviditelnému problému“ pod heslem „duševní nepohoda není vidět“, druhá byla zaměřena na motivaci ke sdílení a otevřeně komunikaci mentálních potíží, „mluvte upřímně“. Za naši činnost jsme loni obdrželi titul Zodpovědná pojišťovna 2022 v ČR. K dalším prioritám patří rozvoj zaměstnaneckého dobrovolnictví. Nedávno proběhl v Česku i na Slovensku „CSR týden“. Vedle toho běží práce v organizační a strukturální rovině ESG: byla vytvořena mezíresortní pracovní komise CSR a ESG. Ta monitoruje legislativní požadavky a připravuje odpovídající reporting podle legislativy EU, zajišťuje začlenění ESG kritérií do underwritingu a investic, začlenění hlediska klimatické změny do scénářů hodnocení rizik, zajišťuje proces hodnocení zákaznických preferencí v oblasti udržitelnosti, sleduje a podporuje diverzitu zaměstnanců, monitoruje problematiku genderové pay gap, realizuje projekt Kolibřík (zaměstnávání zdravotně znevýhodněných osob) a provádí další kroky v oblasti péče o zaměstnance a ESG.

Marian Lorinčík, zdroj: Uniqa

Příliš mnoho srn a prasat

Je naše krajina schopná udržet přemnožené stavy zvěře? A co říkají data o počtu nehod?

Ing. Aleš Erber, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze

V posledních měsících se objevily zprávy o ochraně srnčat před senosečí. To zvedlo veřejnou debatu o tom, jestli patříčné zákony jsou dostatečně dodržovány z pohledu výkonu práva myslivosti a uživatelů zemědělských pozemků. Proto vznikají různé aktivity na záchranu srnčat před jejich posečením. Samozřejmě nikdo nechce vidět na procházce po čerstvě posekaných loukách zmrzačená či řezačkami usmrcená srnčata. Málo z nás si asi ale nepoloží otázku, zda problém netkví někde jinde, například zda zvěře není příliš ke stavu k obhospodařované krajině nebo jestli je naše krajina správně nastavena nejen ve směru k adaptaci na klimatickou změnu.

Připravuje se novela zákona o myslivosti?

V rámci chystané novely zákona o myslivosti se už v minulosti zvedla velká diskuze.

Samoregulační procesy samotné přírody dokážou obnovu lesa zajistit samy, lépe a zadarmo.

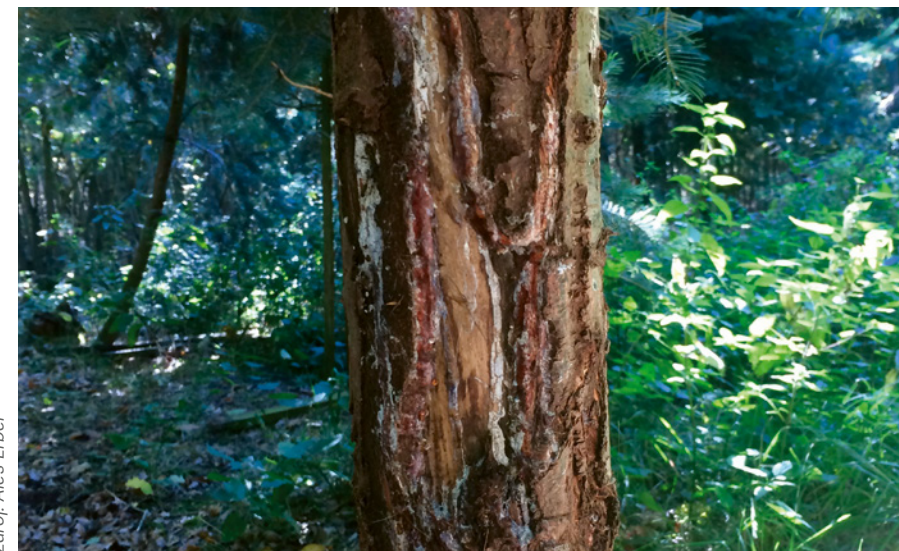
Zdroj: Aleš Erber

▲ Foto č. 1: Přirozená obnova lesa. Stav vývoje přirozené obnovy jedle bělokoré. V oplocené části jedle bez problému odrůstá. Mimo oplocenku není patrný ani semenáček s výškou několik cm. Národní provozní inventarizace lesů zachycuje semenáčky až od 10 cm, tudíž takové škody v této analýze nejsou podchyceny. Řada vlastníků tudíž ani netuší, že jejich les má potenciál se obnovit přirozeně.

A rozhodně to nebyla debata o patříčné funkční ochraně mladých srnčat před sečením luk, ale naopak o přemnožení spárkaté zvěře v naší krajině, která zemědělci a lesníkům dělá významné škody. Ekonomické dopady, ať už se bavíme o asanaci škod, či předcházení škod, jsou pro jednotlivé správce velkou finanční zátěží snižující konkurenceschopnost na straně jedné, stabilitu životního prostředí na straně druhé a odolnost a jistotu bezpečné produkce na straně třetí. Jak se blíží termín předložení mysliveckého zákona do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, tak diskuze nad zákonem o myslivosti opět ožívá.

Zřejmě půjde o tvrdý střed mezi majiteli, správci či nájemci zemědělských a lesních

pozemků s myslivci, kdy v ekonomické recesi, v níž se nacházíme, bude každý lesní a zemědělský subjekt hledat veškeré možné úspory v rámci svého podnikání. Řešení minimalizace škod či investice na předcházení škod zvěří je jednou z možností, jak výrazně ušetřit. A nejedná se jen o soukromé subjekty nebo státní podniky, jako jsou Lesy České republiky, ale i o stát, který paradoxně vynakládá stovky miliónů korun v rámci finančních příspěvků na hospodaření v lesích. Jedná se například o zalesnění listnáči a jedlemi (tedy o dřeviny, co nejvíce chutnají zvěří) nebo o stavbu oplocení bránícího okusu vysázených stromků v lesích. To znamená, že stát má v rukách silný nástroj k tomu, aby v případě vhodného a efektivního nastavení mysliveckého zákona a prováděcích

Zdroj: Aleš Erber

▲ Foto č. 2: Ohryz. Pohled do mladých porostů smrku ztepilého, kde zvěř způsobuje ohryz. Do ran po poškození kmene vniká hniloba, kterou se strom snaží po několik let zavalit. Je poškozena nejcennější část stromu jak z pohledu statiky a odolnosti stromu, tak z pohledu ekonomického zpeněžení, jelikož spodní části stromu jsou vždy více ceněny.

vyhlásek nastavil takový systém, jenž by ušetřil budoucí náklady všem subjektům obhospodařujícím krajinu, uspořil finanční prostředky ve státní kase a hlavně zlepšil podmínky pro samoregulační procesy samotné přírody, jež obnovu lesa dokáže zajistit sama, lépe a zadarmo.

Co říkají data?

Bohužel Ministerstvo zemědělství (MZe) k tomu nevyužívá dostatečné informace, kterými dlouhodobě disponuje, a to je přehled o škodách zvěří na lesích a na zemědělských plodinách. Tedy alespoň nejsou taková čísla oficiálně zveřejněna. Proto se můžeme domnívat, že částečně nechává MZe platit různé analýzy sběru dat v rámci např. provozní inventarizace lesů či monitoringu škod zvěří, ale dál s nimi nenakládá. Pak lze tyto investice považovat za zcela zbytečné. Další domněnkou může být skutečnost, že jakmile škody promítne do ekonomického vyčíslení, tak je číslo škod tak vysoké, že ho raději nezveřejňuje a drží ho v tajnosti. Nelze pak na takový sběr dat pohlížet jako na vyhazování peněz daňových poplatníků „z okna“ za jakoby sběr dat, která neefektivně či vůbec nevyužívá?

Každopádně jen škody na lesích jsou odhadovány mezi 7–10 mld. Kč/rok, do nichž jsou započteny například škody

na přírůstu na lesích, znehodnoceném přírůstu, trvalé škody na kmenech stromů způsobené poškozením kmene, na přirozeném zmlazení či jsou započítané taky náklady na ochranu kultur a stromů proti škodám zvěří, její opravě a kontrole¹. Tato položka ke všemu stoupá, jak se

Zdroj: Aleš Erber

▲ Foto č. 3: Pestrý les. Pokud se bavím o druhově pestrých, věkově a prostorově rozrůzněných lesích na co nejmenší jednotce plochy, tak se bavím o lesích uvedených na fotografiích. To je cílová struktura našich lesů. Takový les plní mimoprodukční funkce lesa, zlepšuje se půda, les je odolný, stabilní, na menším počtu přirůstá více dřevní hmoty, která je ke všemu kvalitnější, čímž dává lepší jistotu z výnosu půdy vlastníků lesů na straně jedné a na straně druhé dává bezpečnou a pravidelnou produkci (díky vyšší odolnosti se lépe plánují těžby a dodávky dříví) dřevozpracovatelskému průmyslu.

lesy v důsledky sucha a šíření kůrovce rozpadají, vznikají holiny, jež se následně obnovují. Přitom nejsou započteny ekologické škody, jelikož přemnožená zvěř negativně ovlivňuje celkový stav ekosystému, tedy bylinnou a druhovou skladbu lesů jak z přirozené obnovy lesa, tak i z umělého zalesnění [foto 1], náklady spojené s prodloužením péče o mladé lesní porosty, které kvůli negativnímu vlivu zvěře odrůstají pomalu a lesníci se o takové kultury musí déle starat, a tudíž jim rostou nepřímo náklady v důsledku přemnožené zvěře. Pokud se jedná jen o okus terminálového vrcholu stromků, tak péče o takový mladý les je velmi nákladná, ale ještě více nákladnější je v případě, že kmeny mladých stromků (10 až 40 let) zvěř takzvaně loupe nebo na nich dělá ohryz [foto 2]. A to jsou nevratné škody. Na takových stromech přirůstá již znehodnocené dříví, jelikož v kmeni se šíří hniloba. Do budoucna je strom staticky nestabilní proti větru či suchu a málo odolný proti škůdcům. Takto poškozený les odumírá dřív a hůře se zužitkuje, tudíž vzniká ekologická i ekonomická ztráta.

Limity pro honitby

Stát se v rámci novely mysliveckého zákona snaží změnit celou řadu věcí

¹ Analýza škod zvěří, Aleš Erber (2019). Dostupné z: <https://prosilvabohemica.cz/wp-content/uploads/2019/09/Anal%3%BDza-%C5%A1kod-zv%C4%9B%C5%99%C3%AD-2019.pdf>.

pozitivním směrem. Jde například o stanovení plánu lovu spárkaté zvěře na základě vlivu na lesní ekosystém a další evoluční změny v rámci myslivosti. Negativním faktem a asi největší rozbuškou tohoto zákona ovšem je stanovení minimální výměry honitby, která je nyní definována na 500 ha. Jsou snahy ji snížit na 250 ha s argumentem, že vlastníci a správci lovem v menších honitbách ochrání lépe své majetky. Osobně jsem k této změně skeptický, jelikož i mnoho vlastníků, kteří spravují ucelené pozemky nad 1000 ha a více,

má vlastní personál a management myslivosti ve své režii, a není schopno dostat stavy zvěře do takových stavů, aby nemuselo stavět oplocenky a další opatření zabrahující škody zvěří. Položme si tedy otázku, když to nedokážou takoví správci a vlastníci lesů, kteří mají vše ve svých rukách v rámci managementu myslivosti (kde lze plánovitě, a tedy jednodušeji dostat stavy zvěře do rovnováhy s úživností lesa plánovitě), je to možné v menších honitbách? Mám už dojem, že velikost honitby se stala politickou otázkou, přičemž se neřeší ten základní

problém, jímž je stanovení výše plánu lovu s ohledem škod na ekosystému, důsledné dodržování a kontroly stanoveného odlovu a další opatření, jako je např. zajištění odbytu zvěřiny svázaného s celou řadou další dílčích kroků, které by mělo MZe řešit.

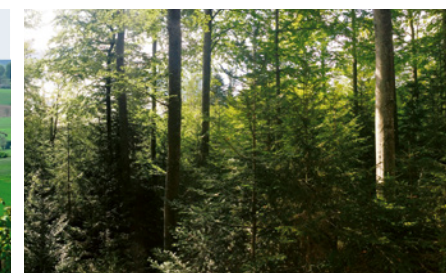
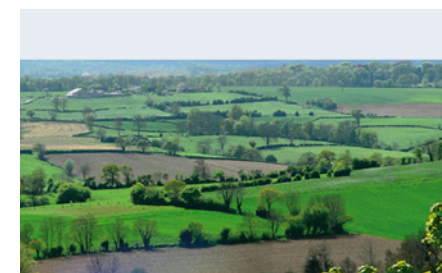
Zvěř v krajině

Pokud se bavíme o přemnožených stavech zvěře, nebavíme se jen o jejich početních stavech, ale i o stavu, obhospodařování a plánování celkové krajiny. Zvěř do lesů, luk a polí

”

Může být zvěře více, než je dnes, pokud se vytvoří taková krajina, která ji bude moci absorbovat.

“

Zdroj: Aleš Erber

▲ Foto č. 4: Ideální krajina. Pohled do udržitelné zemědělské a lesní krajiny, která je adaptovaná na dynamicky se měnící podmínky kvůli dopadům klimatické změny.

každopádně patří. Často zapomínáme na tu drobnou zvěř (zajíc, koroptev, bažant apod.), nicméně je zcela zřejmé, že problém přemnožené zvěře jde ruku v ruce se stavem krajiny. Přemnožená černá zvěř je krásnou ukázkou ve vazbě na pěstování kukuřice pro bioplynové stanice, díky kterému se sekundárně zhoršuje stav půd, zvyšuje větrná a vodní eroze atd. Tedy pokud chceme snížit škody zvěře na krajině, zlepšit zdravotní stav zvěře a zlepšit chov (např. minimalizování usmrcení srnčat sečením), musíme zlepšit stav krajiny, dlouhodobě ji plánovat prostřednictvím pozemkových úprav

intravilánu v rámci managementu kolem liniových staveb, vytvářet pestré lesy s dostatečným množstvím krytu (ideálně pěstovat lesy nepasečným způsobem k docílení prostorově a věkově pestrých lesů [foto 3]), opětovně budovat sady, luka a políčka ve velkých komplexech lesů apod. Jde totiž nejen o snížení početních stavů zvěře, ale hlavně o úživnost krajiny. De facto může být zvěře více, než je dnes, pokud se vytvoří taková krajina, která ji bude moci absorbovat způsobem, že pro lesníky a zemědělce budou škody únosné, a tím pádem výraznou ekonomickou zátěží na předcházení a asanaci škod [foto 4].

Zvěř na silnici

Přemnožená spárkatá zvěř ovšem má další negativní až fatální vliv na společnost. A to můžou potvrdit ti, kteří jako účastníci provozu srazili zvěř. V důsledku stavu naší krajiny, početního stavu různých druhů zvěře v různých oblastech v kontextu hustoty silniční a železniční sítě dochází ke stoupající tendenci střetu zvěře s účastníky dopravního provozu [graf 1 a 2].

Diskuze nad podobou krajiny

ČAP jde zlepšení krajiny naproti. I proto pořádá 6. 9. 2023 pod záštitou rektora ČZU, prof. Ing. Petra Skleničky, Ph.D., diskusní panel na téma zabývající se stavem krajiny, početními stavy zvěře, dopady na krajinu a možná nastínění nejen legislativních změn, které se zúčastní přední odborníci z oboru.

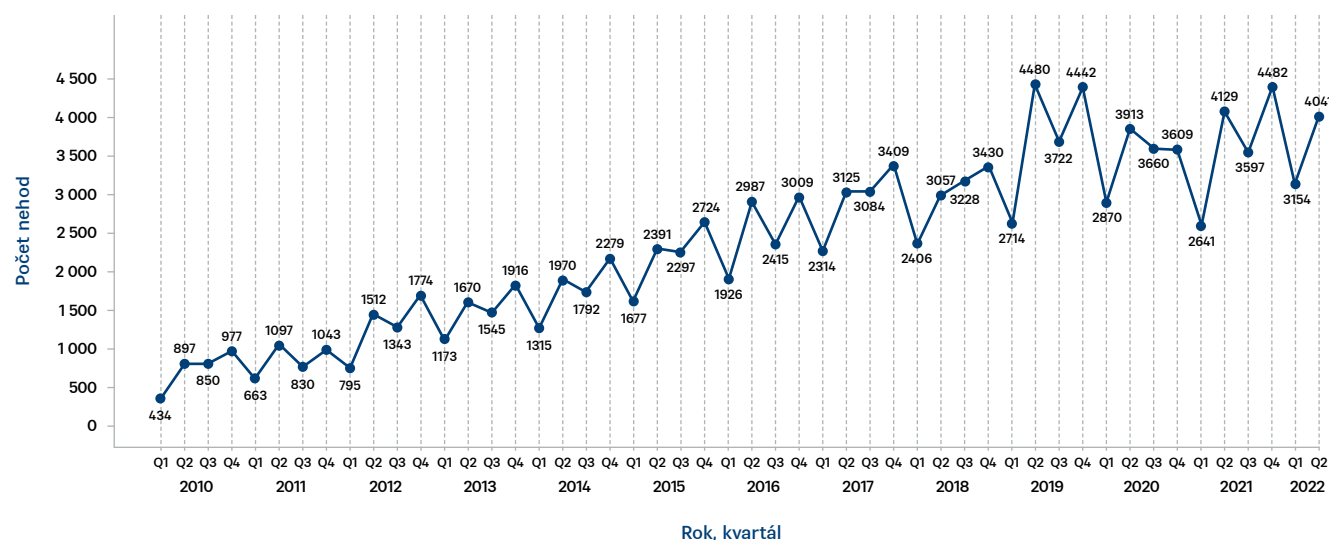
Jsem rád, že ČAP má zájem o udržitelnou a bezpečnou krajinu a že spolupracuje s vědeckými institucemi a chce přispět k řešení, která budou mít příznivý dopad nejen na naši krajinu, ale i celou naši společnost. Plánování a vůbec změna krajiny je běh na dlouhou trať. Řekl bych, že to je přesahující život několik generací. Co mi dnes založíme, budou sklízet a ocení až další generace. Nedejme jim záminku k tomu, aby nás budoucí generace proklínaly za to, že jsme jim předali stav krajiny, jež již půjde obnovit s velkým fyzickým a finančním nákladem či nepůjde vůbec. 🙏

Zdroj: Aleš Erber

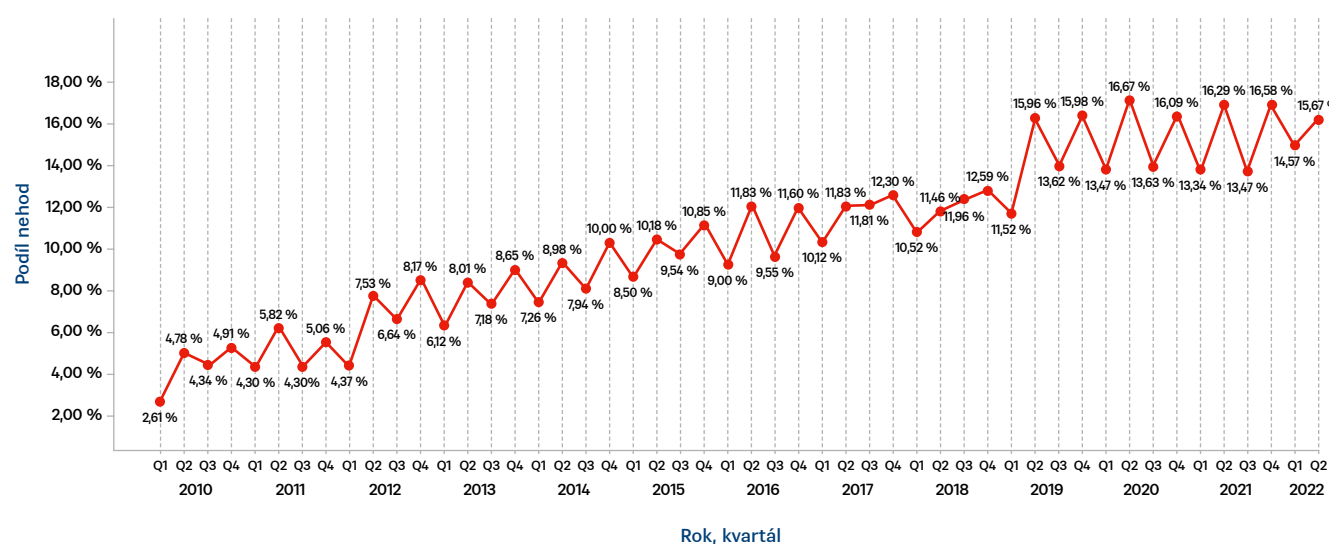
▲ Foto č. 5: Nastavení managementu myslivosti, zvýšení úživnosti lesa. Prvním krokem k přestavbě lesa je snížení stavu spárkaté zvěře lovem, nastavení managementu myslivosti, zvýšení úživnosti lesa (zakládání v komplexech lesa zvěřinových políček, sadů a luk).

Graf 1: Vývoj počtu nehod se zvěří

Zdroj: Portalnehod.cz

Graf 2: Vývoj podílu nehod se zvěří na všech nehodách

Zdroj: Portalnehod.cz

VÝZKUM: Čeští řidiči rádi porušují pravidla

Kateřina Rábová, Ipsos

Výzkum vnímání dopravní bezpečnosti realizovaný v září roku 2022 je prvním ročníkem studie, kterou Ipsos pro ČAP zpracoval. Výzkum si klade za cíl mapovat postoje českých řidičů k bezpečnosti silničního provozu.

Zapojilo se do něj 1000 Čechů a z toho 790 řidičů. Data reprezentující názory české populace byla následně doplněna o kvalitativní insigthy ze dvou diskusních skupin.

Cítíme se bezpečně?

Klíčovou otázkou výzkumu bylo, zda se čeští řidiči cítí na silnicích bezpečně. 54 % řidičů uvedlo, že nikoliv. Jako důvod lidé nejčastěji uváděli bezohledné a agresivní chování ostatních řidičů. Někteří respondenti vyloženě popisovali:

nám pomohly rozklíčovat výstupy z již zmíněných diskusních skupin. V průběhu diskusních skupin totiž panuje uvolněná atmosféra, a tak má moderátor možnost rozkrýt i skryté vzorce lidského jednání, což běžný dotazník přinášející kvantitativní data nedokáže. Mezi odhalené vzorce v první řadě patří víra řidiče, že se mu prováděný manévr podaří zvládnout. Následně se řidiči schovávají za alibi hromadného přestupku aneb: dělají to druzí, tak já také. V neposlední řadě odvahu řidičů k opakování přestupků

je policejní kontrola na silnicích. Ta je dle 63 % řidičů přiměřená. Výši pokut však řidiči hodnotí jako nízkou, s malým rozpětím a nereflující míru potenciálního ohrožení. Z diskusních skupin však následně vyplynulo, že jejich navýšení by mělo jen limitující dosah. Sami řidiči totiž uváděli, že efekt „ponaučení pro příště“ u nich rychle vyhasíná, není pocítován jako újma a funguje spíše jako potrestání.

Překvapivým závěrem byla dosavadní účinnost bodového systému. Ten byl v České republice zaveden před 17 lety, a tak by se dalo předpokládat, že mu řidiči již nepřikládají příliš velkou váhu. Opak je však pravdou. 84 % řidičů uvádí, že je bodový systém k dodržování pravidel motivuje. V porovnání s pokutou má totiž bodový systém „výhodu“ v podobě dlouhodobé hrozby, kterou přináší.

54 % českých motoristů se na silnicích v ČR cítí nebezpečně

„Čeští řidiči rádi porušují pravidla a hrají si na machry.“ Pokud tak jde o samotné přestupky, ve výsledném žebříčku se mezi ty nejčastější zařadilo nedodržování rychlostních předpisů (74 %) a nedodržování bezpečné vzdálenosti (51 %), přičemž právě nedodržování bezpečného odstupu (dělá 37 % řidičů) je spolu s používáním telefonu za jízdy řidiči považováno za dva nejnebezpečnější přestupky.

Proč porušujeme předpisy?

Otázku, proč se řidiči přestupků dopouští, i když je považují za nebezpečné,

posiluje fakt, že za jeho páchání nebyli dlouho potrestáni.

Jak to změnit?

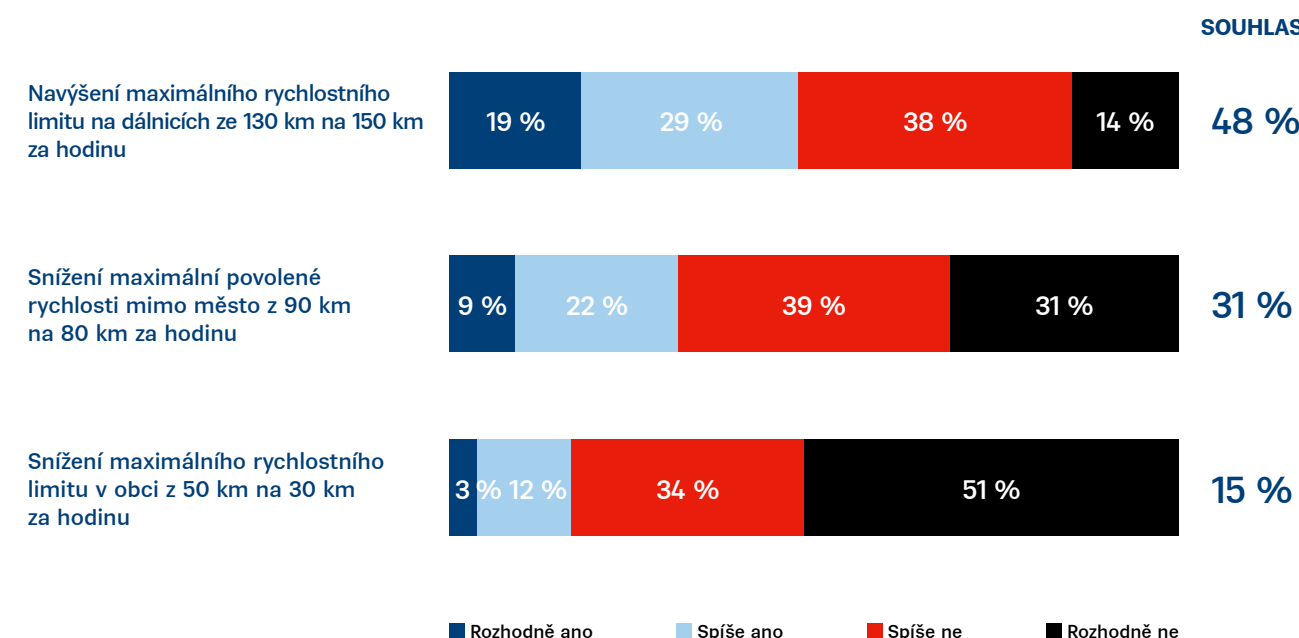
Když si však řidiči mají sáhnout do svědomí, 66 % z nich uvádí, že nevědí, co by na sobě a svém chování na silnicích měli zlepšit. Z toho plyne, že míra sebereflexe řidičů je spíše nízká. Je tedy především na zákonodárcích, aby přicházeli s vhodnou podobou regulace. A tak byl způsob trestání přestupků jedním z klíčových témat studie. Základním kontrolním mechanismem

Ztráta řidičského oprávnění, ač jen dočasného, by pro řidiče znamenala pracovní i osobní obtíže.

Autoškolství

Tresty za přestupky jsou jen jednou stranou mince, tou druhou je vzdělávání a prevence. 71 % řidičů uvádí, že je autoškola připravila na provoz a tři pokusy na složení praktické a teoretické zkoušky jsou považované za optimální. Rezervy ve zkušenostech řidičů přiznávají především při nestandardních a krizových situacích, jako je

Graf 1: Změny rychlostních limitů

Zdroj: ČAP

76 % řidičů by, jako řidiči začátečníci, mělo zájem o návazná školení garantovaná státem

chování vozu na různých površích, autonehoda či technická závada. Ve veřejném prostoru se proto jako jedno z preventivních řešení diskutují návazná školení garantovaná státem. O jejich zavedení projevil zájem 76 % řidičů začátečníků. Pozitivní odezvu

a tzv. evaluační jízdu. Zájem o jeho zavedení projevil 80 % řidičů.

Rychlá jízda

Mimo výše zmíněná opatření se výzkum zaměřil i na vnímání změn

oblíbené netěšily. Se snížením maximální povolené rychlosti mimo město z 90 na 80 km za hodinu souhlasí 31 % řidičů a snížení rychlostního limitu v obci z 50 na 30 km by akceptovalo už pouze 15 % řidičů.

Tresty za přestupky jsou jen jednou stranou mince.

měl i koncept řidičáku na zkoušku. Řidičák na zkoušku je preventivní opatření, kdy, pokud řidič začátečník spáchá během následujících dvou let šestibodový přestupek nebo mu je řidičský průkaz zadržen za závažný přečin, musí absolvovat dopravněpsychologickou přednášku

rychlostních limitů. Obecně lze říci, že čeští řidiči by na silnicích radši zrychlovali. S navýšením maximálního rychlostního limitu na dálnicích ze 130 na 150 km za hodinu by souhlasilo 48 % řidičů. Naopak návrhy vedoucí ke snížení maximální povolené rychlosti se moc velké

O výzkumu

Výzkum realizovala nezávislá výzkumná agentura Ipsos ve spolupráci s Českou asociací pojišťoven. Kvantitativní sběr dat proběhl v září 2022, a to jako on-line dotazníkové šetření na 1000 respondencích (z toho 790 řidičů) ve věku 18–79 let v kvótním výběru podle pohlaví, věku, vzdělání, regionu a velikosti místa bydliště a skupinové diskuse. Kvalitativní část probíhala formou dvou skupinových diskusí v prosinci 2022 a zúčastnili se jí v první fázi zkušební a v druhé nezkušební řidiči.

Požáry v Česku

Až 1,2 mld. Kč nepojištěných škod v roce 2021

RNDr. Petr Jedlička, Ph.D.,
vedoucí oddělení pojistné matematiky a analýz, SUPIN

V následujícím příspěvku popíšeme základní trendy vztahující se k riziku vzniku požárů a jejich důsledkům, k celkové výši škody na základě dostupných celotržních údajů od pojišťoven, které budou dále srovnané i s údaji ze statistik a ročenek Hasičského záchranného sboru (HZS) ČR.

Statistiky řešených pojistných událostí z požárů

Údaje sbírané v rámci statistik České asociace pojišťoven vztahující se k počtu a objemu jednotlivých rizik z pojištění majetku zahrnuje také riziko požárů. Od roku 2020 je každoroční počet pojistných událostí řešených v důsledku požárů

Nicméně požáry mají výrazně vyšší zastoupení na celkovém objemu všech majetkových škod (v roce 2021 se jednalo vlivem vysokého úhrnu majetkových škod vlivem tornáda na jižní Moravě o 15% podíl, nicméně v roce 2022 se požáry podílely na 28 % celkového závazku majetkového pojištění), kdy dosáhly celkem cca 3,6 mld. Kč celkové pojištěné škody.

Celkové počty požárů dle statistik HZS

V rámci statistických přehledů HZS jsou k dispozici dva druhy údajů. Např. na webových stránkách HZS¹ lze najít shrnující týdenní přehledy o celkových počtech šetřených požárů navíc s uvedením těch nejvýznamnějších událostí (do počátku roku 2023 byla navíc uvedena vždy i stručná charakteristika, rozsah a následky největších zásahů).

V tomto přehledu vychází za rok 2022 celkem 20 368 nastalých případů požárů, což proti 17 036 případů za rok 2021 představuje nárůst cca o 20 %. Celková odhadovaná výše škody dle HZS spojená s událostmi, kde sbory hasičů zasahovaly, vychází za rok 2021 cca 3,3 mld. Kč a pro rok 2022 se jedná o cca 3,6 mld. Kč.

Spíše jen shodou okolností se tyto hodnoty velmi blíží roční výši objemu pojistných událostí komentovaných v první polovině tohoto příspěvku.

Celková průměrná výše škody z jednoho požáru vychází v tomto přehledu cca 195 tis. Kč v roce 2021, resp. 177 tis. Kč za rok 2022, což je výrazně nižší než průměrná výše jedné pojistné události z požáru. Důvodem je, že související vyšší počet událostí spíše než s rizikem systémové existence velkého počtu nepojištěných požárů má spojitost s existencí vysokého počtu požárů se zásahy jednotek hasičů, kde ale zásadní škoda nevzniká. Typicky se může jednat o požáry trávy, odpadu nebo jiné poplachy, kde reálná velká škoda nevzniká.

Celková průměrná výše škody z jednoho požáru je 177 tis. Kč.

poměrně stabilní a dosahuje cca 5 300 případů každý rok, viz tabulka 1.

Požáry se tak na celkovém počtu ročně řešených pojistných událostí (přes 270 tis.) podílejí cca 2 %. Výrazně vyšší zastoupení na všech škodách z pojištění majetku mají škody vzniklé vichřicí (cca 18 % všech pojistných událostí z pojištění majetku v roce 2022) nebo vodovodní škody se 16% podílem (za rok 2022 vzniklo cca 44 tis. vodovodních škod, které řeší pojišťovny z pojištění majetku).

V dlouhodobém srovnání celkový objem pojistných událostí z požárů kolísá dle nahodilé existence individuálních velmi vysokých pojistných událostí (v řádu stamiliónů, extrémně případně i výše).

U rizika požárů proto vychází nejvyšší hodnota průměrné škody ze všech typů rizik, např. za rok 2022 dosahuje průměrná výše požárů cca 670 tis. Kč, byť i na této časové řadě se projevují oscilace dané nahodilou existencí velmi vysokých požárů pouze v některých letech.

Této hypotéze nasvědčuje i bližší dělení zásahů v tomto týdenním přehledu, kde cca 2,3 % zásahů je uvedených s detailním popiskem souvislostí požáru, nicméně tyto případy se na celkové škodě podílejí cca 92 % a jejich průměrná výše dosahuje poslední dva ročníky 2021 a 2022 vždy přes 7 mil. Kč, zatímco na zbylých 97,7 % zásahů vychází průměrná výše škody pouze cca 16 tis. Kč. Proto se v první skupině vyskytují komplikované ničivé požáry domů, průmyslových objektů, elektrických zařízení atd., zatímco druhá blíže nepopisovaná

skupina bude zahrnovat drobnější výjezdy bez zásadnějších škod velkého rozsahu.

Druhým zdrojem ze strany HZS jsou statistiky řešených požárů zpracované v rámci statistické ročenky². Za analyzované ročníky 2021 a 2022 vychází 29% růst případů požárů, přičemž počet za rok 2022 (jedná se o 20 813 požárů) poměrně dobře souhlasí s předběžnými údaji týdenních přehledů (20 368), nicméně v roce 2021 se obě hodnoty již výrazněji liší a korekce v rámci ročenky (16 153 požárů) je proto vyšší proti předběžně uváděným 17 036 požárům.

Zpřesněný objem celkové škody z požárů publikovaný ve statistických ročenkách HZS dosahuje 4,3 mld. Kč za rok 2021 a 5,3 mld. Kč za rok 2022, čemuž odpovídá průměrná výše jednoho požáru cca 250 tis. Kč.

Srovnání obou přístupů a interpretace závěrů

Kdybychom předpokládali, že odhad jednotek HZS celkové výše škody poměrně přesně vyjadřuje celkovou vzniklou (ekonomickou) škodu, vycházel by

Tabulka 1: Počet pojistných událostí z požáru

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5 807	6 010	5 995	5 943	5 438	5 326	5 307

Zdroj: ČAP

Tabulka 2: Objem pojištěných škod z požáru (tis. Kč)

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2 926 895	2 951 291	3 090 884	1 872 619	1 932 559	3 167 078	3 588 138

Zdroj: ČAP

Tabulka 3: Průměrná škoda z požáru (Kč)

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
504 029	491 063	515 577	315 097	355 380	594 645	676 114

Zdroj: ČAP

odhad mezery v pojištění na úrovni cca 1,2 mld. Kč v roce 2021, resp. 1,7 mld. Kč. V případě, že by odhad celkové výše škody byl systematicky podhodnocený, vycházela by související mezera v pojistné ochraně ještě vyšší.

Lze odhadnout, že průměrná výše nepojištěných požárů s využitím zpřesněných údajů dle ročenky dosahuje cca 109 tis. Kč v obou sledovaných ročnících 2021 a 2022 a celkově by se jednalo o 10,8 tis. případů v r. 2021, resp. 15,5 tis. požárů o rok později.

Anketa: Jsou zákonné nároky na bezpečnost v souladu, nebo v rozporu s riziky a pojistnými událostmi, které řešíte?

Michal Krajčovič, zdroj: ČPP

Za ČPP odpovídal Michal Krajčovič, ředitel úseku podnikatelských rizik:

Vývoj technických norem je obvykle opožděný za vývojem technologií. Tak je tomu například i s domácími fotovoltaickými elektrárnami na střechách domů. Pokud se navíc nástup technologie na trh podpoří dotacemi, jak je tomu nyní v ČR, tak výsledkem je značné množství fotovoltaických elektráren nainstalovaných dříve, než pro ně začnou platit české technické normy. Důsledkem toho je rozdílná kvalita provedení jednotlivých instalací z pohledu požární ochrany. Aktuální zákonné nároky na bezpečnost a reálná rizika jsou zde brány jako dvě víceméně rozdílné věci.

V případě, že při poptávce zjistíme zájem klienta o pořízení střešních fotovoltaických systémů, předáme mu doporučení, na jaké aspekty si při realizaci dávat pozor. Veřejnost dlouhodobě informujeme o potřebě přizvat si k instalaci odbornou firmu. Tím se dá riziko částečně eliminovat, ale zaručit správnou realizaci FVE bez podpory legislativy a norem je téměř nemožné.

Za UNIQA odpovídal Zdeněk Hruška, manažer majetkového a odpovědnostního pojištění:

Obecně lze potvrdit, že na dodržování obecných norem a předpisů v UNIQA stavíme, v pojistných podmínkách je nicméně konkrétně nespecifikujeme i s ohledem na jejich různorodost, kdy každého klienta se mohou týkat povinnosti jiné. Vlastník domu by je měl znát a brát na zřetel vždy, bez ohledu na uzavřené pojištění.

Nicméně se samozřejmě zaměřujeme na individuální speciální okolnosti, jež mohou znamenat vyšší rizika v konkrétním případě. Pokud je například klientovi uložena zvýšená ochrana proti požáru v důsledku instalovaných fotovoltaických panelů na střeše domu, je to i pro nás bod k bližšímu zkoumání, pokud se potvrdí, že následný požár vznikl a rozšířil se právě z místa této technologie. Stejně tak v případě pojistných událostí vzniklých požárem ověřujeme zprávu od hasičů, zda byly v pořádku spalinové cesty. Případné nedostatky mohou mít za následek krácení, nebo dokonce i odmítnutí výplaty pojistného plnění.

Zdeněk Hruška, zdroj: UNIQA

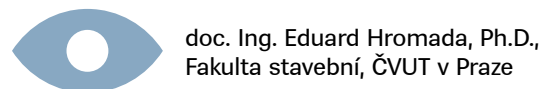
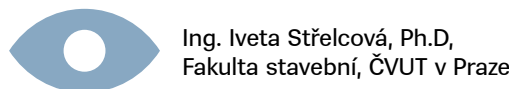
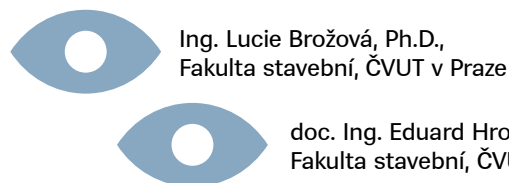
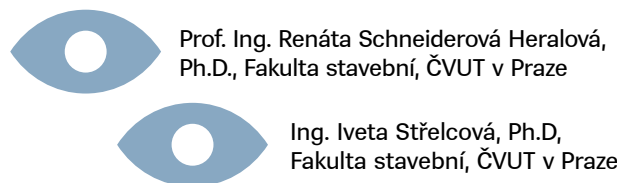
¹ Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pozary-v-ceske-republice-tydenni-prehledy-s-vybranymi-pozary-za-rok-2023-od-2-1-2023.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>.

² Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>.

Máte dobře pojištěný dům?

ČAP spustila kalkulačku hodnoty staveb pro ověření korektnosti pojistné hodnoty nemovitostí

ČAP spolupracuje s ČVUT v Praze na tzv. kalkulačce pojistných hodnot, kterou od července nabízí uživatelům z řad široké veřejnosti k ověření korektnosti nastavení pojistných hodnot nemovitého majetku. Tento článek popisuje principy výpočtu hodnoty staveb, které vedou ke stanovení doporučené pojistné hodnoty.

Cílem spolupráce bylo vytvořit metodiku výpočtu jednotkové ceny typizovaných druhů staveb – rodinných domů. Jednalo se o rodinné domy se šikmou střechou a rodinné domy s plochou střechou, které se lišily počtem podlaží (podzemní podlaží, nadzemní podlaží, podkroví).

Navržená metodika pro výpočet hodnoty staveb ke stanovení doporučené pojistné hodnoty rodinných domů vychází z běžně používaných pravidel rozpočtování nákladů ve stavebnictví.

Doporučená pojistná hodnota rodinných domů se skládá z položek:

- hard cost
 - orientační hodnota rodinného domu (Kč/m²) vč. profesí, ve variantě standard nebo nadstandard
 - vybavení navíc (přirážka k orientační hodnotě rodinného domu)
 - venkovní úpravy (přirážka k orientační hodnotě rodinného domu)
 - demolice (přirážka k orientační hodnotě rodinného domu)
- soft cost (vedlejší náklady, tzn. náklady na zařízení staveniště, projektové a inženýrské činnosti apod.) (přirážka k orientační hodnotě rodinného domu)
- DPH

Orientační hodnota rodinného domu

Pro ocenění každého jednotlivého typu rodinného domu bylo využito vždy několik projektů rodinných domů se standardními konstrukcemi a vybavením. Ve všech případech se jedná o návrhy rodinných domů respektující aktuální ČSN EN, s nízkými nároky na dodanou energii (nZEB – s téměř nulovou spotřebou energie). Pro tyto návrhy rodinných domů byly zpracovány soupisy prací s výkazy výměr a ty byly následně oceněny v softwaru KROS 4 s využitím cenové soustavy ÚRS Praha v cenové úrovni 2022/II. Pro každý typ rodinného domu byl vyčíslen ukazatel rozpočtových nákladů vztažený k 1 m² zastavěné plochy všech podlaží. Pro každý soupis prací s výkazem výměr standardního rodinného domu byla zpracována varianta s nadstandardními konstrukcemi a vybavením. Nadstandardní varianta byla oceněna stejným způsobem.

Pro stanovení orientačních hodnot rodinných domů byly použity návrhy rodinných domů zděné konstrukce, které představují většinu trhu. Nicméně jsou použitelné i pro rodinné domy dřevěné konstrukce. Na základě provedené rešerše studií zabývajících se vlivem materiálu nosné konstrukce na pořizovací náklady rodinných domů

je rozdíl v pořizovacích nákladech pro rodinné domy o 1 nadzemním podlaží, resp. o 1 nadzemním podlaží a podkroví, obvykle v intervalu 2–6 %.

Jako vstup pro vyčíslení doporučené pojistné hodnoty rodinných domů je k dispozici hodnota pro standardní a nadstandardní variantu.

Vybavení navíc mimo orientační hodnotu rodinného domu

V orientační hodnotě rodinného domu ve standardním a nadstandardním provedení nejsou započteny například náklady na pořízení fotovoltaické elektrárny s bateriovým úložištěm, krbu s výměníkem, tepelného čerpadla nebo inteligentních řídicích systémů. V případě, že se toto vybavení v konkrétním rodinném domě vyskytuje, doporučuje se pojistnou hodnotu navýšit podle v metodice doporučených sazeb.

Venkovní úpravy

Venkovní úpravy (tzn. přípojky inženýrských sítí a jejich součástí, oplocení, zpevněné plochy apod.) nejsou součástí pojistné hodnoty rodinného domu. Z toho důvodu je doporučeno jejich ocenění ve formě přirážky k hodnotě rodinného domu ve výši **4–6 %** dle rozsahu a standardu.

Náklady na demolice

V případě, že se náklady na demolice nepřipojují samostatně, je nutné navýšit orientační hodnotu rodinného domu o náklady na odstranění konstrukcí, odvoz sutí na skládku a skládkovné. Navýšení nákladů o demolice by mělo být v rozmezí **10–15 %** z orientační hodnoty rodinného domu.

Náplň orientačních nákladů a oceňovací podklad

Podkladem pro stanovení hard cost byla na trhu dostupná cenová soustava ÚRS Praha, a.s., použitá v softwaru KROS 4, poskytovatel ÚRS Praha, a.s. (c. ú. 2022/II). Cenová soustava obsahuje úplné popisy stavebních konstrukcí a prací, podmínky užití cen, sazby přímých nákladů (tzn. skladbu cen). Jedná se o průměrné ceny stavebních konstrukcí a prací stanovené kalkulací podle tzv. kalkulačního vzorce. Jednotková cena stavební konstrukce a práce zahrnuje jednak přímé náklady (náklady na materiál, mzdy, stroje, ostatní přímé náklady), ale i nepřímé náklady (výrobní a správní režie) a zisk. Sazby jsou kalkulovány na základě stanovení množství jednotlivých potřeb (materiálů, mezd, strojů). Jednotlivé potřeby jsou oceněny cenami, resp. sazbami, které jsou získávány výběrovými šetřeními.

Směrné (orientační) ceny uvedené v cenových soustavách reprezentují náklady na konkrétní jednotku stavební práce prováděné za určitých kvalitativních a kvantitativních podmínek. Svázání orientační ceny s jejím detailním popisem a podmínkami platnosti a použití umožňuje přesné vymezení způsobu ocenění dané stavební práce. Ve směrných (orientačních) cenách v cenové soustavě ÚRS Praha jsou zahrnuty základní rozpočtové náklady (označují se ZRN):

- zdroje zabudované do stavby, resp. nutné k odstranění stavby
 - přímý materiál – materiál zabudovaný nebo spotřebovávaný při provádění konstrukcí a prací
 - přímé mzdy – náklady na výrobní dělníky
 - stroje – náklady na práci stavebních strojů a mechanismů
 - ostatní přímé náklady – sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, dopravní tarify, nájemné
- zdroje nutné k provozu stavby a firmy
- výrobní režie
- správní režie
- zisk dodavatele – náklad z pohledu investora

Tabulka 1: Orientační hodnota rodinného domu pro standardní a nadstandardní vybavení (Kč/m² zastavěné plochy všech podlaží)

	Typ rodinného domu	Standard	Nadstandard
	Jedno nadzemní podlaží nepodsklepený, bez obytného podkroví	31 200	41 500
	Jedno nadzemní podlaží nepodsklepený, s obytným podkrovím	25 400	33 400
	Jedno nadzemní podlaží podsklepený, bez obytného podkroví	26 000	33 950
	Jedno nadzemní podlaží podsklepený, s obytným podkrovím	25 000	33 400
	Dvě nadzemní podlaží nepodsklepený, bez obytného podkroví	27 100	34 800
	Dvě nadzemní podlaží nepodsklepený, s obytným podkrovím	26 400	34 000
	Dvě nadzemní podlaží podsklepený, bez obytného podkroví	27 800	34 900
	Dvě nadzemní podlaží podsklepený, s obytným podkrovím	28 100	35 100
	Jedno nadzemní podlaží nepodsklepený	26 850	35 600
	Jedno nadzemní podlaží podsklepený	29 500	34 400
	Dvě nadzemní podlaží nepodsklepený	27 850	39 400
	Dvě nadzemní podlaží podsklepený	24 900	33 250

Zdroj: ČVUT

V nákladech na přímý materiál je prodejní cena materiálů, výrobků, polotovarů, dílců, dále náklady na spojovací a pomocný materiál a na opakovaně používaný materiál. V nákladech spojených s pořízením materiálu jsou kromě ceny výrobce přímé a nepřímé náklady spojené s pořízením. Hodnotou nebo účelem nevýznamné materiály (spojovací materiál, pomocný materiál apod.) je možno zahrnout do kalkulace společně pod označením ostatní materiál. Náklady na ostatní materiál mohou být stanoveny propočtem nebo odhadem, popř. mohou být vyjádřeny procentní sazbou z nákladů na kalkulovaný materiál.

Ve mzdových nákladech je spotřeba lidské práce vyjádřena v hodinách nebo normohodinách a oceněna základním hodinovým mzdovým tarifem a příslušnými dalšími složkami mzdy (příplatky, doplatky, pohyblivé složky mezd) nebo hodinovou mzdovou sazbou rovněž doplněnou o pohyblivé složky.

Metodika vychází z běžně používaných pravidel rozpočtování nákladů ve stavebnictví.

V ostatních přímých nákladech jsou ceny technologické energie, odpisy hmotného majetku. Přepravené se oceňuje dopravními tarify dopravců.

Náklady na provoz stavebních strojů jsou stanovené jako ocenění počtu hodin stroje v provozu nebo v klidu příslušnou hodinovou cenou, nájemným nebo sazbou strojohodiny. Sazba obvykle zahrnuje podíl odpisů stroje, podíl nákladů na opravy, podíl nákladů na

Výstupem kalkulačky je pojistná hodnota nemovitosti, která je pouze jedním ze vstupů pro určení konečné ceny nemovitosti. Konečná cena je vždy kromě pojistné hodnoty určena na základě souboru mnoha dalších kritérií, a to jedinečných v rámci každé pojišťovny.

Principy výpočtu pojistných hodnot retailových staveb, ze kterých kalkulačka vychází, jsou obsahem samoregulačního oceňovacího standardu ČAP: systém stanovení hodnoty rodinného domu v retailovém pojištění, který byl schválen prezidiem ČAP a vstupuje v platnost k 1. červenci 2023.

přemístění stroje po staveništi, podíl nákladů na převozy na jiné stavby, k opravám, podíl nákladů na montáže a demontáže, náklady na mzdy obsluhy, náklady na provozní hmoty.

Výrobní a správní režie je zpravidla kalkulována přírážkovou kalkulací pomocí režijních přírážek, sazeb, koeficientů nebo na základě skutečných nákladů minulých období s přihlédnutím ke změnám předpokládaným v období, pro které se náklady kalkulují,

se k umístění stavby, její přípravě a k dalším okolnostem, které souvisejí s individuálním provedením stavby jako celku. Náklady spojené s umístěním stavby obsahují náklady na provozní a sociální zařízení staveniště, územní vlivy, mimořádně ztížené pracovní prostředí. V této položce jsou uváděny náklady, které nejsou oceněny v rámci nákladů na stavební objekty. Náklady spojenými s umístěním stavby mohou být například náklady na zařízení

případně na základě rozpočtů budoucích režijních nákladů.

Vedlejší a ostatní náklady

Kromě nákladů bezprostředně souvisejících s realizací stavební činnosti existuje i množství dalších, které v souvislosti s ní vznikají. Představují náklady předrealizační fáze stavby (projektové, průzkumné a geodetické práce) a dále náklady vztahující

staveniště, náklady vyvolané provozními vlivy (například provozem investora, třetích osob, silničním, železničním, městským kolejovým provozem v blízkosti staveniště, zdraví škodlivým prostředím), náklady vyvolané územím se ztíženými výrobními podmínkami, náklady vyvolané mimořádně ztíženými dopravními podmínkami apod.

Základní rozpočtové náklady (zde orientační hodnota rodinného domu) představují ceny zdrojů zabudovaných do stavby a náklady na jejich zabudování. Vedlejší a ostatní náklady slučují všechny ostatní náklady, které se sice do stavby přímo nezabudovávají, ale jsou nutné na přípravu, realizaci a dokončení stavby.

Pro rodinné domy je doporučeno použít přírážku **ve výši 2,8–6,1 %** z orientačních nákladů rodinného domu, přičemž pro standardní provedení se doporučuje vyšší sazba, pro nadstandardní provedení nižší sazba. Průměrnou sazbu soft cost pro rodinné domy uvádí poskytovatel oceňovacích podkladů **ve výši 4,4 %**.

Struktura doporučené pojistné hodnoty rodinného domu

Struktura doporučené pojistné hodnoty rodinného domu je shrnuta v uvedeném schématu.

Schéma sestavení doporučené pojistné hodnoty RD		
Doporučená pojistná hodnota rodinného domu		
Hard cost	Soft cost	DPH
Orientační hodnota standard/nadstandard (Kč/m ²)	Vedlejší a ostatní náklady (% přírážka) 2,8–6,1 %	Dle legislativy 15 % 21 %
Vybavení navíc (% přírážka)		
Venkovní úpravy (% přírážka) 3–6 %		
Demolice (% přírážka) 10–15 %		

Zdroj: ČVUT

Pandemie nás posunula k západním zemím

Cestovní pojištění najdete v nabídce většiny pojišťoven na českém trhu, přesto tvoří jeho minoritní podíl. Jaké to je, uspět v této konkurenci jako specialista, jsme se zeptali Libora Dvořáka, ředitele ERV Pojišťovny.

Po získání ocenění v rámci ankety Pojišťovna roku, kde ERV Evropská pojišťovna obhájila loňské prvenství v kategorii Specializované pojišťovny, jste uvedl, že chcete na český trh přinášet nové standardy. Které to jsou?

Standardy mám na mysli hlavně ty produktové a technologické. Nicméně stejně tak klademe a budeme klást důraz na etickou část naší činnosti, chcete-li na morální standardy.

Cestovní pojištění je ideální produkt pro digitalizaci ve všech fázích jeho životního cyklu, ať již je to jeho prodej, následné úpravy, či v neposlední řadě hlášení a likvidace pojistné

pojištění pokut nebo akceptace pojistné události v případě požití alkoholu.

Důraz na dodržování vysoké úrovně etiky a morálních standardů je základem naší firmy. Neslibujeme nespílitelné, jen abychom se zavdčili. O našem pojištění informujeme velmi transparentně, a pokud obsahuje nějaká omezení či výluky, raději je ještě zvýrazníme, abychom nic neskrývali.

V jakých ohledech Vám specializace na cestovní pojištění přináší výhody a kde naopak spatřujete nevýhody? Specializace na cestovní pojištění je základním stavebním kamenem nejen pro naši společnost, ale i pro

Jak se z Vašeho pohledu tento segment pojištění v České republice vyvíjí, například i v porovnání se zahraničím? Roste propojištěnost, nebo spíše počet pojištěných? Obdobně jako u jiných pojištění propojištěnost skokově vzrostla po nějaké krizi či přírodní katastrofě. U cestovního pojištění, nepřekvapivě, touto katastrofou byla pandemie onemocnění covid-19. Vůbec nejvyšší propojištěnosti jsme tedy logicky dosahovali v době pandemie, kdy si lidé uvědomovali rizika a chtěli mít jistotu, že o ně bude v případě potřeby postaráno. S ustupující pandemií si však někteří mylně myslí, že jim už žádná rizika nehrozí, a na cestovní

Nevylepšujeme produkty o rizika, která směřují proti podstatě pojištění.

události. V tomto ohledu chceme trhu udávat směr, přicházet s inovacemi, zjednodušovat. Cokoli lze, převádíme z papíru do elektronické podoby. S partnery komunikujeme přes moderní rozhraní, aby jakékoli změny mohly probíhat v reálném čase a mohly reagovat na měnící se potřeby v řádu jednotek vteřin.

Produktovými standardy myslím to, že nechceme nikdy nabízet našim klientům pojištění, o kterém nejsme 100% přesvědčení, že je pro daný typ cesty vhodné z pohledu rozsahu i výše pojistných částek. Zároveň nevylepšujeme produkty o rizika, která z našeho pohledu směřují tak trochu proti podstatě pojištění, jako například

celou mezinárodní skupinu ERV. Za hlavní přednosti pokládám možnost soustředit veškeré naše úsilí pouze na cestovní pojištění, a tím i schopnost zacházet do detailů, které mohou být klíčové jak pro nastavení kvalitní služby zákazníkovi, tak i z pohledu řízení nákladů a tím i ceny nabízených produktů.

Vzhledem k úzkému spektru produktu cestovního pojištění je nevýhoda v nepředvídatelnosti geopolitických změn či ekonomického vývoje. V poslední době mohou mít vliv i výrazné klimatické změny. Cestovní ruch je velmi citlivý na tyto vnější faktory a pojišťovna na ně musí umět vždy obratem reagovat.

pojištění opět tak trochu zapomínají. Nicméně i v tomto ohledu se cestovní pojištění neliší od ostatních pojistných produktů.

Pandemie nás ale také posunula blíže k západním zemím z pohledu na strukturu pojištěných rizik. Ještě před pár lety dominovalo na našem trhu zejména pojištění tzv. léčebných výloh velmi často spojené v balíčku s pojištěním zavazadel, úrazu či odpovědnosti. V posledních pár letech vzrostl výrazně zájem o pojištění stornopoplatek. Objem předepsaného pojistného v této oblasti se vyrovnává pojistnému za ostatní rizika, zejména pojištění léčebných výloh. Současně pozorujeme, že se naši klienti více

Na celém trhu je v tuto chvíli pojištěno cca 550 cestovních kanceláří, což je oproti „předcovidovému“ roku 2019 přibližně 40% pokles.

zajímají o další součásti cestovního pojištění, jako jsou úhrada nákladů v případě zpoždění zavazadel, přerušení či zrušení své cesty v jejím průběhu, zajištění opravy vozidla v zahraničí či jeho odtah do ČR atd. Z toho je jasně vidět, že lidé se více zajímají o širší škálu služeb, které cestovní pojištění nabízí, a využívají ho jako komplexní ochranu pro svoji cestu do zahraničí.

Pokud bychom ještě zůstali u srovnání s ostatními zeměmi, jaké pojistné plnění převažuje u nás a lišíme se v něčem oproti jiným trhům? Podceňují Češi například pojistné limity?

Aktuálně se dá říci, že poměr mezi náklady na pojistná plnění u pojištění léčebných výloh je srovnatelný s náklady vyplacenými z pojištění zrušení cesty, tzv. storna. Díky rozšiřování škály pojištěných rizik samozřejmě evidujeme rostoucí náklady na pojistná plnění i v těchto

nových oblastech. Tím se, jak jsem již uvedl, přibližujeme vyspělým zemím, kde lidé vnímají cestovní pojištění jako komplexní službu, nikoli jako věc, díky které nebudeme muset platit ošetření, pokud se v zahraničí zraníme nebo onemocníme.

Odpověď na otázku týkající se pojistných limitů není vůbec jednoduchá. Cestovní pojištění obvykle obsahuje více typů rizik se samostatnými limity či „podlimity“. Abych alespoň částečně odpověděl na tuto otázku, musím férově říci, že u pojištění léčebných výloh se mi jeví, že naprostá většina pojištěnů má pojistné limity nastavené dostatečně. Nicméně když se podívám pozorněji například na „podlimit“ pro zubní ošetření, tak už si nejsem tak jist. Bohužel v poslední době vidíme na trhu cestovního pojištění i opačný trend, kdy některé pojišťovny začaly nabízet produkty s extrémně vysokými, či dokonce neomezenými

limity léčebných výloh. Dokážu pochopit zejména marketingový smysl takových nabídek, nicméně mám obavy, že tímto prokazují produktu cestovního pojištění spíše tzv. medvědí službu. To, co klientovi v zahraničí zachrání zdraví či život, není neomezený limit, ale včasná profesionální koordinovaná pomoc zajištěná asistenční službou pojišťovny.

Cestovní ruch velmi poznamenala pandemie covidu-19, dnes se potýkáme s ekonomickou krizí. Jaké dopady to podle Vás má na segment cestovního pojištění?

Z pohledu cestovního ruchu a prodeje cestovního pojištění si dovoluji tvrdit, že pandemie v tuto chvíli již není zásadní téma. Naši klienti samozřejmě vyžadují ujištění, že pojištění bude krýt i náklady spojené s případným onemocněním covidem-19. Pokud se ovšem bavíme o nákupních zvyklostech, tak se opět vracíme do doby, kdy lidé své dovolené plánují s předstihem a opět jsou populární tzv. first-minute nákupy, kdy si naši klienti kupují pojištění i s téměř ročním předstihem. Nicméně, jak už jsem také zmínil, díky pandemii se lidé začali více zajímat o konkrétní podmínky cestovního pojištění a mezi turisty vyrazujícími na dovolenou do zahraničí se zvýšila propojenost.

V současné situaci, kdy vidíme stále rostoucí prodeje zájezdů u našich hlavních partnerů, mám pocit, že současné ekonomické problémy se výjezdového cestovního ruchu výrazně nedotýkají. Naše historické zkušenosti ovšem říkají, že na tento segment působí ekonomické problémy s určitým časovým odstupem, a tedy můžeme velmi pravděpodobně očekávat propad poptávky v příštím roce. Současně je ale velmi důležité si uvědomit, že o nákupu zájezdu do zahraničí (a tím i cestovního pojištění) rozhodují velmi výrazně psychologické faktory, jako například „chuť užít si alespoň dovolenou u moře“. Výsledkem tedy překvapivě nemusí být menší počet turistů cestujících do zahraničí, ale změna v délce dovolené, destinaci, úrovni služeb atd.

A mění se v těchto souvislostech návyky turistů a uvažování o dovolené, případně množství služebních cest u firemních klientů?

Pokud jde o soukromé cesty, tak jsem již částečně odpověděl

v předešlé otázce. V letošním roce očekávám opět velmi dobrou sezónu a odhaduji, že na dovolenou do zahraničí vyrazí přes 7 mil. osob. V loňském roce to bylo 6,6 mil. Zároveň předpokládám, že se opět začne vyrovnávat poměr cest přes CK s individuálními cestami. S tím také souvisí růst podílu letecké dopravy, zatímco během pandemie lidé spíše cestovali autem do okolních zemí.

Co se týče služebních cest, ty jsou obecně velmi specifické. Jejich zaměření se značně liší četností, délkou pobytu a typem destinace. Na rozdíl od soukromých cest do zahraničí počet těchto služebních stále dosahuje zhruba poloviční úrovně ve srovnání s dobou před pandemií. Je evidentní, že díky úžasnému posunu v on-line komunikaci, systému webových konferencí apod. je v současnosti mnoho pracovních či obchodních schůzek zrealizováno bez potřeby cestovat. Na druhou stranu stále existují činnosti či jednání, které nelze vyřešit on-line a vyžadují cestování. Věřím, že i tento segment cestovního pojištění bude v následujících letech růst, a to jak díky zvýšenému počtu cest do zahraničí spojených s ekonomickým oživením, tak i díky rostoucí potřebě zaměstnavatelů zajistit svým zaměstnancům na zahraničních služebních cestách jistou úroveň ochrany. Je na pojišťovnách, aby upravovaly svou nabídku tak, aby těmto „novým“ potřebám vycházela vstříc.

Velkým tématem pojistného trhu bylo v době pandemie covidu-19 také pojištění cestovních kanceláří proti úpadku. Jaký je aktuální pohled zajišťatelů na tato rizika?

Cestovní kanceláře jsou pro nás velmi důležité, protože pro nás představují hlavní distribuční kanál. Pojištění pro případ úpadku CK je velice medializované a vztahuje se na situace, kdy by cestovní kancelář zkrachovala a nebyla schopna splatit své závazky vůči svým klientům. Na celém trhu je v tuto chvíli pojištěno cca 550 cestovních kanceláří, což je oproti „předcovidovému“ roku 2019 přibližně 40% pokles. To číslo může vypadat děsivě, ale většina CK, které z trhu zmizely, raději sama ukončila nebo přerušila činnost. S odchodem menších CK pak došlo ke zvýšení koncentrace zákazníků k největším pěti CK.

Při sjednávání pojištění proti úpadku cestovní kanceláře postupujeme velmi obezřetně a analyzujeme řadu faktorů. Našimi klienty u tohoto produktu je asi 70 velkých a středních cestovních kanceláří a s většinou z nich spolupracujeme dlouhá léta. Nicméně situace v pohledu zajišťatelů na tuto oblast je bohužel setrvale napjatá. Tento byznys je pro ně už od krachu CK Thomas Cook velmi rizikový, a přestože významná většina českých cestovních kanceláří ekonomicky ustála období spojené s pandemií, zajišťatelé jsou nadále velmi opatrní v poskytování kapacit na tento typ rizik. Snažíme se využívat našich dlouholetých kontaktů, znalosti trhu i faktu, že se u nás pojištěným CK zatím krachy vyhýbaly. Je ale jasné, že dlouhodobě je aktuální model pojištění insolvence CK neudržitelný. Proto se z pozice aktivního člena ČAP budeme snažit přesvědčit Ministerstvo pro místní rozvoj a další instituce k umožnění využívání i alternativních modelů garancí, které jsou aplikovány v západní Evropě.

Krom jiných velkých firem poskytuje Vaše pojišťovna cestovní pojištění také Ministerstvu zahraničních věcí. Má nějaké specifické požadavky, například v oblasti krytí rizik?

V první řadě jsem velmi rád, že jsme s Ministerstvem zahraničních věcí (MZV) prodloužili spolupráci na další čtyři roky. Těší mě, že jsme prokázali, že jsme společně s pojišťovnami Kooperativa a PVZP pro MZV silným partnerem, který dokáže zaměstnancům ministerstva i jejich rodinám poskytnout jistoty i v destinacích, které jsou často nestabilní nebo rizikové. S tím souvisí i řada specifických požadavků. Pojištění, které poskytujeme pracovníkům MZV, není

typické cestovní pojištění. Dá se říci, že má některé prvky ze zdravotního pojištění, ale nerad bych zde zacházel do detailů.

Podstatné je, že máme od zaměstnanců, které MZV dlouhodobě vysílá do zahraničí, pozitivní reakce na fungování naší služby. Pro nás je to velká výzva a zodpovědnost, protože místní podmínky musíme znát stejně dobře jako lidé, kteří tam dlouhodobě žijí.

Letošní rok je ve znamení oslav 30 let pojistného trhu. Jak se podle Vás pojistný trh v oblasti cestovního pojištění za uplynulých třicet let posunul?

Začátky naší pojišťovny v tuzemsku byly dobrodružné. V samotném počátku jsme nabízeli pojištění s asistencí v zahraničí. Nikdo této službě nevěřil, přestože služba byla poskytovaná v češtině u asistenční centrály v Brightonu, kde pracovali čeští emigranti. Ti zpočátku ani nevěřili, že naši klienti odmítali pomoc v tíživé situaci. Mnozí spoluobčané si často neuvědomovali, že v cizině musí někdo platit za lékařskou péči a kontrolovat její kvalitu. Tak jako u jiných typů pojištění se i trh cestovního pojištění začal před 30 lety v zásadě tvořit od nuly. Nicméně vzhledem k cestovatelskému duchu našeho národa si cestovní pojištění našlo své místo na trhu. Řekl bych, že zatímco pro období tak do roku 2000 byly charakteristické předpřipravené hotové „produktové balíčky“, se vstupem do 21. století se situace změnila. Začala se zvyšovat individualizace služeb a produktů. Dnes mají například naši klienti možnost si vybrat z více základních variant pojištění, které si mohou doplnit o řadu připojištění tak, aby jim pojištění poskytlo přesně to, co potřebují.

Libor Dvořák

Již během studií na pražské VŠE nastoupil do Hasičské vzájemné pojišťovny, kde před odchodem působil jako finanční ředitel. Na stejnou pozici přešel v roce 2002 do Evropské pojišťovny, kde byl od května 2009 rovněž členem představenstva. Funkci předsedy představenstva a generálního ředitele zastává od dubna 2019.

Pojišťovna roku

Slavnostní vyhlášení výsledků 22. ročníku odborné ankety

Asociace českých pojišťovacích makléřů ve spolupráci s Českou asociací pojišťoven vyhlásila již 22. ročník odborné ankety Pojišťovna roku. Rekordní počet profesionálů, kteří vyplnili přes dva a půl tisíce virtuálních anketních lístků, hodnotil nejlepší pojišťovny za rok 2022.

Zdroj: AČPM

▲ Všichni ocenění v rámci 22. ročníku odborné ankety Pojišťovna roku

Ceremoniálu, který proběhl 11. 5. 2023 v Kongresovém centru ČNB v Praze, se zúčastnilo na dvě stě makléřů, top manažerů pojišťoven, zástupců Ministerstva financí a dalších institucí finančního trhu. Osobní záštitu nad anketou převzal guvernér České národní banky Aleš Michl a generálním partnerem celé akce byla auditorská a poradenská společnost KPMG Česká republika.

Zdroj: AČPM

▲ Ocenění v kategorii Pojištění průmyslu a podnikatelů

První místo v kategorii Pojištění průmyslu a podnikatelů opět získala Kooperativa pojišťovna. O stupeň lepší než v loňském roce byla Generali Česká pojišťovna, která se ocitla na druhém místě a sesadila tak Českou podnikatelskou pojišťovnu, která byla letos třetí.

Zdroj: AČPM

▲ Ocenění v kategorii Pojištění občanů

Hodnocení univerzálních pojišťoven ovládla skupina Vienna Insurance Group (VIG) prostřednictvím svých dcer – ve čtyřech vyhlašovaných kategoriích Kooperativa získala hned tři zlaté.

Zdroj: AČPM

▲ Ocenění v samostatné kategorii Specializované pojištění

Specializované pojišťovny jsou hodnoceny zvlášť: zde své loňské prvenství obhájila ERV. Cenu převzal Libor Dvořák, generální ředitel ERV pojišťovny.

Zdroj: AČPM

▲ Pojišťovací makléř roku

Pojišťovacím makléřem roku 2022 se stala společnost PETRISK. Ocenění převzal od Milady Veselé (ČAP) a Tomáše Síkory (Creasoft) generální ředitel PETRISK Petr Kmoch.

Zdroj: AČPM

▲ Ocenění v samostatné kategorii Autopojištění

První místo v samostatné kategorii Autopojištění opět obhájila ČPP a cena putovala do rukou Pavla Wiesnera, předsedy představenstva ČPP.

Zdroj: AČPM

▲ Hosty vítali zástupci AČPM

Asociace českých pojišťovacích makléřů už po 22. ocenila vítěze ankety Pojišťovna roku. Zleva: Zdeňka Indruchová, výkonná ředitelka, Ivan Špirakus, předseda, a Jitka Hradilová, místopředsedkyně.

Zdroj: AČPM

▲ Osobnost pojistného trhu

Organizátoři rovněž udělili titul Osobnost pojistného trhu za vynikající a mimořádný přínos rozvoji českého pojištnictví. In memoriam byl jmenován Jaroslav Besperát, dlouholetý generální ředitel ČPP, který náhle zemřel v prosinci 2022. Ocenění převzal jeho syn Lukáš Besperát.

Zdroj: AČPM

▲ Martin Diviš

Vyhlášení ankety probíhá ve spolupráci s Českou asociací pojišťoven. Martin Diviš, prezident ČAP a generální ředitel Kooperativa pojišťovny, pronesl úvodní řeč.

Ozvěny z Paříže

Evropská konference pojištného trhu se konala v centru francouzské metropole

Nina Desanti Danielowitzová, LL.M., koordinátor evropské agendy, Česká asociace pojišťoven

Francouzská asociace pojišťoven „France Assureurs“ zaštila letošní výroční konferenci evropského pojištného trhu s názvem „Protecting tomorrow“. Tradiční, již 13. setkání se konalo v centru Paříže, v Tulerijských zahradách, v prostorách inspirujícího paláce Gabriel.

Konferenci otevřela prezidentka France Assureurs Florence Lustman a upozornila na četné výzvy, kterým evropské pojišťovnictví čelí. Florence Lustman citovala zprávu Spojených národů, která podporuje přístup založený na inovaci, investicích a pojištění („tři I“ – *innovation, investments and insurance*).

Upřímného aplausu publika se dočkal zkušený řečník, prezident bruselské federace a CEO Uniqa, Andreas Brandstetter, který ve svém úvodním projevu rozvinul tři myšlenky, a to přístup ke klientům, investice v pojišťovnictví a rozvoj v rámci mezinárodního konkurenčního prostředí. Vyslal také jasný vzkaz tvůrcům EU legislativy, a to, že pojištný trh je nikoliv zahlcen, nýbrž přiškrčen aktuální a připravovanou regulací. To je kontraproduktivní jednak pro pojišťovny jako takové, které těžko obstojí v konkurenci na jiných trzích, jednak pro klienty, kteří mají být více informováni, ale ve skutečnosti obsah informací nestačí uchopit a zpracovat.

Konferenci dynamicky a s důvtipem provedl akademik, bývalý evropský úředník, profesor Karel Van Hulle. Poměrně nabitý konferenční program obsahoval pět panelů a nový formát diskuze o dvou řečnících a jednom moderátorovi s názvem „head to head“ k digitálním výzvám „navigating the new era of data

access and control“. Zde ředitelka EIOPA Petra Hielkema konfrontovala svůj dohledový pohled na digitalizaci s Anne Mette Toftegaard, členkou představenstva a skupinovou CEO dánské finanční skupiny a penzijního fondu ALM. Tento nový formát panelu o dvou řečnících k tématům digitalizace, open insurance a kybernetické bezpečnosti působil nestrojeně a umožnil řečníkům odložit své noty a aktivně se zapojit

do plynulé diskuze mezi dohledovým orgánem a regulovaným subjektem. Účastníci konference si tak mohli vyslechnout svěží pohled na velice aktuální téma využití umělé inteligence jako chatGPT v prodejních modelech.

Pro publikum bylo neméně zajímavé sledovat lehce kontroverzní názory ředitelky spotřebitelské federace BEUC Monique Goyens, dle které jsou

▼ Florence Lustman, prezidentka Francouzské asociace pojišťoven (France Assureurs), pronesla úvodní řeč

Zdroj: Insurance Europe

Pojištný trh je nikoliv zahlcen, nýbrž přiškrčen aktuální a připravovanou regulací.

Zdroj: Insurance Europe

▲ Na Florence Lustman navázal druhou úvodní řečí Andreas Brandstetter, ředitel Insurance Europe a předseda představenstva skupiny UNIQA

klienti nedostatečně a nepřehledně informováni, chtějí znát výši provizí za zprostředkování pojištění a pojišťovny mají zapracovat na transparentnosti. Diskuze se pochopitelně stočila k retailové investiční strategii, kterou Evropská komise zveřejnila na konci měsíce května. Tu na panelu zastupoval Didier Millerot, ředitel pojištného úseku na DG FISMA Evropské komise. Z řad zástupců trhu, jako např. od CEO NN Davida Knibbeho, zazněly pochyby ohledně nikoliv cílů zpřístupnění investičních produktů retailovým spořitelům, ale k nástrojům v navrhované legislativě. Konkrétně názorový nesoulad vyvolává otázka „value for money“ a porovnávání investičních produktů pomocí benchmarků. Skepticismus trhu nerozptýlila ani EIOPA zastoupená Petrou Hielkema, která zdůraznila, že dle jejich názoru je třeba doplnit mezery v produktovém řízení.

3. panel, s názvem How to serve tomorrow's consumers, se věnoval spotřebitelům. Na fotce diskutuje Monique Goyens, director general BEUC, s Michaelou Koller, director general Insurance Europe ►

Zdroj: Insurance Europe

Videa z konference si můžete prohlédnout zde:

Příští rok šik a gastronomií prolnutou francouzskou metropoli vystřídají severské Helsinky. Dle videa finské asociace Finance Finland, které uzavřelo pařížskou konferenci, se můžeme těšit nejenom na osobitý finský humor:

Prvních 5 let

Tři úkoly pro mladičkou ČAP: legislativa, image, vzdělávání

Česká asociace pojišťoven (ČAP) letos oslaví 30 let. Díky svědectví, jež nám uchovává archiv Pojistného obzoru, se můžeme poměrně detailně podívat na její odkaz. Tentokrát se vydáme ke kořenům, tedy do období prvních pěti let od jejího vzniku.

Začátek 90. let byl velmi dynamický z hlediska vývoje českého pojistného trhu. Jeho fungování a rozvoj umožnil zákon o pojišťovnictví, který však bylo třeba relativně brzy novelizovat, aby lépe odpovídal potřebám a přiblížil se evropským standardům. Zákon umožnil vstup na trh novým pojišťovacím subjektům, které obohatily nabídku pojistných produktů. Rozvinula se také asociální činnost. Od 1. ledna 1994 zahájila svou činnost ČAP, která navázala na svou předchůdkyni Česko-slovenskou asociaci pojišťoven (ČSAP).

Na startu

Sekretariát ČAP vedl zpočátku generální tajemník prof. Ing. Jaroslav Vostatek, CSc., poměrně záhy, dne 17. 10. 1994, zvolilo prezidium ČAP generálním tajemníkem Ing. Jaroslava Mesršmída, CSc. K 1. 1. 1994 asociace sdružovala 17 pojišťoven z 22 na trhu. Svou odbornou činnost realizovala prostřednictvím 9 odborných sekcí se zaměřením na legislativu, ekonomiku, pojištění osob, pojištění majetku, pojištění motorových vozidel, pojištění velkých rizik a zajištění,

image pojišťovnictví nejen směrem k široké veřejnosti, ale také k tvůrcům legislativy tak, aby byla lépe chápána úloha sektoru. Ředitelé očekávají také aktivní podíl na zabezpečování zájmů pojišťoven vůči orgánům státní správy a výměnu zkušeností a kontaktů, což zejména v počátcích fungování asociace reflektovalo potřeby nově vznikajícího komerčního trhu.

„Od nově vzniklé České asociace pojišťoven očekávám, že naváže na dobré výsledky své předchůdkyně Česko-slovenské asociace pojišťoven a dále je bude rozvíjet. Předpokládám, že to bude asociace pojistitelů, jejíž představitelé budou mít zájem vytvořit profesionální instituci, která se bude činit a bude odpovědna za zdravý rozvoj pojišťovacího trhu, bude schopna svou autoritou být důstojným partnerem orgánům státního dozoru nad pojišťovnictvím, kvalifikovaným iniciátorem legislativních

Od nově vzniklé asociace se očekávalo zasedání o lepší chápání úlohy sektoru.

K rozhodnutí o rozdělení asociací na českou a slovenskou došlo už 29. 9. 1993 s tím, že ČSAP ukončí svou činnost k 31. 12. 1993 bez likvidace a k tomuto datu dojde k výmazu z registru sdružení a zároveň dojde k zapsání nových národních asociací. Členy ČAP se staly automaticky všechny pojišťovny působící na našem území. Před Vánocemi téhož roku se uskutečnilo poslední jednání vrcholného orgánu zanikající asociace. Na něm se rozhodovalo nejen o rozdělení majetku, ale i o dalších krocích likvidace. Jmenován byl také prezident ČAP, jímž se stal JUDr. Vlastimil Uzel, generální ředitel České pojišťovny a.s.

obchod a marketing, public relations a informace, vzdělávání a publikační činnost. Už v roce 1995 se do jejích aktivit zapojilo více než 250 odborníků z pojišťoven. Každá ze sekcí disponovala harmonogramem konkrétních akcí a úkolů pro daný rok. Agenda i personální obsazení sekretariátu se postupně rozrůstaly. Sídlo asociace se v průběhu roku 1995 přesouvá do bývalé budovy YMCA (Na Poříčí 12).

Očekávání od nově vzniklé asociace nebyla malá. Nejčastěji generální ředitelé členských pojišťoven ČAP v pravidelné anketě, kterou vždy na počátku roku zveřejňoval Pojistný obzor, uvádí, že by se měla zasazovat o zlepšení

návrhů a profesionálním partnerem obdobných partnerských zahraničních asociací. Věřím, že to bude i platforma, která umožní profesní výměnu názorů mezi pojistiteli, že ji členové pověří i úkolem zabezpečovat potřebnou osvětu v pojišťovnictví, kultivovat vztahy k veřejnosti a podílet se na odborné přípravě nejen pracovníků pojišťoven, ale i těch, kteří si tuto činnost chtějí zvolit jako své povolání,” uvedl JUDr. Vlastimil Uzel, generální ředitel České pojišťovny a.s. a prezident asociace, v novoroční anketě Pojistného obzoru z roku 1994. Ing. Václav Stix z Moravskoslezské Kooperativy, jedné ze zakládajících pojišťoven, k tomu uvedl: *„Pokud se podaří ČAP splnit svá*

předsevzetí formulovaná ve stanovách, bude její existence nesporným přínosem pro všechny pojišťovny. Chtěli bychom v české asociaci najít důstojného a odborně fundovaného partnera ve vztahu ke státnímu dozoru nad pojišťovnictvím, obhájce rozumných názorů, stanovisek a potřeb pojistitelů, nositele know-how a koordinátora nezbytného vzdělávání pracovníků pojišťoven. Chybou by však bylo myslet si, že to všechno zmůže jenom ta asociace, prostřednictvím našich zástupců chceme přispět při naplňování její určitě pozitivní funkce.”

Legislativa

Asociace ve svých počátcích intenzivně komunikuje s orgány státní správy a na základě tohoto dialogu také vydává metodická doporučení, která usnadňují provoz pojišťoven. Aktivita asociace v oblasti legislativy jsou klíčové pro nastavení podmínek fungování trhu. Zástupci asociace proto pokračují v jednáních s ministerstvem financí o řadě legislativních návrhů. Jde zejména o novelu zákona o pojišťovnictví a novou právní úpravu pojistné smlouvy.

Kromě toho, že se asociace, resp. legislativní sekce, podílí například formou poradenství na přípravě právních předpisů, se neoficiálně účastní připomínkových řízení. Cílem sekce ale bylo, aby se ČAP stala ze zákona oficiálním připomínkovým místem. Legislativní agendu vykonává především přes 25 členů legislativní sekce, kteří zastupují pojišťovny v rámci přímých jednání, ale účastní se také činnosti krátkodobých skupin, které jsou vytvářeny za účelem plnění úkolů a přípravy zásadních právních předpisů. Dalším pracovním útvarům v rámci legislativní sekce byly komise, které byly zřízeny pro projekty s delší dobou trvání. Jednou z nich byla například komise pro pojistný podvod nebo rozhodčí řízení.

Legislativní sekce věnuje pozornost z právního pohledu i takovým legislativním návrhům, které upravují účetnictví firem nebo zdanění pojišťovacích produktů a které mají významné dopady do pojistného sektoru, i když odborná gesce náleží ekonomické sekci. JUDr. Jiřina Kotrbatá, členka legislativní sekce, pravidelně informuje čtenáře Pojistného obzoru o připravovaných novinkách v oblasti legislativy v rubrice *Z nových právních předpisů*.

Diskuze a spolupráce probíhala také s dalšími ministerstvy v oblasti výměny informací. S ministerstvem školství byla například dohodnuta spolupráce ohledně

ADRESÁŘ

členských pojišťoven a přidružených členů
České asociace pojišťoven

(stav k 15. červenci 1996)

(Adresář byl zpracován na základě údajů dodaných jednotlivými pojišťovnami)

▲ Scan z Pojistného obzoru

rozšíření výuky pojišťovnictví na SŠ. Mezi důležité úspěchy asociace patřila také rozšiřující se spolupráce s Policií ČR, která vyústila ve smlouvu o součinnosti s úřadem vyšetřování. Ta zajišťovala pojišťovnám přímý kontakt s tímto úřadem při vyřizování pojistných událostí v důsledku trestných činů. Členské pojišťovny ČAP měly možnost nahlédnout do vyšetřovacích spisů trestných činů ve své působnosti, kde částka převyšovala 2 000 korun. Z těchto dokumentů si dokonce mohly pořídit výpisky nebo fotokopie na vlastní náklad.

Ze života asociace

Počet členů asociace se rozšiřuje, 15. května 1995 má 19 stálých a 3 přidružené členy. O každodenní práci asociace

informovaly v Pojistném obzoru příspěvky, ať už šlo o rozhovory, nebo autorské texty, které představovaly jednotlivé sekce. Například v rozhovoru s Ing. Jaroslavem Kulhánkem, předsedou ekonomické sekce, se dozvídáme, jakým problémům asociace čelila. *„Mezi nejdůležitějšími úkoly, které řešíme, je sjednocení a vymezení náplně statistických výkazů, a to co do rozsahu, tak i kvality. V poslední době se nám zejména nedaří sjednotit výstupy ČAP a Českého statistického úřadu. Velké diskuse se v současné době rozvíjejí také kolem navrhované změny zákona o pojišťovnictví a související vyhlášky o tvorbě a použití rezerv pojišťoven. Naše sekce rovněž připravila návrh okruhů ekonomických činností, ve kterých bude provedeno proškolení pracovníků pojišťoven. Jde o zajištění,*

Příprava na vstup do EU

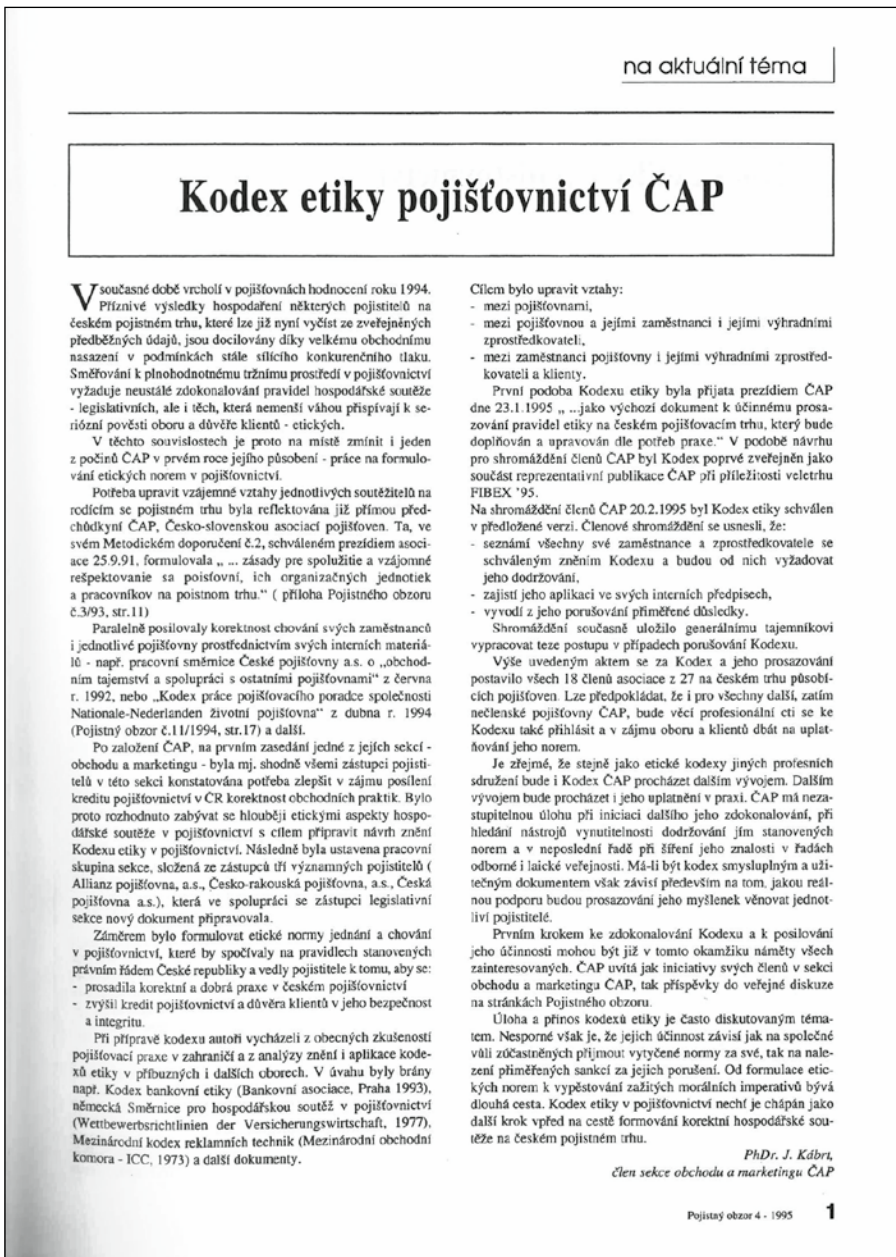
Ve druhé polovině 90. let se ČR začíná připravovat na vstup do EU, pojišťovnictví nevyjímaje. V lednu 1996 předložila vláda ČR oficiální žádost o členství a od roku 1997 jsou postupně realizovány kroky, jejichž cílem je harmonizace českého práva s legislativou EU. V první etapě jde o novelizaci zákona o pojišťovnictví, která zavádí například posílení pravomocí státního dozoru. Jednou z podmínek vstupu je také přechod ze zákonného k povinnému smluvnímu pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. A v neposlední řadě právní úprava, resp. novelizace, čeká také vyhlášku o technických rezervách pojišťoven a právní předpisy upravující jejich solventnost.

Povodně 1997

V červenci 1997 střední Evropu zasáhly mimořádné povodně, které znamenaly velkou zatěžkávací zkoušku pro celý pojištný trh. Intenzivní a dlouhotrvající srážky na moravsko-slezském pomezí ničivě zasáhly především Česko a Polsko a také Slovensko. Při této ničivé povodni přišlo na našem území o život 50 lidí a škody byly odhadnuty na 62,2 miliardy korun. Pojišťovny byly schopny tuto situaci zvládnout a opakovaně to deklarovaly i prostřednictvím společných prohlášení ČAP. Nicméně tato katastrofa odhalila řadu nedostatků v systému protipovodňové ochrany a poukázala také na nedostatečnou úroveň pojištní ochrany. V Česku se pohybovala celková pojištěnost (poměr pojištného k HDP – hrubému domácímu produktu – v běžných cenách) na úrovni 2,8 procenta HDP, což nebyla ani polovina v porovnání s EU (7 procent). Pojišťovny se zavázaly intenzivněji v této oblasti spolupracovat se státem a hledat systémové řešení krytí škod. Chtěly se aktivně podílet na přípravě legislativních návrhů v oblasti prevence a koordinovaného přístupu při řešení katastrofických událostí. Vznikla republikový integrovaný záchranný systém a nové protipovodňové řády, které pomáhají eliminovat riziková místa na celém území České republiky. Tyto kroky nepochybně vedly k podstatnému zmírnění následků povodní v Čechách, které přišly o pět let později.

Na plné obrátky

Během prvních pěti let fungování ČAP postupně dochází ke zlepšování koordinace mezi členy jednotlivých sekcí a k celkově větší orientaci pracovních skupin na odborné problémy. I z tohoto důvodu si klade asociace za cíl zvyšovat angažovanost pracovníků pojišťoven, kteří

▲ Scan z Pojistného obzoru

v nich působí. Vzhledem k rostoucímu množství aktivit, nejen v rámci působení v mezinárodních organizacích a s ohledem na přípravu vstupu ČR do EU, je personálně rozšiřován také sekretariát ČAP o další experty.

Posun v odbornosti a ve vnímání úlohy ČAP i celého sektoru je patrný také z přednášky JUDr. Vlastimila Uzla na výstavě Fibex 97, již otiskl Pojistný obzor. „Jsme přesvědčení, že komerční pojišťovny mohou sehrát významnou roli v oblasti zdravotní, sociální a důchodové politiky vlády. Komerční pojišťovny mohou nabídnout produkty, které umožní aktivní částí obyvatelstva z jejich vlastních zdrojů pokrýt individuální potřeby a nakumulovat zdroje, které mají dlouhodobý charakter,“ uvádí. Zároveň upozorňuje na nutnost

Cílem bylo upravit vztahy:

- mezi pojišťovnami,
- mezi pojišťovnou a jejími zaměstnanci i jejími výhradními zprostředkovateli,
- mezi zaměstnanci pojišťovny i jejími výhradními zprostředkovateli a klienty.

První podoba Kodexu etiky byla přijata prezdiem ČAP dne 23.1.1995 „...jako východní dokument k účinnému prosazování pravidel etiky na českém pojišťovacím trhu, který bude doplňován a upravován dle potřeb praxe.“ V podobě návrhu pro shromáždění členů ČAP byl Kodex poprvé zveřejněn jako součást reprezentativní publikace KAP při příležitosti veletrhu FIBEX '95.

Na shromáždění členů ČAP 20.2.1995 byl Kodex etiky schválen v předložené verzi. Členové shromáždění se usnesli, že:

- seznámí všechny své zaměstnance a zprostředkovatele se schváleným zněním Kodexu a budou od nich vyžadovat jeho dodržování,
- zajistí jeho aplikaci ve svých interních předpisech,
- vyvodí z jeho porušování přiměřené důsledky.

Shromáždění současně uložilo generálnímu tajemníkovi vypracovat teze postupu v případech porušování Kodexu.

Výše uvedeným aktem se za Kodex a jeho prosazování postavilo všech 18 členů asociace z 27 na českém trhu působících pojišťoven. Lze předpokládat, že i pro všechny další, zatím nečlenké pojišťovny ČAP, bude věci profesionální ety se ke Kodexu také přihlížet a v zájmu oboru a klientů dbát na uplatňování jeho norem.

Je zřejmé, že stejně jako etické kodexy jiných profesních sdružení bude i Kodex ČAP procházet dalším vývojem. Dalším vývojem bude procházet i jeho uplatnění v praxi. ČAP má nezastupitelnou úlohu při iniciaci dalšího jeho zdokonalování, při hledání nástrojů vynutitelnosti dodržování jím stanovených norem a v neposlední řadě při šíření jeho znalostí v řadách odborné i laické veřejnosti. Má-li být kodex smysluplným a užitečným dokumentem však závisí především na tom, jakou realitou podporu budou prosazování jeho myšlenek věnovat jednotliví pojišťovny.

Prvním krokem ke zdokonalování Kodexu a k posilování jeho účinnosti mohou být již v tomto okamžiku náměty všech zainteresovaných. ČAP uvítá jak iniciativy svých členů v sekci obchodu a marketingu ČAP, tak příspěvky do veřejné diskuse na stránkách Pojistného obzoru.

Úloha a přínos kodexu etiky je často diskutovaným tématem. Nesporné však je, že jejich účinnost závisí jak na společné vůli zúčastněných přijmouti vytyčené normy za své, tak na nařízení přiměřených sankcí za jejich porušení. Od formulace etických norem k vypěstování zážitých morálních imperativů bývá dlouhá cesta. Kodex etiky v pojišťovnictví nechť je chápán jako další krok vpřed na cestě formování korektní hospodářské soustavy na českém pojištném trhu.

PhDr. J. Kábrta,
člen sekce obchodu a marketingu ČAP

Pojistný obzor 4 - 1995 1

prevence a standardizace v případě rizikovosti objektů a vozidel a nevyhýbá se ani celospolečenským problémům: „Dosud nikdy v minulosti nebylo lidstvo v tak krátkém intervalu několika málo let konfrontováno s takovou sérií nových, skutečných a pro většinu lidstva ohrožujících rizik. Je povinností pojišťovny a jejich profesionálních seskupení zkoumat tyto otázky a předkládat návrhy řešení.“

Nová etapa s novým vedením

Na mimořádném dubnovém zasedání prezidia ČAP v roce 1998 byl zvolen jejím prezidentem Ing. Vladimír Mráz a JUDr. Vlastimil Uzel se stává čestným prezidentem. O dalším směřování ČAP během jeho působnosti vás seznámíme v dalším vydání Pojistného obzoru. 👁

”

Zahynuli Jana Čechová a Vladimír Přikryl

Ing. Václav Křivohlávek, CSc.

Život přináší radostné, ale i smutné, často šokující zprávy. Takovou zprávou pro mne byla informace, že už mezi námi nejsou PhDr. Vladimír Přikryl a JUDr. Jana Čechová, kteří v neděli 18. 6. 2023 tragicky zahynuli při autohavárii.

Vláda a jeho nerozlučný doprovod Jana tvořili dvojici plnou energie a dobrých nápadů, dvojici odborníků vždy připravených svým velice pragmatickým pojetím najít řešení a poskytnout v oboru odbornou pomoc. Jejich nerozlučnost byla pověstná a skvěle se tímto vždy a všude doplňovali. Byli dvojicí, která od začátku existence samostatné České republiky až do současnosti zpracovala na Ministerstvu financí v odboru pojišťovnictví a penzijního připojištění, resp. Úřadu státního dozoru v pojišťovnictví a penzijním připojištění (s výjimkou zákona o distribuci pojištění a zajištění) všechny právní normy upravující problematiku pojištění a pojišťovnictví.

Když Vláda zveřejnil v lednu článek „Jaké výzvy v oblasti pojišťovnictví nás čekají v roce 2023“, nikdo z nás netušil, že se již na nich nebude moci dále podílet. Zpráva o tragickém úmrtí aktuálně způsobila, že další více než rok připravovaný návrh zákona implementující změny v rámci 5. motorové směrnice už jako tvůrce návrhu zákona, který má v těchto dnech mířit do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, Vláda s Janou neobhájí.

Vysoká odbornost obou, schopnost komunikace s pojišťovnami i asociacemi, skvělá paměť zejména Vládi a umění řešit a srozumitelně vysvětlit složitou problematiku pojišťovnictví v souvislostech předurčovaly vždy vysokou úroveň

zpracovaných návrhů. Tematikou pojišťovnictví oba žili, a to nejen na ministerstvu, ale i na přednáškách pro asociace či na konferencích a na přednáškách pro vysoké školy.

Z vystupování především Vládi bylo vždy vidět zaujetí a do svých přednášek a prezentací vnášel lidskost a zejména svůj velice specifický suchý humor. To vše ukazovalo, jak ho tematika baví. Oba se těšili na důchod, na to, že rok 2023 je jejich posledním pracovním rokem na ministerstvu a od příštího roku budou oba řešit hlavně témata zajímavá a přímo využitelná v praxi, že se budou více věnovat svým volnočasovým aktivitám.

I když byli oba jako dvojice pracovně plně vytížení legislativními a souvisejícími aktivitami, vždy si našli čas na pravidelné setkávání s bývalými spolupracovníky, s kolegy a přáteli. Vždy si našli čas na společné úniky od povinností na cestách po republice.

▲ JUDr. Jana Čechová a PhDr. Vladimír Přikryl

Vláda byl skvělý řidič. Co se stalo v osudný okamžik na cestě, nám již nikdo neřekne, ale jak žili, stále spolu, tak nás i opustili.

S oběma, Vládou i Janou, přichází ministerstvo o dva špičkové odborníky v problematice pojištění a pojišťovnictví, kteří byli schopni věcně posoudit vývoj právního rámce v souvislostech a hájit právo od prvopočátku vzniku České republiky. Já osobně jsem jejich úmrtím přišel o dva blízké přátele a spolupracovníky, na které se nedá zapomenout.

Čest jejich památce. 👁

Jan Matoušek, výkonný ředitel České asociace pojišťoven:

„Jejich odchodem jsme ztratili skvělé kolegy a odborníky. Tragicky zahynuly osobnosti, které pomáhaly tvořit pravidla pojišťovnictví do podoby, ve které ho dnes známe. Ztráta Jany a Vladimíra bude připomínat, nakolik je důležitá blízkost lidskosti a odbornosti. Oceňovali jsme je s respektem, vedli jsme vášnivě, ale vždy konstruktivní diskuse, přicházely i odborné ceny. Nahradit je lidmi se stejným zápalom bude velmi těžké. S Vladimírem jsme začali nedávno připravovat publikaci Historie českého pojišťovnictví za posledních 30 let. Přestože publikaci už s námi nedopíše, byl to právě on, kdo velkou část této historie psal posledních 30 let.“

Personální změny

Zuzana Javoříková,
project & data science lead, Anderson Willinger

Generali Česká pojišťovna **Milan Novotný, finanční ředitel a člen** **představenstva**

Novým finančním ředitelem a současně členem představenstva Generali České pojišťovny se na začátku července stal Milan Novotný. Milan Novotný v roli naváže na Petra Bohumského, který finance naší největší domácí pojišťovny úspěšně řídil od roku 2013 a nyní mu končí mandát. Milan Novotný je součástí skupiny Generali od roku 2002, nejprve působil v České pojišťovně, později v rámci Generali CEE Holdingu. V posledních letech zastával vrcholové funkce v Generali Deutschland AG – nejdříve jako chief risk officer a člen představenstva, od roku 2022 pak jako chief financial officer a rovněž člen představenstva. Milan Novotný se v oblasti pojišťovnictví pohybuje více než 20 let. Je také členem České společnosti aktuárů.

AXA Partners Central & Eastern Europe **Martina Aloui, chief operations officer** **CEE**

Martina Aloui se po 13letém působení v OKIN BPO rozhodla odejít a přijmout novou výzvu v AXA Partners CEE a začátkem června převzala roli chief operations officer pro střední a východní Evropu. Martina Aloui započala svoji kariéru v ostravském OKIN BPO roce 2010 jako specialista kvality, postupně se vypracovala do role výkonné a provozní ředitelky.

VIG Re **Dana Bohatová Chládková, chief** **actuary a head of reserving**

Dana Bohatová Chládková se v květnu jako chief actuary a head of reserving stala novou členkou vrcholového vedení VIG Re. Ve své roli podléhá přímo CEO a předsedovi představenstva Martinu Hartmannovi. Dana Bohatová Chládková se bude v nové roli mimo jiné

soustředit na rozvoj a na naplňování rezervotvorných postupů a strategie VIG Re a jejich pozitivních dopadů pro všechny zainteresované strany, včetně klientů VIG Re, zaměstnanců a společnosti. Před svým nástupem do VIG Re působila devět let jako vedoucí oddělení pojistné matematiky v Komerční pojišťovně. První polovinu své kariéry pak strávila v oblasti pojistněmatematického auditu a poradenství ve společnostech KPMG a Deloitte.

Simplea pojišťovna **Kamil Holánek, obchodní ředitel**

Kamil Holánek se v dubnu stal novým obchodním ředitelem pojišťovny Simplea. V nové roli bude mít na starosti řízení distribučních sítí v České republice a na Slovensku. Hlavním cílem Kamila Holánka v nové roli bude zvýšit obchodní potenciál pojišťovny, současně se bude soustředit na srozumitelnou komunikaci mezi pojišťovnou a finančními poradci. Kamil Holánek se v oblasti finančních služeb pohybuje od roku 2014. Svoji kariéru započal v oblasti finančního poradenství. Před svým příchodem do společnosti Simplea působil v pojišťovně UNIQA, poslední dva roky jako vedoucí strukturovaného prodeje pro Moravu, předchozích pět let jako account manager.

D.A.S. pojišťovna **Lída Krákorová, obchodní ředitelka**

Lída Krákorová se v dubnu stala novou obchodní ředitelkou společnosti D.A.S. pojišťovna. Lída Krákorová přebírá řízení celého úseku obchodu a současně bude dohlížet na plnění plánu i obchodní strategie společnosti. Do nové role se přesouvá v období, kdy pojišťovna prochází kompletní změnou organizační struktury obchodního úseku přenastavením provizního systému a přerozdělením kompetencí i rozsahu jednotlivých pozic. Lída Krákorová působí v oboru pojišťovnictví od roku 2010.

Svoji kariéru započala jako specialista finančního plánování v ING pojišťovně, dále působila jako obchodní zástupkyně pro klíčové zákazníky v ING a Uniqa pojišťovnách.

Fincentrum & Swiss Life Select **Karel Šulc, generální ředitel** **a předseda představenstva**

Novým generálním ředitelem finančněporadenské společnosti Fincentrum & Swiss Life Select se v květnu stal dlouholetý vrcholový manažer skupiny Swiss Life Select Karel Šulc. V roli nahrazuje Petra Jarůňka, který ji ze zdravotních důvodů opouští. Petr Jarůňek provedl společnost v posledních měsících důležitými změnami a vedl také finální fázi postakvizičního procesu. Vyvrcholením tohoto procesu bude sjednocení značek Fincentrum a Swiss Life Select na českém trhu. Mezi prioritními cíli Karla Šulce je pokračovat v digitální transformaci služeb a dokončit rozsáhlé investiční projekty v oblasti informačních systémů. Karel Šulc pracuje ve společnosti Swiss Life Select od roku 2008. Během svého působení pomohl Swiss Life Select stát se lídrem na trhu nezávislého finančního poradenství. Stál také za vznikem unikátní divize Medical.

Broker Trust **Milan Vodička, generální ředitel**

Milan Vodička, dosavadní člen představenstva odpovědný za obchod a rozvoj, převzal v červnu roli generálního ředitele společnosti Broker Trust. Zdeněk Sluka, majitel a zakladatel Broker Trust, kterého Milan Vodička v roli nahrazuje, zůstává nadále předsedou představenstva, a bude se tak více věnovat strategickému řízení společnosti. Milan Vodička má více než 20 let zkušeností v oblasti bankovníctví. Představenstvo Broker Trust posílil loni v létě, kam nastoupil po dlouholetém působení v České spořitelně v roli ředitele retailového bankovníctví.

Pojistný obzor **2/2023**

Odborný časopis českého pojišťovnictví vycházející od roku 1922.

www.pojistnyobzor.cz

Adresa: Česká asociace pojišťoven, Main Point
Pankrác, Milevská 2095/5, 140 00 Praha 4
Telefon: +420 222 350 167
E-mail: monika.haidinger@cap.cz

Redakční rada:

JUDr. Jana Lix Andraščíková, LL.M.;
JUDr. Jiří Beran; Nina Desanti Danielowitzová, LL.M.;
prof. Ing. Jaroslav Daňhel, CSc.;
RNDr. Petr Jedlička, Ph.D.; Mgr. Jan Matoušek;
Mgr. Eva Nováková; Ing. Eva Poláková;
Ing. Eva Svobodová; RNDr. Karel Veselý,
Ph.D.; JUDr. Roman Vybíral, Ph.D.;
Mgr. Helena Zavázalová, MBA

Sazba:

Mevea s. r. o.
www.mvea.cz

Task:

QT studio, s. r. o.
www.qtstudio.cz

Náklad: 200 kusů

Evidenční číslo:

MK ČR E 1060
ISSN 0032-2393 (print)
ISSN 2464-7381 (on-line)

Publikované příspěvky jsou recenzovány. Využití článků povoleno pouze se souhlasem redakce a při zachování autorských práv.

Názory a hypotézy obsažené v jednotlivých autorských příspěvcích je třeba považovat za osobní postoje a přístupy autora, nikoliv za stanovisko instituce, kterou zastupuje nebo u které je zaměstnán, ani za stanovisko vydavatele, tj. České asociace pojišťoven, pokud není uvedeno jinak.

Pojistný obzor se nachází v databázích ASPI a EBSCO.

Vydavatel: Česká asociace pojišťoven

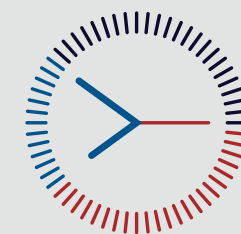

© Česká asociace pojišťoven
www.cap.cz

Bronz z Cannes

Společenská kampaň ČAP
Národní den bez spěchu
získala mezinárodní ocenění
na nejvýznamnějším
festivalu reklamní kreativity
ve francouzském Cannes.
Odvezla si bronzového lva
v kategorii Média. Iniciativa,
která staví na výrazném
zapojení veřejnosti,
upozorňuje na rizika spojená
s nepřiměřenou rychlostí za
volantem a navazuje tak na
úspěšnou kampaň 13 MINUT.
ČAP chce v této iniciativě
pokračovat i v roce 2024.

**NÁRODNÍ
DEN
ZPOŽDĚNÍ**

Více informací
najdete zde:

Pojistný obzor

Časopis českého
pojištnictví
od roku 1922

 Česká
asociace
pojišťoven
www.pojistnyobzor.cz